

Glasilo Mestne občine Ljubljana, letnik XXI, številka 1, januar-februar 2016, ISSN 1318-797X

Ljubljana

4
Srčni utrip
zelene
prestonice
Evrope 2016

6
Trdni temelji
za nove
razvojne
projekte

32
Akad. Drago Jančar
o vprašanjih
slovenščine

21
Toplina,
priloga
Energetike
Ljubljana

LJUBLJANA
Zmagovalka 2016

ZELENA
PRESTOLNICA EVROPE

Pobuda
Evropske komisije

»Ljubljana je fantastična! Srečneži ste, upam, da se tega zavedate«

Staša Cafuta Trček

V zadnjem desetletju je Ljubljana postala bolj prijazna meščanom in vse bolj priljubljena pri obiskovalcih. To potrjujejo statistike o rekordnem obisku v letu 2015, ko se je po statistiki Turistično informacijskega centra obisk gostov približal 1.200.000 nočitvam. V primerjavi z letom 2005, ko je po podatkih Statičnega urada Republike Slovenije obisk Ljubljane dosegel 565.649 nočitev, se je število nočitev več kot le podvojilo. Tisto, česar smo sicer že navadili, a vselej znova prijetno preseneča, pa je tudi vsa zadnja leta nezmanjšano navdušenje nad lepoto, urejenostjo, čistočo, dobro hrano, prijaznostjo in predvsem varnostjo vidno napredujoče Ljubljane. O tem nam poročajo tudi obiskovalci, ki smo jih tokrat povprašali po vtisih o našem mestu.

Anna Stöcher,

fotografinja, Dunaj, Avstrija

O Ljubljani lahko povem same lepe stvari, je pa res, da imam težave pri črkovanju njenega imena (smeh). Človek dobi zelo hitro globok vtis o vplivih različnih kultur na mesto. Ljubljana ni mrtva in prazna ali pa zamaskirana in všečna za turiste in razglednice. Da živijo v njej oziroma v strogem centru domačini, je dokaz tudi velika tržnica. Všeč mi je tudi prepletanje različne arhitekturne dediščine ter moderni in tradicionalni vplivi na razvoj mesta.

Fotografije: Staša Cafuta Trček

Anna Stöcher

Mike Reidy,

učitelj angleščine, Celbridge, Irsko

Če bi moral opisati Ljubljano v enem stavku, bi rekel, da je veliko malo mesto s karakterjem. Ljubljano sem obiskal že večkrat, preden sem se semkaj tudi preselil. Seveda je bila kriva ljubezen do dekleta, a se žal ni obneslo. Mi je pa mesto priraslo k srcu tako zelo, da je zdaj moj dom. Za nekoga, ki prihaja z Irske, je v Sloveniji veliko podobnosti z Irsko. Zelo podobne so na primer prehranjevalne navade. Slovenci se radi zabavate in čeprav je država majhna, je pri vas veliko videti, veliko se dogaja, le odprte oči moraš imeti. Rad bi pohvalil tudi hrano v gostilnah, kavo, piva, predvsem mikropivovarje in dejstvo, da lahko hodim kjerkoli ob katerikoli uri in je zelo varno. Zanima me tudi zgodovina Jugoslavije in Slovenije.

Mike Reidy

Ian Calsapeu,

študent, Barcelona, Španija

Ljubljana je fantastična! Rad imam njeno zeleno barvo in ljudi, ki v njej živijo. Za obisk med novoletnimi prazniki sem se odločil, ker sem lani spoznal simpatično Slovenko. Stanujem v lepi hiški na Golovcu in se vsak dan sprehodim do okrašenega centra, ki je vsakič drugačen, saj je vsak okrasek svojstven, se ne ponavlja, ni uniformiran. Družim se z domačini in ker sem velik ljubitelj vin, sem okušal tudi vaša vina, ki se zelo razlikujejo od naših močnih, rdečih. Raznolikost dela potovanja zelo zanimiva.

Ian Calsapeu

Laurent Hassid, profesor, Pariz, Francija

Mesto bi lahko primerjal z Grenoblom, saj je najbolj znano alpsko francosko mesto, Ljubljana pa prav tako meji na Alpe. V Sloveniji sem bil prvič že pred dvajsetimi leti. Spomnim se, da sem potreboval kar nekaj časa, da sem se naučil pravilno izgovoriti ime Ljubljana. Od tokrat pa do danes se je veliko spremenilo, predvsem urejenost mesta in njegovi javni prostori. Kot raziskovalec pogosto obiščem tako Filozofsko fakulteto kot Fakulteto za družbene vede in povem vam, da so delovni pogoji na obeh zelo dobri. Interaktivno sodelovanje in čistoča sta dve stvari, ki ju cenim tukaj. Sem tudi potrošnik na obeh tržnicah, tako v Stari

Laurent Hassid

Ljubljani kot za Bežigradom. Žal je bilo pred desetimi leti življenje tukaj bistveno cenejše. Velika pridobitev je mlekomat z nehomogeniziranim mlekom, ki spodbuja lokalno pridelavo in uživanje mleka. Vse to so prednosti vašega mesta in bistveno vplivajo na kakovost življenja tukajšnjih prebivalcev. Kot minus bi omenil urbano, ki je za tujce zelo nerodna, saj je ni mogoče napolniti kjerkoli.

Ian Haines, Portsmouth, Velika Britanija

Ko sem načrtoval selitev iz Velike Britanije, se mi je zdela Ljubljana dobra izbira. Tukaj sem imel že nekaj prijateljev in ko sem jo pred leti obiskal, je bila zelo prijazna do tujcev, turistov in vznemirljiva v vseh letnih časih. Vaše pivo je odlično. Sicer mesto ni tako veliko kot druge evropske prestolnice, a ima nekaj, kar človeka privlači. Verjetno zato, ker ima vsega po malem za vsakogar. In ... sem že omenil, da imate dobro pivo? (nasmeh)

Miwako Ogava, Tochigi, Japonska

Februarja lani sem pustila službo in odšla na pot po svetu. Letos je prišla na vrsto Vzhodna Evropa. Pišem tudi blog (<http://aruki001.exblog.jp/>) in veliko japonskih popotnikov najde v njem koristne informacije. Tri dni sem si vzela za Slovenijo. Ravnokar se odpravljam na Ljubljanski grad. Vse znamenitosti si lahko ogledaš peš in to je prednost, saj se ne utrušiš tako kot v drugih glavnih mestih. Opazila sem skulpturo v obliki srca in prebrala, da ste zelena prestolnica Evrope. Čestitam! Všeč mi je tudi vaš slog oblačenja in modna ponudba v manjših trgovinah.

Mia Ueda, študentka, Chiba, Japonska

Ste edina država, ki ima v svojem imenu ljubezen – LOVE. Prav to me je pritegnilo, da sem si želela videti deželo, v kateri je vpisana ljubezen. Ravnokar sem si ogledala tržnico, ki je nabito polna zelenih lokalnih dobrot, ki so zelo poceni v primerjavi z našimi. Ponudba pri vas pa je tudi stokrat večja kot pri nas. Srečneži ste, upam, da se tega zavedate. Vaše bralce vabim, naj obiščejo Japonsko!

Leonhard Meirer, Dunaj, Avstrija

Ljubljano bi lahko obiskal spet in spet. Je polna prijaznih ljudi in je »hot spot« za prijateljsko, sproščeno gostoljubno vzdušje. Ko se človek sprehaja, naleti na skrite kotičke in detajle, kot na primer skulpture, ki so del stavb, ali pa balkone, ki so bili zgrajeni, ko je bila estetika nekaj vsakdanjega pri arhitekturnih rešitvah. Povedali so mi, da je Ljubljana postala zelena prestolnica Evrope 2016. Ta naslov si vsekakor zasluži. Sodoben človek na zemljevidu svojih potovanj vedno bolj išče mesta, kjer si odpočije, kjer ni kaotično, prehitro življenje, ampak teče vse v zmernem tempu. Ljubljana ima vse to.

Ian Haines

Miwako Ogava

Mia Ueda

Leonhard Meirer

Ljubljana

Staša Cafuta Trček: Vtisi tujih turistov o Ljubljani	2
Mag. Violeta Bulc: Naložba v prihodnost: Pomembno je, kako živimo	3
Pogovor z Natašo Jazbinšek Seršen ob prevzemu naslova Ljubljana – zelena prestolnica Evrope 2016	4, 38
Trdni temelji za nove razvojne projekte	6
Vodno mesto Atlantis ogreva podjetje Julon	10
Dr. Andrej Smrekar: Narodna galerija v prenovljenih prostorih Narodnega doma	11
Ljubljana, dobitnica evropskega priznanja za najboljše prakse v javnem sektorju	12
Dr. Tanja Pihlar: Drugi festival strpnosti v Ljubljani	13
Marija Fabčič, Katja Poglajen Ručigaj: Obravnava otrok s socialno čustvenimi posebnosti in pomoč otrokom prebežnikov na Dunaju I	14
Dr. Tanja Pihlar: Dejavnost Konfucijevega inštituta za občane	15
Nada Breznik: Cene Štupar, Center za izobraževanje Ljubljana	16
Mladi na sceni	18
Dušan Muc: Mozaik moje Ljubljane	19
Toplina, priloga JP Energetika Ljubljana	21
Marko Peterlin: Prometna kultura prijaznosti	29
Nada Breznik: Olmo Omerzu, filmski režiser	30
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Damjana Jagodica	31
Akad. Drago Jančar: Nekaj vprašanj o slovenščini	32
Stane Jagodič: Mesto brez spomina dr. Božidarja Jezernika	34
Prodaja in oddaja nepremičnin MOL	36
Delo Mestnega sveta	39
Okrogla miza o Jakopičevem paviljonu	41
Četrtni razgledi	42
Ljubljanski vestnik	45
Okoljske meritve	48

Fotografiji na naslovnici

Zgoraj: Srčni utrip Ljubljane – zelene prestolnice Evrope, foto: Dunja Wedam
Spodaj: Spomenik Franceta Prešerna, foto: Dunja Wedam v knjigi Joca Žnidaršiča Ljubljana lepa in prijazna

Fotografija na strani 3

Mag. Violeta Bulc, foto: arhiv EK

Avtorica nepodpisanih besedil je odgovorna urednica Nada Šumi.

Naložba v prihodnost: Pomembno je, kako živimo

Drage Ljubljančanke, dragi Ljubljančani, spoštovane bralke in bralci! Pred nami je novo vznemirljivo leto. Zahtevno bo, a polno priložnosti za sprejemanje pravih odločitev. Odločitev, ki spodbujajo razcvet posameznika(ce) in hkrati nagrajujejo ustvarjalno timsko delo. Vsakdo izmed nas bo v tem letu dobil priložnost, da se osvobodi lastnih zavor in se pogumno vpne v osebne, državne, evropske in globalne tokove. Čas je, da se poslovimo od strahu in zaupamo v sočloveka, soseda, prijateljico, sorodnike. Tudi oni iščejo ljubezen, sožitje in sodelovanje. In prav nič ni narobe, če je Slovenija tista, ki to sporočilo vztrajno pošilja tudi v svet. »Da rojak prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak«.

In zdaj vas vabim, drage someščanke in someščani, da skupaj na polno zajadramo tudi evropski val. Evropska unija nas potrebuje in mi za svoj trajnostni obstoj potrebujemo EU, ki navkljub številnim izzivom še vedno predstavlja najbolj varno območje na tem izjemnem planetu Zemlja. Z vztrajnim razvojem enotnega evropskega trga, s politiko solidarnosti in sofinanciranjem tako lokalnih kot večnacionalnih projektov EU strokovno, sistematično in celostno razvija pogoje za razcvet sodobne, vključujoče družine narodov. EU je najnaprednejša demokracija na svetu. Temu primerni so naši izzivi v skupnosti narodov z mnogoterimi obrazi. Verjamem v EU in verjamem v vključujoč, povezan svet. »Bolj smo povezani, bolj smo svobodni«.

Ljubljana je pomemben člen pri ohranjanju slovenske izvirnosti in v vpenjanju Slovenije v evropske ter globalne povezave. Ima privlačno vizijo razvoja, jasno izražene cilje in srčne meščane in meščanke, ki besede spreminjajo v rezultate. Zato ni naključje (ali pač, kot nam razodeva struktura čudovitega slovenskega jezika, vse na-ključ-je), da je prav v letu, ko se ves svet prebuja v spoznanje odgovornega ravnanja z okoljem, Ljubljana osvojila naziv zelena prestolnica Evrope za leto 2016. Žirijo je navdušila z uredničevanjem svoje trajnostne strategije, imenovane »Vizija 2025«.

Vizija Ljubljane je vizija Evrope, a najpomembnejše je, da je to vizija meščank in meščanov, torej tudi moja. Želim bivati v mestu, ki je ljudem prijazno, odprto, svetlo. Mesto, ki diha s polnimi pljuči, pospešuje rast in ustvarja nova delovna mesta. Vse večja elektrifikacija mobilnosti, ki temelji na obnovljivih virih energije, proizvedenih v EU, vse bolj prisotne človeku prijazne storitve z dodano vrednostjo in optimalno porabo virov Ljubljano uvrščajo v samo jedro nosilcev sprememb za cvetoči planet. Ponosna sem na trajnostne dosežke slovenske prestolnice. Ponosna sem na Ljubljano, ki je tudi moje mesto.

Ljubljana se je dokazala tudi kot prijazna gostiteljica. V oktobru 2015 je med drugim požela navdušenje obiskovalcev 13. Forumu CIVITAS, najpomembnejše evropske konference na področju trajnostne mobilnosti v mestih, ki sodi v moj prometni portfelj. CIVITAS je z izborom Ljubljane kot gostiteljice vrha trajnostne mobilnosti nagradil vizijo razvoja Ljubljane do leta 2025. K izboru so pripomogli tudi številni nazivi in nagrade, kot sta zelena prestolnica Evrope 2016 in nagrada za evropski teden mobilnosti 2013. Pri tem je vredno poudariti, da je Ljubljana edino mesto doslej, ki je to nagrado prejelo dvakrat. Dogodek je privabil rekordnih 560 udeležencev iz 48 držav. Nosilna tema »Mesto si delimo« pa je omogočila vrhunske razprave in izmenjave izkušenj o učinkoviti in ljudem prijazni ureditvi javnega prostora. Spodbudila je tudi nadaljnje oblikovanje inovativnih, pametnih ter vzdržnih mobilnih rešitev za mesta prihodnosti. Mnoge med njimi bodo tvorile jedro razvoja trajnostne mobilnosti v prihodnje. Vesela sem bila, da so se mi na dogodku z navdušenjem pridružili tudi podpredsednik Evropske komisije, pristojen za delovna mesta, rast, investicije in konkurenčnost, Jyrki Katainen, podpredsednik Evropske komisije za energetska unija Maroš Šefčovič, predsednik slovenske vlade dr. Miro Cerar, minister za mobilnost Regije Bruselj Pascal Smet ter slovenska ministra dr. Peter Gašperšič in Boris Koprivnikar. Še en dokaz več, da promet povezuje na vseh nivojih.

Vsi naštetih so se strinjali v dveh točkah. Prvič, Ljubljana je izjemna v izvajanju ukrepov za izboljšanje kakovosti življenja. Drugič, Ljubljana je lahko resnično ponosna na svojo prepoznavnost ne samo po Evropi, ampak tudi širše po svetu. Postala je vzor in motivator za razvoj sodobnih mest. Verjamem v pomembnost mest, kajti mesta so živa. V sebi nosijo naravne danosti povezovanja, razcveta ljudi in sodobnih socialnih modelov za človeka vredno življenje. Ostanite aktivni soustvarjalci svojega prostora. Tudi sama bom po svojih najboljših močeh prispevala kot meščanka Ljubljane k njenemu nadaljnjemu razcvetu. Skupaj zmoremo, ljudje dobre volje – vseh generacij in različnih interesov. Ljubljana nas povezuje v ustvarjalno celico, ki daje pomemben razvojni impulz tudi Evropski uniji in globalni skupnosti.

Dovolite mi, da vam še zaželim mnogo lepega po vašem izboru, čim več iskric v očeh in miru v srcu. Živimo v izjemnih časih in skupaj, vem, bomo Ljubljano s ponosom predali našim zanamcem za uspešen razvoj tudi v stoletja, ki prihajajo. Hvala vam, da lahko z vami ustvarjam še eno leto, leto 2016. - SREČNO!

Mag. Violeta Bulc, evropska komisarka za promet

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj: župan
Zoran Jankovič. Uredniški
odbor: Marjan Sedmak
(predsednik), Aleš Kardelj,
Simona Pirnat Skeledžija,
Denis Strikovič, Lada Zei.
Odgovorna urednica
in lektorica: Nada Šumi,
kontakt: 041/737 863,
glasilo.ljubljana@ljubljana.si.
Avtorica logotipa: Petra
Černe Oven, Studio ID,
Ljubljana. Tisk: Set
d.o.o., Grafična priprava:
Lupa design. Naklada:
121.800 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

Foto: Dunja Wedam

Infotočka pred Mestno hišo.

ZELENO LETO

13. januarja 2016 je pred Mestno hišo potekal uvodni dogodek »LJUBLJANA. Zelena zate.«, namenjen vsem Ljubljankam in Ljubljančanom, na katerem smo skupaj prižgali zeleno luč, izobesili zastavo zelene prestolnice Evrope 2016 in odprli Info točko, v kateri vsak dan poteka raznolik program. Slogan Ljubljane – zelene prestolnice Evrope je Ljubljana. Zate., maskota je ljubka zmajčica Flora, leto zaznamuje tudi himna učencev OŠ Poljane Ljubljana. Zate., ki je bila izbrana na natečaju med ljubljanskimi osnovnimi šolami.

Dogodka so se udeležili predstavniki vseh četrtnih skupnosti, četrtna skupnost Črnuče pa je uradno prevzela štafeto kot prva zelena ambasadorica projekta. Po treh tednih je sledila ČS Šmarna gora, ki je prav tako pripravila pester program, sledi pa ji ČS Vič.

Uradna maskota Ljubljane – zelene prestolnice Evrope 2016 je postala ljubka zmajčica Flora, ki letos predstavlja Ljubljano kot nosilko tega naslova. Ljubljanski zmajček je postal že dodobra uveljavljena maskota Ljubljane, ki vsakiči prepoznavno predstavlja Ljubljano, tako doma kot še posebej v tujini. Hkrati je zmaj – in njegove številne upodobitve v mestu – vse bolj prepoznaven simbol Ljubljane. Odtod odločitev, da postane uradna maskota zelene prestolnice Evrope 2016 in zmajčkov par. Prostor pred Mestno hišo zaseda instalacija srca s stetoskopom za srčni utrip, ki ga lahko posnamejo meščani in drugi mimoidoči. Srčni utrip se obarva zeleno. Z oddajo posnetka srca sodelujoči potrjujejo, da so seznanjeni in se strinjajo, da bo Mestna občina Ljubljana posnetek uporabila za promocijo projekta Ljubljana – zelena prestolnica Evrope 2016.

Na Krakovskem napisu v Ljubljani so s himno zelene prestolnice Evrope 2016 odprli fotografsko razstavo Ljubljana. Zate. Po besedah podžupanje Tjaše Ficko razstava, ki bo odprta do 15. marca, z nekaj več kot dvajsetimi fotografijami zelenih ambasadorjev Ljubljane širi informacije o zelenem mestu in posreduje informacije tudi o tem, kako biti solidarni z generacijami, ki še prihajajo, saj mora dediščina zelene Ljubljane ostati trajna.

Nataša Jazbinšek Seršen: prepoznavna kot mesto, od drugje v Evropi in po svetu»

Foto: arhiv MOL

Predstavniki velike mestne družine Mestne občine Ljubljana, na čelu z županom Zoranom Jankovičem, na slovesnem prevzemu kronskega naslova slovenske prestolnice *Ljubljana – zelena prestolnica Evrope 2016*, ki se je dogodil 9. februarja v Bruslju. Ugledni naslov ponosno nosi ime Ljubljane in Slovenije po vsem svetu.

Naslov zelena prestolnica Evrope 2016 je Ljubljana uradno prevzela od Bristola 9. februarja 2016 v Bruslju. Po mnenju Evropske komisije je namreč Ljubljana naredila največ sprememb v kakovosti življenja v najkrajšem času, saj je že leta 2007 oblikovanjem Vizije Ljubljana 2025 stopila na pot trajnostnega razvoja mesta. Tako za tem naslovom stoji večletno delo celotne velike mestne družine na čelu z županom Zoranom Jankovičem, podžupanjo Tjašo Ficko in vodjo Oddelka za varstvo okolja Natašo Jazbinšek Seršen, ki s posebno skupino sodelavk in sodelavcev koordinira obsežen program dogodkov v letošnjem zelenem letu. Ob otvoritvi razstave na Krakovskem nasipu je poudarila, da je Ljubljana v leto 2016 vstopila zelo ponosno, pogumno in z velikimi pričakovanji, upa pa, da bo lahko Ljubljana prihodnje leto prav tako ponosno predala naziv nemškemu Essnu. Vodstvene ekipa se zaveda, je poudarila, da Ljubljana naslova ni prejela zgolj zaradi dela velike mestne družine, pač pa zeleno Ljubljano soustvarjajo vsi, od otrok, nevladnih organizacij in društev, pa tudi vsak meščan in vsaka meščanka, ki z majhnimi koraki sledijo velikim ciljem, ki so si jih zastavili.

Pred Mestno hišo utripa zeleno srce Ljubljane. Na kakšne načine vse bomo Ljubljanci letos merili zeleni utrip mesta?

V leto, ko se Ljubljana ponaša s prestižnim naslovom zelena prestolnica Evrope, smo vstopili z otvoritveno slovesnostjo, odprtjem infotočke, ki stoji pred Mestno hišo, in postavitevjo posebne instalacije v obliki srca, kjer bomo merili srčni utrip meščank in meščanov, obiskovalcev mesta in turistov. S stetoskopom izmerimo srčni utrip, veliko srce pa se v ritmu utripa obarva zeleno. S to simbolično gesto želimo omogočiti vsakomur, da lahko doda svoj pečat k zeleni prestolnici. Vsi, ki želijo posneti svoj srčni utrip in tako sodelovati v kampanji Ljubljane, zelene prestolnice Evrope, lahko to storijo vse do marca, in sicer vsak dan med 16. in 18. uro ter ob sobotah od 10. do 13. ure. Snemanje srčnega utripa izvajamo ob lepem vremenu in primernih temperaturah.

Kaj vse se bo še dogajalo na infotočki v dveh lesenih paviljonih, ki ju je zeleni prestolnici Evrope 2016 poklonilo podjetje Riko?

Osrednje dogajanje zelene prestolnice bo vse leto na tako imenovani Točki. Zate, ki stoji pred Mestno hišo. V dveh paviljonih bodo vse leto potekale številne aktivnosti, delavnice, okrogle mize, manjše razstave in drugi dogodki za različne ciljne skupine. Paviljona sta opremljena tudi z informativnimi gradivi, publikacijami, prijazni študenti pa obiskovalcem nudijo celovite informacije o zeleni prestolnici. Paviljona sta odprta vsak dan, v hladnejših mesecih od 10. do 18. ure, v toplejših pa bomo delovni čas podaljšali do 20. ure. Zelo smo veseli, ker je infotočka vsak dan polna obiskovalcev, ki z zanimanjem sledijo dogajanju ter s svojimi idejami in predlogi soustvarjajo zeleno leto.

Celoten program dogajanja smo razdelili na 12 različni tematik, januarske aktivnosti so bile po vsebini povezane s trajnostnim

načinom ravnanja z odpadki, februarja je osrednja tema samooskrba, marca, ko praznujemo tudi svetovni dan voda, bodo aktivnosti namenjene ozaveščanju o vodah. Program je dostopen na spletnih straneh www.zelenaljubljana.si, kjer so na voljo vse informacije o dogajanju na infotočki, obiskovalci pa lahko dnevni program preberejo tudi na prikazovalniku, ki je nameščen na paviljonu in deluje tudi v času, ko sta paviljona zaprta. Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila tudi vsem tistim, ki skupaj z nami soustvarjajo program aktivnosti na naši infotočki. Najprej veliki mestni družini, nevladnim organizacijam in drugim institucijam, ki so vse z veseljem pristopile k sodelovanju in hkrati zaznale priložnost, da svoje delo predstavijo širši javnosti.

Odprta je tudi razstava na Krakovskem nasipu. Kakšno sporočilo ima?

Leto 2016 je zagotovo izjemno. Pester in bogat program letoletnega dogajanja smo skrbno pripravljali celotno lansko leto.

»Danes je Ljubljana povsod katerega se lahko učijo

Foto: Dunja Wedam

13. januarja je pred Mestno hišo potekal uvodni dogodek LJUBLJANA. Zelena zate, namenjen vsem Ljubljančankam in Ljubljančanom. Ljubljana je prižgala zeleno luč, izobesila zastavo zelene prestolnice Evrope 2016 in odprla Infotočko, na kateri vsak dan poteka raznolik program. Učenci OŠ Poljane so zapeli himno Ljubljana.Zate, ki je bila izbrana na natečaju med ljubljanskimi osnovnimi šolami.

Zelo sem ponosna, da vodim izjemno delovno skupino, ki jo sestavljajo še Karmen, Nuša, Kristina, Simona, Barbara, Nataša in Mitja, znotraj katere so se rojevale ideje, postopoma pa nastajal program, ki ga zdaj izvajamo in živimo. Seveda v sodelovanju s številnimi drugimi sodelavci Mestne uprave, predvsem pa pod vodstvom vodje projekta ZPE 2016 podžupanje Tjaše Ficko in župana, ki vseskozi budno spremlja dogajanje.

V zeleno leto vključujemo tudi naše zelene ambasadorje. Tako je nastala fotografska razstava Ljubljana. Zate, na kateri so predstavljeni nekateri ključni projekti, ki so Ljubljano pripeljali do naslova zelena prestolnica Evrope 2016, hkrati pa so predstavljeni naši zeleni ambasadorji, sodelavke in sodelavci Mestne uprave, javnih podjetij in zavodov ter znanih Ljubljančank in Ljubljančanov.

Katere večje prireditve pa nas čakajo v tem letu?

Vse leto bo v Ljubljani ogromno večjih in manjših dogodkov, na katerih bo rdeča nit zelena prestolnica. Gostili bomo številne mednarodne konference bodisi kot organizatorji ali pa v soorganizaciji z drugimi ustanovami. Sicer pa velja med večjimi dogodki omeniti predvsem tiste, ki so neposredno povezani s prevzemom prestižnega naslova. Za nami je

otvoritveni dogodek pred Mestno hišo, ki je bil namenjen vsem tistim, ki soustvarjajo naše mesto in dihaajo z njim. Na dogodku smo na pročelju Mestne hiše tudi ponosno obesili zastave zelene prestolnice, Ljubljanski grad pa se je za to leto obarval zeleno. 9. februarja je bil dogodek v Bruslju, kjer smo uradno prevzeli nagrado ZPE od naše predhodnice, angleškega Bristola, nato pa sledi 10. marca uradna otvoritvena slovesnost v Ljubljani, ki bo zagotovo nekaj posebnega. Sledi še nekaj večjih dogodkov z mednarodno udeležbo, konec maja otvoritev t. i. zelenega evropskega tedna, v juniju bomo gostili slovesnost imenovanja zelene prestolnice za leto 2018. Vse dogodke gosti in organizira naše mesto, lahko pa že v tem trenutku zaupam, da bodo prisotni tudi številni visoki gostje iz tujine.

Sami ste koordinatorka celotnega dogajanja v letošnjem zelenem letu. Kaj vse je k programu prispeval oddelek za varstvo okolja, ki ga vodite?

Pot do pridobitve prestižnega naslova zelena prestolnica Evrope 2016 je bila precej naporna in vesela sem, ker sem na tej poti že od vsega začetka. Štirikrat smo se potegovali za ta naslov, dvakrat bili finalisti in na koncu zmagovalci. Pridobljeni naslov je seveda rezultat dela odlične velike mestne družine,

katere del je tudi Oddelek za varstvo okolja, ki ga vodim. Letošnji program aktivnosti je plod sodelovanja različnih deležnikov, mestne uprave, javnih podjetij in zavodov, ki delujejo pod okriljem Mestne občine Ljubljana, nevladnih organizacij itd.

Vsekakor pa je največje delo opravila delovna skupina, ki sem jo že omenila in ki se je na zeleno leto pripravljala vse od prejema naziva v letu 2014.

Kako bo leto Ljubljanec – zelene prestolnice Evrope odmevalo v mednarodnem prostoru?

Da smo v letu 2016 nosilci naziva Ljubljana – zelena prestolnica Evrope 2016, smo izvedeli že v letu 2014 v Kopenhagnu. Izjemno ponosni na ta velik dosežek smo pravzaprav že takrat začeli z vsemi pripravami, z obsežnimi promocijskimi aktivnostmi doma in v tujini. In danes je Ljubljana nedvomno izjemno prisotna v mednarodnem prostoru, povsod prepoznavna kot mesto, od katerega se lahko učijo druge v Evropi in po svetu. Vsakodnevno prejemamo vabila na dogodke po svetu, z željo, da predstavimo naše dosežke, naše dobre prakse, ogromno mest v Evropi in zunaj nje pa nas želi obiskati in spoznati Ljubljano – zeleno prestolnico Evrope. Njihovi odzivi vsekakor potrjujejo, da smo na pravi poti, hkrati pa nas spodbujajo, da bomo našo vizijo živeli tudi v prihodnje.

PODELITEV NASLOVA 9. FEBRUARJA 2016 V BRUSLJU

Foto: arhiv MOL

Maskota ZPE 2016 je ljubka zmajčica Flora.

Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016 je po mnenju Evropske komisije naredila največ sprememb v kakovosti življenja v najkrajšem času. Naslov Ljubljano uvršča na evropski in svetovni zemljevid trajnostnih mest, hkrati je edino mesto v osrednji in jugovzhodni Evropi s tem priznanjem. Uradni prevzem naslova se je zgodil 9. februarja v Bruslju, ko je Ljubljani naslov predalo mesto Bristol.

Na podelitvi je podžupanja Tjaša Ficko poudarila, da je Ljubljana na nagrado, ki je rezultat skupnega dela velike mestne družine in prebivalcev mesta, izjemno ponosna. Dodala je, da po mnenju mednarodne ocenjevalne komisije, ki nam je dodelila naziv, uspešno združujemo dvoje: ohranjamo naravne danosti in zelen karakter Ljubljane ter hkrati aktivno spreminjamo področja, ki še pred kratkim niso bila zelena. Ob tem je pomembno imeti vizijo in pogum za uresničitev zastavljenih ciljev, kar ekipi pod vodstvom župana Zorana Jankovića odlično uspeva. Povedala je še, da nas letos čaka še veliko izzivov, ki jih bomo ne le dosegli, ampak tudi presegli in tako postali najboljša zelena prestolnica doslej.

Župan Zoran Janković, ki mu je naslov zelena prestolnica Evrope 2016 predal župan Bristola George Ferguson, mesta, ki je ta naslov nosilo v preteklem letu, je ob prevzemu poudaril, da je to najpomembnejša nagrada, ki jo lahko mesto dobi. Hkrati je opozoril na potrebo po solidarnosti, predvsem do prihodnjih generacij, da bodo dobile naravo enako lepo ohranjeno, kakršno uživamo sami. Dodal je, da je nagrada pomembna tudi v poslovnem smislu, saj je Ljubljani prinesla tudi naslov turistična destinacija prihodnosti, v lanskem letu pa je zaradi pozitivnih učinkov tega naslova turistični obisk narasel za 18 odstotkov. Župan zato pričakuje, da bo nagrada spodbudila nadaljnji razvoj na področjih turizma in naložb; ob tem je posebej omenil začetek gradnje prvega hotela s petimi zvezdicami ter prihod Ikee v Ljubljano. Zbrane je ob tej priložnosti povabil v Ljubljano, najlepše mesto na svetu.

Mestna občina Ljubljana je v »zelenem« letu pripravila letošnji program ter številne dogodke in aktivnosti, pri katerih sodelujejo različni deležniki, med njimi tudi ljubljanski javni zavodi in podjetja, osnovne šole in vrtci ter nevladne organizacije.

Vabimo vas, da program, aktivnosti in dogodke zelenega leta spremljate na interaktivni spletni strani www.zelenaljubljana.si.

Trdni temelji za nove razvojne projekte

Idejna zasnova prenove Cukrarne

Obnova nekdanjega kompleksa Cukrarne je investicija, s katero bo Ljubljana naredila pomemben korak k revitalizaciji degradiranega urbanega okolja. Z oživitvijo širšega območja Cukrarne ter vzpostavitev Galerije Cukrarna in Palače Cukrarna bo vzpostavljeno novo programsko in prostorsko jedro mesta. V Strategiji kulture 2016–2019 je zapisano, da bo tukaj živo prizorišče dogajanja v družbi in prostor druženja vseh generacij književnih in drugih ustvarjalcev, rdeča nit programa pa bo preplet knjige in mladih.

Leto 2015 je bilo leto prelomnih razvojnih projektov, a tudi čas pospešenih priprav na leto praznovanja zelene prestolnice Evrope. Leto 2016 se začne optimistično: Mestna občina Ljubljana ima poplačane vse lanske račune in zmanjšan dolg za 2 milijona evrov, vsa javna podjetja so poslovala pozitivno. Tak temelj je ustvarjen kljub znatno nižji povprečnini v drugi polovici leta 2015, deloma pa tudi na račun nižjih osebnih dohodkov zaposlenih v mestni upravi. Vendar pa je zavzetost in pripadnost velike mestne družine uresničevanju trajnostne vizije mesta tolikšna, da strokovnim ekipam uspe izčrpati vsako leto več kohezijskih sredstev, s katerimi se razvojni cikel Ljubljane v tretjem mandatu župana Zorana Jankovića nadaljuje z nezmanjšanim tempom in ambicioznimi načrti. Moč zastavljene vizije uresničuje županovo maksimo »Nemogoče je mogoče«, ki pred našimi očmi Ljubljano že deseto leto katapultira v vrh najbolj inovativnih, trajnostnih, socialno nadstandardnih in turistično privlačnih evropskih prestolnic. Ali kot pravi slovenska evropska komisarka za promet Violeta Bulc: »Ljubljana nas povezuje v ustvarjalno celico, ki daje pomemben razvojni impulz tudi Evropski uniji in globalni skupnosti. Postala je vzor in motivator za razvoj sodobnih mest.«

Jožka Hegler, direktorica Mestne uprave Mestne občine Ljubljana

**ZAVZETO STROKOVNO DELO ZA SEDANJE
IN PRIHODNJE GENERACIJE KLJUB
VARČEVALNEMU NAGRAJEVANJU**

Na začetku leta 2016, ko Ljubljana nosi naslov zelena prestolnica Evrope, prebivalkam in prebivalcem Mestne občine Ljubljana z veseljem poročam, da sodelavci velike mestne družine s svojo zavzetostjo, strokovnostjo in dobro

voljo, vsem varčevalnim ukrepom navkljub, soustvarjajo vizijo Mestne občine Ljubljana kot trajnostnega, strpnega in solidarnega mesta. Naši rezultati so toliko več vredni, ko jih gledamo v luči prihodkov in odhodkov v zadnjih petih letih. Prihodki, razen projektnih, nam upadajo. Varčevanje se zaradi vedno novih restriktivnih državnih ukrepov odraža v odhodkih za plače in druge izdatke zaposlenim, ki so se od leta 2011 (14.217.880 evrov) zmanjšali za več kot 1 mio evrov (13.151.347 evrov) ob enakem številu zaposlenih. Dobrega dela sodelavcev Mestne uprave žal ne moremo nagraditi z denarjem, temveč nas žene zavest, da soustvarjamo boljši jutri tudi za generacije, ki prihajajo za nami.

Foto: Robert Ribič

Urša Otoničar, vodja Oddelka za finance in računovodstvo

**KLJUB NIŽJIM PRIHODKOM IZ DOHODNINE VISOK
PRESEŽEK V BILANCI PRIHODKOV NAD ODHODKI
IN ZNIŽAN DOLG MESTNE OBČINE LJUBLJANA**

Mestna občina Ljubljana je leto 2015 zaključila z realiziranimi 322 mio prihodkov in 319 mio evrov odhodkov, kar pomeni presežek v bilanci prihodkov nad odhodki v višini 3 mio evrov. Ob teh podatkih velja poudariti, da so bili prihodki iz naslova dohodnine nižji za 7 mio evrov, ker je bila povprečnina v letu 2014 določena v višini 536 evrov, v letu 2015 pa od 1. 1. do 30. 6. 2015 v višini 525 evrov in od 1. 7. do 31. 12. 2015 v višini 519 evrov. Odplačilo dolga za 2 mio evrov presega novo zadolževanje, kar pomeni, da se je skupen dolg Mestne občine Ljubljana znižal za 119,5 mio evrov na 117,5 mio evrov.

Investicijski odhodki so v letu 2015 znašali 109 mio evrov in investicijski transferi 19 mio evrov, kar prav gotovo kaže na izredno razvojno naravnost Mestne občine Ljubljana. - Tudi v letu 2016 se bomo trudili delati v dobro prebivalcev Mestne občine Ljubljana.

Foto: Nik Rovanič

Zdenka Grozde, direktorica Javnega holdinga Ljubljana

VSA JAVNA PODJETJA IN JAVNI HOLDING LJUBLJANA SO LANI POSLOVALI POZITIVNO

V Javnem holdingu Ljubljana povezujemo javna podjetja Energetika Ljubljana, JP Vodovod-Kanalizacija, Ljubljanski potniški promet in Snaga. Skupaj skrbimo za nemoteno oskrbo meščank in meščanov s storitvami gospodarskih javnih služb in zagotavljamo visoko raven bivanja v urbanem okolju. Zadovoljstvo uporabnikov je eden izmed naših najpomembnejših strateških ciljev, zato so posebej razveseljivi rezultati nedavnega merjenja zadovoljstva, kjer je kar 84,7 % vprašanih naše delovanje ocenilo pozitivno.

Novembra lani je s poskusnim delovanjem začel Regijski center za ravnanje z odpadki Ljubljana, eden največjih in najmodernejših evropskih centrov za mehansko-biološko obdelavo odpadkov, kjer z najsodobnejšo in trajnostno tehnologijo poteka predelava odpadkov približno tretjine Slovencev. Objekti in naprave poskrbijo, da po predelavi na odlagališču konča manj kot 5 % odpadkov, ki jih ni mogoče ponovno porabiti kot surovine ali energente in ki nimajo škodljivih vplivov na okolje.

Črpanje kohezivskih sredstev za okoljske projekte uspešno nadaljujemo s prijavo projekta, ki bo z izgradnjo kanala za odpadno vodo premera 1,2 m povezal občine Medvode, Vodice in Ljubljana. Centralna čistilna naprava Ljubljana bo z izgradnjo III. faze dobila povečane zmogljivosti in najsodobnejšo tehnologijo čiščenja odpadne vode. V projekt je vključena tudi dograditev kanalizacije v 7 aglomeracijah v Mestni občini Ljubljana, kjer je poselitev nad 2.000 prebivalcev. Po zaključku tega projekta bo v Ljubljani na kanalizacijsko omrežje priključeno 95 % prebivalcev.

Nakup 30 novih avtobusov na zemeljski plin, ki jih bo LPP kupil v letošnjem letu, je prav tako velika pridobitev tako za okolje kot za kakovost storitev. Lansko leto je LPP za uporabnike odprl nov potniški center na Bavarskem dvoru in s tem odpravil čakalne vrste tudi v času, ko vozovnice urejajo dijaki in študentje.

Energetika Ljubljana je lani nadaljevala pospeševanje priklopov na omrežja daljinske oskrbe in ponujala nepovratne finančne spodbude za ukrepe večje energetske učinkovitosti obstoječih stavb. Okoljsko naravnani so tudi njihov ambiciozni cilj, da se bo do leta 2024 kar 80 % stanovanj ogrevalo iz daljinskih sistemov. Lani so pospeševali uporabo stisnjene zemeljskega plina (metana) na obstoječih polnilnicah, letos pa bodo poskrbeli, da bo Ljubljana dobila še dve javni polnilnici za vozila na metan: na P + R Dolgi most in pri bencinskem servisu E.Leclerc. V Javnem holdingu Ljubljana in javnih podjetjih izvajamo tudi krožno gospodarstvo v praksi, saj bomo letos začeli uporabljati najbolj trajnostni higienski papir na trgu, ki je izdelan iz reciklirane sestavljene embalaže mleka in sokov.

Ob uresničevanju vseh zastavljenih projektov v preteklem letu pa smo dosegli tudi cilj, na katerega smo še posebej ponosni, in sicer, da so vsa javna podjetja in Javni holding Ljubljana lani poslovali pozitivno. Ocena rezultata poslovanja za leto 2015, ki se ob končnem rezultatu lahko še spremeni, je pri Energetiki Ljubljana 4.550 tisoč €, pri JP Vodovod-Kanalizacija 302 tisoč €, pri Ljubljanskem potniškem prometu 40 tisoč € in pri Snagi 143 tisoč €. Tudi zaradi naštetih pozitivnih rezultatov smo z optimizmom in smelo zakorakali novim izzivom naproti.

Foto: Urban Štebljaj

Tilka Klančar, vodja Oddelka za zdravje in socialno varstvo

ZA DENARNO POMOČ SOCIALNO OGROŽENIM JE BILO V LETU 2015 NAMENJENIH VEČ KOT 1,1 MIO EVROV, ZA MREŽO PROGRAMOV SOCIALNEGA VARSTVA IN VAROVANJA ZDRAVJA PA 2 MIO EVROV

S poglabljanjem krize se na eni strani soočamo s povečanjem potreb ljudi po socialnih transferih in po storitvah s področja javnega zdravja in socialnega varstva ter po specifičnih programih podpore in pomoči, na drugi pa s krčenjem državnih sredstev za izvajanje ukrepov s teh področij. Pojavljajo

se celo poskusi države, da lokalnim skupnostim brez ustreznega kritja nalaga še dodatne finančne obveznosti, hkrati pa v zadnjih letih neprestano zmanjšuje prilive v občinski proračun glavnega mesta. V Mestni občini Ljubljana kljub temu ves čas nemoteno in v celoti izpolnjujemo vse zakonske obveznosti s teh področij ter izdatna sredstva redno namenjamo tudi izvajanju dodatnih, podpornih aktivnosti za najranljivejše in socialno ogrožene ljudi v mestu.

Septembra 2015 smo uspešno zaključili zadnjo fazo prenove Zdravstvenega doma Ljubljana, enote Bežigrad, s čimer se je povečala energetska učinkovitost, zmanjšali so se stroški obratovanja, izboljšali so se klimatski pogoji, kar vse je prispevalo k dobremu delovnemu okolju zaposlenih in ugodju uporabnikov. Prenova stavbe je bila izjemno zahtevna tako z izvedbenega, organizacijskega kot tudi finančnega vidika. Celotno naložbo v višini 1,2 mio evrov (razen za energetske sanacije v višini okoli 180.000 evrov iz evropskih sredstev) je krila Mestna občina Ljubljana. S pomočjo Lekarne Ljubljana bo v naslednjem letu iz mestnega proračuna zgrajen še sodoben nadomestni prizidek.

Naj poudarimo tudi, da izpolnjevanje zakonskih obveznosti MOL na področju socialnega varstva ni le doseženo, pač pa velikokrat bistveno presega zakonsko določen prag, kot na primer pri doplačilu storitve pomoč družini na domu, ki jo MOL subvencionira kar 80-odstotno, kjer zakon predpisuje najmanj 50 %.

Naš Zavod za oskrbo na domu (ZOD), ki je bil ustanovljen za izvajanje prej omenjene storitve, se je marca 2015 preselil v povsem obnovljeno Vilo Urška na Poljanski cesti, za kar je bilo iz proračuna MOL zagotovljenih 733.000 evrov. Novi prostori zavodu omogočajo boljše organizacijo in racionalizacijo ter lažje uresničevanje širitve in bogatitve dejavnosti. Poleg pomoči na domu ZOD namreč izvaja tudi storitev socialnega servisa, v delo redno vključuje prostovoljce in spodbuja medgeneracijsko sodelovanje. V letih 2015–2016 ZOD v okviru projekta AQUA z uspešno pridobljenimi evropskimi sredstvi starejšim od 65 let ponuja tudi brezplačne storitve fizioterapije, delovne terapije, prehranskega svetovanja, zdravstvene nege in logopedije.

Socialno najbolj ogroženim občanom, ki so brez lastnih dohodkov oziroma njihovi dohodki do 30 % presegajo minimalni dohodek na posameznega družinskega člana po zakonu, MOL zagotavlja tudi več vrst denarnih pomoči. V letu 2015 je bilo iz proračuna MOL temu namenjenih več kot 1,1 milijona evrov. Redno sofinanciramo tudi bogato mrežo programov socialnega varstva in varovanja zdravja (skupno okoli sto programov letno), ki jih večinoma izvajajo nevladne organizacije. V letu 2015 smo za ta namen iz proračuna MOL porabili več kot 2 mio evrov.

Foto: Nik Rovani

Sašo Rink, direktor Javnega stanovanjskega sklada MOL

LANI 349 REŠENIH STANOVANJSKIH STISK DRUŽIN IN POSAMEZNIKOV

Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana (JSS MOL) je kljub restriktivnim pogojem financiranja stanovanjske gradnje uspešno nadaljeval svoje poslanstvo zagotavljanja pestre stanovanjske preskrbe prebivalcev prestolnice. Z dodelitvami neprofitnih najemnih stanovanj, bivalnih enot in stanovanjskih

enot za posebne namene smo rešili skupaj 349 stanovanjskih stisk posameznikov in družin. Tako opravljanje nalog na najemniškem področju kot tudi izvajanje praktično vseh opravil na investicijskem področju poteka v okviru lastne dejavnosti sklada; to omogoča najvišjo stopnjo operativnosti, s tem pa v okviru finančnih možnosti tudi sprotno reševanje zadanih nalog.

Foto: Nik Rovani

Idejna zasnova preurejene Mahrove hiše in Tržnice

Ob garažni hiši pod Tržnico bo preurejen Vodnikov trg, Mahrova hiša in novo arheološko središče srednjeveške Ljubljane.

Junija smo kljub stečaju prvotno izbranega glavnega izvajalca zaključili gradnjo stanovanjske soseske Polje III in pridobili 148 novih stanovanjskih enot, septembra pa je bilo uspešno zaključeno javno-zasebno partnerstvo s podjetjem Mijaks d.o.o., v okviru katerega smo pridobili 10 oskrbovanih stanovanj ob Centru starejših Šiška.

Kljub angažiranosti JSS MOL in MOL pa izkazanega primanjkljaja stanovanj, ki je ocenjeno na 3000 do 4000 najemnih stanovanj, v prestolnici ne bo mogoče v kratkem času odpraviti brez ustreznih ukrepov na državni ravni. Gre predvsem za omejitve zadolževanja javnih skladov, ki je bila s spremembo Zakona o javnih skladih v letu 2008 znižana s poprej mogočih 100 odstotkov na zgolj 10 odstotkov namenskega premoženja. To onemogoča JSS MOL dodatno investicijsko aktivnost in pridobivanje večjega števila stanovanjskih enot, čeprav bi bistveno večjo zadolženost lahko odplačevali z nateklimi najemninami.

Marija Fabčič, vodja Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje

NADSTANDARD V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU JE NENAPISANA ZAVEZA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Na začetku desetega leta vodenja oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje lahko občankam in občanom z zadovoljstvom poročam, da s sodelavci na oddelku ter v vrtcih, šolah in drugih vzgojno-izobraževalnih ustanovah razvijamo in skrbimo za izjemno kakovostno delo s predšolskimi in šolskimi otroki. V zadnjem letu smo tudi uspešno zaključili dveletno usposabljanje prve generacije strokovnih sodelavk za nudenje podpore otrokom s posebnimi potrebami v Izobraževalnem centru Pika. Usposabljanje, za katero je vedno več zanimanja tudi zunaj Mestne občine Ljubljana, je dobilo pozitivno oceno Pedagoškega inštituta.

Že drugo leto zapored smo ob stalnem povečevanju investicij v spomladanskem vpisu zagotovili prostor v vrtcih za tiste otroke, ki izpolnjujejo vse zahtevane pogoje, in omogočali visok vzgojno-varstveni standard za vse otroke. Pridobili smo nov sodoben vrtec v Tehnološkem parku Ljubljana in ekološko sanirali igrišče vrtca Viški vrtci. V šolah smo s tremi velikimi investicijami v OŠ Vide Pregarc, OŠ Kolezija in OŠ Koseze pridobili dodatne učilnice v novih prizidkih, dve telovadnici ter trajnostne in energetske sanacije. Zaključili smo s projektom energetske sanacije 19 vrtcev in šol, zanj pa od leta 2012 do letos pridobili 4.545.841 evrov nepovratnih sredstev.

Podelili smo že 1169. štipendijo za nadarjene dijake in študente in uspešno zaključili 28 let mladinskega raziskovalnega dela za osnovne in srednje šole. Posebej dragoceno je skladno in celovito delovanje vseh mestnih služb in javnih zavodov v nenehni skrbi za več kot 13.000 otrok v vrtcih in 22.000 učencev v osnovnih šolah, še posebej pa motivacija več kot 6500 zaposlenih sodelavcev, ki na različnih ravneh ustvarjajo vsakodnevne pogoje za dobro počutje vseh, ki smo vpeti v šolski sistem v Ljubljani. Iz mestnega proračuna vsako leto za izobraževanje in predšolsko vzgojo namenimo v povprečju več kot 70 mio evrov ne samo za izvajanje z zakonom določenih nalog, ampak pa tudi za prepotrben razvoj tega temeljnega področja vsake lokalne skupnosti.

Mag. Mateja Demšič, vodja Oddelka za kulturo

LETO USTVARJALNIH PRESEŽKOV IN POSLOVNE USPEŠNOSTI JAVNIH ZAVODOV NA PODROČJU KULTURE

Leto 2015 je bilo na področju kulture ustvarjalno in uspešno tako vsebinsko kot tudi poslovno. Vsi mestni javni zavodi na področju kulture so dobro in uspešno poslovali, hkrati pa so izvedli program, ki je bil v vsakem pogledu presežek lanskoletnega.

Tako je bil na Ljubljanskem gradu rekorden obisk, ki ga krepi še na novo odprt edinstveni Muzej lutk, Muzej in galerije mesta Ljubljane so ob številnih izjemnih razstavah k svojim lokacijam dodali vrhunsko obnovljeno Plečnikovo hišo, ki že zdaj presega pričakovani obisk. Mestno gledališče ljubljansko je na mednarodnem gledališkem festivalu BITEF prejelo najvišje nagrade, Slovensko mladinsko gledališče pa je s svojo drznostjo najbolj pogost slovenski gledališki gost mednarodnih gledaliških festivalov, ob tem pa je še odlično izvedlo festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri. V Kinu Šiška so s festivalom Ment, prvič izvedenim prav v letu

Foto: Nik Rovani

2015, postavili nove temelje srečevanja pomembnih deležnikov na področju kulturnega managementa v celotni regiji.

Kinodvor je zaznamoval leto presežkov v obisku in bogatem filmskem in spremljavalnem programu za vse generacije z izostrenim okusom ter dodal še nadaljevanje Kina pod zvezdami s Kinom na Kongresnem. Mednarodni grafični in likovni center je 31. mednarodni grafični bienale pripravil s številnimi deležniki: tako odlično, da ga je revija Art Basel uvrstila med 12 najpomembnejših svetovnih umetniških dogodkov v letu 2015. Lutkovno gledališče Ljubljana je z novimi premierami še povečalo svoj krog občinstva, mladim gledalcem pa ponudilo veliko lutkovnih doživetij. Mestna knjižnica Ljubljana je presešla svoje poslanstvo knjižnice in postaja prostor literarnih, kulturnih, izobraževalnih in družbenokritičnih srečanj, ki jih uspešno dopolnjuje še Trubarjeva hiša literature.

Festival Ljubljana je s programom prireditev navduševal tako domače kot tuje občinstvo, v Pionirskem domu pa so z izvrstnim in raznolikim programom bistveno povečali število otrok in mladih, ki so postali stalni obiskovalci in prijatelji te naše že legendarne kulturne ustanove za otroke in mlade.

V okviru Oddelka za kulturo sodita še Javni zavod Mladi zmaji, ki je oblikoval in ponujal raznolike aktivnosti, da mladi kar se da kakovostno preživljajo prosti čas, ter Živalski vrt in zavetišče Ljubljana, kjer so uspešno izpeljali sanacijo posledic uničujočega žleda, skupaj z Mestno občino Ljubljana začeli z gradnjo novega zavetišča in obiskovalcem ponudili izjemno kakovostne in zanimive pedagoške in izobraževalne programe, ki vzgajajo v spoštljiv odnos do živali in narave.

Marko Kolenc, vodja Oddelka za šport

LJUBLJANA S SVOJO ŠPORTNO INFRASTRUKTURO ZAGOTAVLJA POGOJE ZA URESNIČEVANJE JAVNEGA INTERESA NE SAMO NA RAVNI LOKALNE SKUPNOSTI, TEMVEČ TUDI NA RAVNI DRŽAVE

Javni interes na področju športa Mestna občina Ljubljana uresničuje z zagotavljanjem sredstev iz proračuna za izvedbo programov športa in z zagotavljanjem športnih objektov. Upravljanje vseh športnih objektov v lasti Mestne občine Ljubljana, razen šolskih telovadnic, je bilo leta 2008 zaupano Zavodu šport Ljubljana, ki izvaja naloge za ohranitev in izboljšanje obstoječega stanja športnih objektov in kakovostnejše načrtovanje mreže športnih objektov v MOL. Obenem zagotavlja izvajanje kakovostnih programov in pogojev za razvoj športa otrok in mladine, vrhunske športne dosežke ter športno rekreacijo za zdrav način življenja. Da je Zavod šport Ljubljana dober gospodar športnih objektov v lasti MOL, kaže tudi 50 let delovanja Hale Tivoli, ki je še danes v vrhunski kondiciji. Za to skrbi več kot 120 zaposlenih, ki upravljajo s premoženjem, vrednim 221 mio evrov. Letno zavod ustvari več kot 8 mio evrov prihodkov.

Zavod šport Ljubljana je leta 2010 prevzel v upravljanje Športni center Stožice. Dvorana in nogometni stadion v Stožicah sta športna objekta nacionalnega pomena in temu primerno zavod izvaja program tako za ljubljanske klube kot za slovenske reprezentance različnih športov. V preteklem letu je Zavod šport Ljubljana v celoti vodil in uspešno zaključil največjo investicijo, izgradnjo Gimnastičnega centra Ljubljana ter v upravljanje prevzel novozgrajeno Kopalnišče Kolezija. V vseh športnih objektih, ki jih upravlja Zavod šport Ljubljana, je bilo v preteklem letu izvedenih 1.479 športnih in kulturnih dogodkov. Poleg tega je zavod športnim društvom za izvedbo letnega programa športa v MOL zagotovil 158.000 ur brezplačne uporabe športnih objektov.

Poleg največje športne investicije v preteklem letu, izgradnje Gimnastičnega centra Ljubljana, je Zavod šport Ljubljana v preteklem letu izvedel več kot 40 investicijsko vzdrževalnih del in skrbel tudi za javno dostopno športno infrastrukturo, ki je stalna naloga zavoda. Na 15 lokacijah je Zavod vzpostavil nove otoke športa za vse: zunanje naprave za fitness pri OŠ Večve, na Rusjanovem trgu, Ulici 7. septembra, Prijateljevi ulici, Cesti v Dvor, Cesti 13. julija, Parmovi ulici, Trnovskem pristanu, Trgu reformacije, Cesti VI, Ob dolenski železnici in Jarški cesti, pri Fužinskem gradu in na Golovcu pa urbane naprave za vadbo z lastno težo. V celoti je prenovljena tudi Trim steza v Zadvoru. Kljub slabši gospodarski klimi – zmanjšanimi sponzorskimi sredstvi in manj izdatki prebivalcev za šport – je Zavod šport Ljubljana izvedel celoten program in poslovno leto 2015 zaključil pozitivno.

Ljubljana s svojo športno infrastrukturo zagotavlja pogoje za uresničevanje javnega interesa ne samo na ravni lokalne skupnosti, temveč tudi na ravni države. V športnih objektih v Ljubljani je organizirana vrsta velikih mednarodnih športnih tekmovanj. Poleg tega pa vse leto poteka program priprav za športnike tako na klubski kot na nacionalni ravni.

Novi Zakon o športu, katerega osnutek je trenutno v javni razpravi, bi moral bolj jasno opredeljevati način uresničevanja javnega interesa ZA šport in opredeliti javno službo, ki naj bi jo med drugim

Foto: Nik Rovani

izvajal največji slovenski športni zavod Zavod šport Ljubljana, da bi le-ta lahko še naprej nudil svojo podporo športnim društvom, ki izvajajo letni program športa v Mestni občini Ljubljana.

Meta Gabron, vodja Službe za razvojne projekte in investicije

VELIKIM LANSKIM PROJEKTOM SLEDIJO AMBICIOZNI LETOŠNJI – TUDI Z USPEŠNIMI PRIJAVAMI NA RAZPISE ZA KOHEZIJSKA SREDSTVA

V Službi za razvojne projekte in investicije smo lani začeli s pospešeno pripravo projektne dokumentacije za naslednje investicijske projekte, pripravljene za začetek izvajanja v letu 2016. Gre za:

- prenovo stavbe Cukrarne,
- ureditev Vodnikovega trga,
- Mahrove hiše in ● garaže hiše pod Tržnico z novim

arheološkim središčem srednjeveške Ljubljane, ● izgradnjo parkirne hiše Kozolec II, ● nadaljevanje umeščanja otroškega igrišča v Šmartinskem parku, ● dokončanje lokalov v Vilharjevem podhodu, ● Vrtec Pedenjped, enoto Kašelj, ● Zavetišče Gmajnice, ● Zdravstveni dom Bežigrad, ● Izobraževalni zdravstveni center na Metelkovi, ● telovadnico ob OŠ Maks Pečar, širitev pokopališč Sostro, Polje, Vič in Rudnik. Lani pa smo skrbeli za izvedbo več dolgoletnih investicijskih projektov. Med največjimi so dolgo pričakovano novozgrajeno kopalnišče Kolezija z zunanjim olimpijskim bazenom in manjšim bazenom za otroke in povsem prenovljena in povečana OŠ Vide Pregarc. Poleg celovite statične, energetske in prostorske prenove obstoječe stavbe in kuhinje je največja pridobitev novozgrajena stavba, v kateri so umeščeni prostori za pouk prve triade in mala telovadnica.

Služba intenzivno spremlja razpise s poudarkom na evropskih centraliziranih programih, saj nacionalnih razpisov za evropska sredstva zaradi prehoda iz prejšnje v novo finančno perspektivo skorajda ni bilo. Lani smo sodelovali pri prijavi 10 projektov v različnih evropskih programih in doslej uspeli z eno prijavo, štiri še čakajo na odgovor. V letu 2015 so se začele tudi priprave za prijavo petih projektov v letu 2016.

Bili smo ponosni nosilci organizacije odmevne mednarodne konference Forum CIVITAS, ki se ga je udeležilo rekordno število udeležencev in kar trije evropski komisarji, s čimer je Mestna občina Ljubljana dosegla nov vrhunec svojega sodelovanja v pobudi CIVITAS. Široki evropski javnosti smo predstavili pomembne projekte, ki smo jih na področju trajnostne mobilnosti v preteklih letih izvajali v okviru evropskih razpisov, vezanih na to pobudo. Pri uvajanju inovativnih rešitev bi bili lahko še uspešnejši, če bi bili pristojni organi na državni ravni bolj odzivni in bi zakonodajne rešitve sledile najnovjšim evropskim smernicam.

David Polutnik, vodja Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet

KAKOVOSTEN JAVNI PROSTOR V SREDIŠČU MESTA, PRENOVA VOZNEGA PARKA JAVNEGA PROMETA, SISTEM BICIKELJ IN REGIJSKI CENTER ZA RAVNANJE Z ODPADKI TEMELJ ZA NADGRAJEVANJE SONARAVNE ZELENE LJUBLJANE

Lani smo dosegli številne cilje, ki smo si jih zadali, nekatere celo presegle, nekatere pa še nameravamo uresničiti. S številnimi konkretnimi ukrepi si prizadevamo za trajnostno in zeleno usmerjenost Ljubljane.

- Preureditev dela glavne prometnice, Slovenske

ceste, v pešcem, kolesarjem in uporabnikom mestnih avtobusov bolj prijazno območje je vzpostavila nov kvaliteten javni prostor v središču mesta. ● S prenovo Cankarjeve ceste, pešcem in kolesarjem namenjamo več prostora in ubjamo idejo o promenadi med Ljubljanskim gradom ter parkom Tivoli, ki je nekoč že oživljala to območje. S številnimi ukrepi smo ● izboljšali prevoz z mestnimi avtobusi LPP; kupili smo 36 novih mestnih avtobusov na metan, kar zajema 17 % celotnega voznega parka, naročenih je še 30 novih metanbusov, ki ga dopolnjujejo še drugi tehnološko napredni avtobusi, ● uvedli smo enotno mestno kartico urbana, ● vzpostavili pet parkirnišč po sistemu P+R (nazadnje

razširili P+R Dolgi most in odprli novo na Barju). Načrtujemo izgradnjo parkirnišč po sistemu P+R Črnuče in Stanežiče. ● Izredno priljubljen sistem izposoje koles BicikeLJ, ki trenutno po mestu vključuje 36 postaj in 360 koles in s katerim je bilo do konca decembra 2015 opravljenih skoraj 3,2 milijona voženj, nameravamo letos še razširiti.

Konec leta 2015 je pričel obratovati ● Regijski center za ravnanje z odpadki Ljubljana (RCERO Ljubljana), ki je največji kohezijski projekt s področja okolja v državi, s katerim zagotavljamo obdelavo preostanka odpadkov in predelavo bioloških odpadkov za približno tretjino Slovenije. Ključni del regijskega centra so objekti, v katerih obdelujejo dve vrsti odpadkov: ločeno zbrane biološke odpadke in preostanek mešanih komunalnih odpadkov.

Projekt ● Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja vključuje: ● nadgradnjo sistema odvajanja komunalne odpadne vode v občinah Medvode in Vodice ter izgradnjo povezovalnega kanala C0 v Mestni občini Ljubljana, ● izgradnjo III. faze Centralne čistilne naprave in ● dograditev kanalizacije v aglomeracijah MOL, večjih od 2000 PE, s katerim Mestna občina Ljubljana kandidira za pridobitev evropskih kohezijskih sredstev v finančni perspektivi 2014–2020. V okviru projekta bodo izvedene investicije v odvajanje in čiščenje odpadne vode z gradnjo ustrezne infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih vod na območjih, ki so v Operativnem programu odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih vod opredeljena kot območja, ki morajo biti opremljena s kanalizacijo, ki se zaključuje na čistilni napravi. S tem sledimo evropskim direktivam na področju odvajanja in čiščenja odpadnih vod ter ciljem zmanjšanja vplivov na okolje.

V letu 2016 so predvideni projekti, ki vključujejo sočasno ureditev nekaterih območij mesta s komunalno in prometno infrastrukturo. Svoja prizadevanja za izboljšanje kakovosti življenja v Ljubljani bomo tako nadgrajevali tudi letos.

Mag. Lilijana Madjar, direktorica Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije (RRA LUR)

RAZVOJNI PROGRAM LJUBLJANSKE URBANE REGIJE RAZVOJNI MOTOR LJUBLJANE, OSREDNJSLOVENSKE REGIJE IN DRŽAVE

RRA LUR je pobudnica, soustvarjalnica in skrbnica trajnostnega razvoja Ljubljanske urbane regije, ki 26 občin uspešno povezuje v najbolj razvito slovensko regijo. Lani je bil sprejet in potrjen **Regionalni razvojni program LUR 2014–2020** ter pripravljen temeljni izvedbeni dokument **Dogovor za razvoj regij**, ki

opredeljuje dolgoročno vizijo regije. Oblikovali smo projekte, ključne za nadaljnji razvoj prestolnice, regije in države: ● zmanjševanje poplavne ogroženosti LUR, gradnja mreže P+R v LUR, ● kreativni in aktivni mladi, ● mreža regionalnih kolesarskih povezav, ● Center ROG, ● trajnostna samooskrba v Osrednjeslovenski regiji, ● regijska podjetniška središča za mlade itd. Naša ključna naloga v letu 2016 bo skupaj z deležniki čim prej začeti z uresničevanjem naštetih projektov, ki zahteva vzpostavitev dolgoročnega in sistemsko urejenega zagotavljanja sredstev tako iz kohezijske politike kot integralnega proračuna.

V preteklem letu smo izvedli številne uspešne projekte na različnih področjih, med drugim: ● projekt **Podjetno v svet podjetništva** (PVSP), namenjen spodbujanju podjetništva med mlajšimi brezposelnimi z višjo ali visoko stopnjo izobrazbe ter ustvarjanju novih delovnih mest; ● **Regijska štipendijska shema** (RŠS LUR), ki je osredotočena na povezovanje mladih z gospodarstvom. Oba projekta pa sta bila odlično sprejeta ne le med mladimi in podjetniki, vključenimi vanju, pač pa tudi med široko javnostjo. Projekt PVSP je zasedel prvo in RŠS LUR drugo med 81 projekti, ki so bili prijavljeni na natečaj Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK) ter Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) za najboljši slovenski projekt, sofinanciran z evropskimi sredstvi »Kaj pa je bilo z evropskim denarjem narejeno zate, za tvoj kraj?« Izredno dobre rezultate je dosegel tudi ● **Regionalni center kreativne ekonomije** (RCKE), ki se je v zadnjih letih uveljavil kot praktični povezovalac gospodarstva s kreativnimi industrijami ter spodbujevalec razvoja podjetniških znanj in podjetništva znotraj kreativnih industrij, za katerega smo prejeli nacionalno priznanje v okviru izbora Evropske nagrade za spodbujanje podjetništva v kategoriji Izboljšanje poslovnega okolja. V lanskem letu smo prejeli tudi številne nagrade na področju arhitekturnih in oblikovalskih dosežkov: ● **Študija lokacij P+R** je prejela priznanje zlati svinčnik na področju prostorskega načrtovanja, ● **Komplet družabnih iger za osebe, obtele za demenco/D9** je prejel eno izmed nagrad oblikovalski dosežek, ● projekt **Tehnične podlage za plovnost Ljubljane** pa je prejel nagrado Maksa Fabianija za področje urbanističnega regionalnega in prostorskega načrtovanja. Ob več drugih uspešnih projektih je bilo zgrajenih **5 novih zbirnih središč P+R** ter eno razširjeno.

Foto: Nik Rovani

Foto: Robert Ribič

Foto: Nik Rovani

Zelena naveza med Atlantisom in Julonom

Foto: Nik Rovar

Slovesnost ob začetku sodelovanja med Vodnim mestom Atlantis in podjetjem Julon iz skupine Aquafil, ki presežek toplotne energije preusmerja v bazene Atlantis in s tem v celoti zadosti potrebam po toplotni energiji Atlantis. Gre za pomembno okoljsko razbremenitev v znamenju Ljubljane – zelene prestolnice Evrope 2016.

Vodno mesto Atlantis v BTC Cityju Ljubljana je s podjetjem Julon iz Skupine Aquafil sklenilo dogovor o oskrbi s toplotno energijo. To presežek toplotne energije preusmerja v bazene Atlantis in s tem 100-odstotno zadosti potrebam po toplotni energiji Atlantis. Ker partnerja delujeta v neposredni bližini, takšen dogovor omogoča znatno zmanjšanje okoljskih vplivov in prispeva k bolj zeleni prestolnici. Poleg trajnostnih učinkov na okolje projekt prinaša tudi ekonomske učinke. Investicijo v vrednosti 300.000 evrov si delita družbi Julon in BTC. Toplotna energija v obliki vroče vode, ki jo odslej uporablja Vodno mesto Atlantis, v podjetju Julon nastaja v proizvodnem procesu ECONYL®. To energijo podjetje Julon delno ponovno uporabi v proizvodnih procesih, preostanek pa je bil do tega dogovora neizkoriščen presežek energije.

Znatno zmanjšanje okoljskih vplivov v Ljubljani

Nov dogovor o oskrbi s toplotno energijo iz podjetja Julon omogoča zmanjšanje količine toplotne energije, ki jo Vodno mesto Atlantis kupi od družbe Termoelektrarna Toplarna Ljubljana. Posledično se je za enako količino zmanjšala tudi proizvodnja toplotne energije v mestu. Dogovor prinaša zmanjšanje emisij ogljikovega dioksida za več kot 2.000.000 kilogramov toplogrednega plina na leto in posledično čistejši zrak v mestu. Emisije ogljikovega dioksida so zmanjšane za toliko, kolikor jih povzroči 1.100 avtomobilov z 12.700 prevoženimi kilometri letno.

»V družbi BTC vedno iščemo nove načine, s katerimi lahko poslujemo bolj učinkovito, bolje zadovoljimo pričakovanja naših deležnikov in pustimo v okolju zelen odtis. Prav vsem trem kriterijem zadošča nov dogovor, po katerem Vodno mesto Atlantis odslej uporablja toplotno energijo iz podjetja Julon. Novo sodelovanje je dokaz uresničevanja zaveze družbe BTC za trajnostno rast, krepitev partnerskih odnosov in prevzemanje pomembne vloge družbe za dvig kakovosti življenja v slovenskem glavnem mestu,« pojasnjuje **Jože Mermal**, predsednik uprave družbe BTC.

Edi Kraus, generalni direktor podjetja Julon takole komentira pomen iskanja sinergij za trajnostni razvoj:

»Trajnostni razvoj med drugim pomeni, da znamo razpoložljive vire energije izkoristiti s čim manj vplivi na okolje. Pri tem nismo izolirana enota, ampak delujemo soodvisno od drugih akterjev in skupaj iščemo sinergije. V zadovoljstvo nam je, da smo z družbo BTC za neizkoriščen potencial v obliki toplotne energije našli novo namembnost in prispevali k širšim okoljskim prizadevanjem. Veseli nas, če bo ta dobra praksa spodbudila tudi druga podjetja k podobnemu razmišljanju in ravnanju.«

Tudi župan Zoran Janković je pozdravil dogovor: »Ljubljana je letos ponosna zelena prestolnica Evrope, kar potrjuje, da smo v prizadevanjih za izboljšanje kakovosti življenja zavezani trajnostnemu razvoju. Evropska komisija je ob podelitvi tega prestižnega naslova poudarila, da smo edino mesto, ki je v najkrajšem času uvedlo največ sprememb, utemeljenih na viziji, zastavljeni že leta 2007. Za ohranjanje zelene podobe mesta smo zaslužni vsi, ki tukaj živimo in ustvarjamo. Iz te zgodbe niso izvzeta niti podjetja, zato me veseli dogovor Vodnega mesta Atlantis in podjetja Julon o skupnih prizadevanjih za čistejšo prestolnico.«

Celostna zavezanost družbe BTC k trajnostnemu delovanju

Tako Vodno mesto Atlantis kot podjetje Julon imata certifikat za sistem ravnanja z okoljem ISO 14001. Vodno

mesto Atlantis kot glavno zabaviščno-rekreativno središče v prestolnici nenehno izboljšuje pester izbor storitev ter jih dopolnjuje z urejenim okoljem in tehnološkimi izboljšavami za širšo okoljsko in družbeno dobrobit.

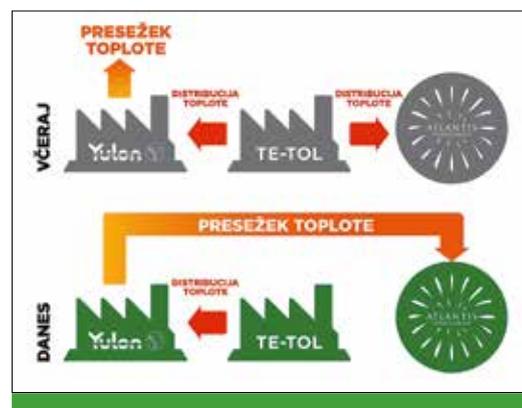
Izkoriščanje odvečne toplote je nov prispevek v okoljska prizadevanja družbe BTC pod okriljem Misije: Zeleno. Ta zajema štiri ključna področja delovanja: okoljevarstvo, zelena energija, energetska učinkovitost in družbeno odgovornost. V sodelovanju s partnerji družba BTC uspešno uresničuje vrsto trajnostnih projektov, denimo zbiranje in ločevanje odpadkov, pridobivanje sekundarnih surovin, varčevanje z vodnimi viri in skrb za povečan zeleni promet in varnost na območju BTC Cityja.

Skupina Aquafil, vodilno svetovno podjetje na področju trajnostnega razvoja in krožnega gospodarstva

Ljubljansko podjetje Julon je največja tovarna mednarodne skupine Aquafil, ki je vodilni evropski in drugi največji proizvajalec poliamidne preje za tekstilne talne obloge na svetu. Skupina Aquafil je z iniciativo Eco Pledge® od leta 2007 zavezana k trajnostnemu razvoju, zato prednost daje investicijam in projektom, ki imajo pozitivne vplive na okolje. O trajnostnem delovanju tudi vsako leto obvešča v Poročilu o trajnostnem razvoju.

Eden od najpomembnejših projektov je od leta 2011 proizvodni proces *ECONYL® Regeneration System* v ljubljanskem Julonu. To je edinstven sistem krožnega gospodarstva v svetovnem merilu, v katerem iz odpadkov pridobivajo sekundarno surovino za poliamidno prejo, ki ima popolnoma enako kvaliteto kot izdelki, pridobljeni iz surove nafte. Znatne okoljske prednosti izdelkov *ECONYL®* dokazujejo Okoljske deklaracije proizvodov (znane kot *Environmental Product Declaration*).

Dobro sodelovanje Vodnega mesta Atlantis in podjetja Julon pri tem projektu potrjuje, da lahko moderna evropska prestolnica svojim prebivalcem ponudi trajnostni življenjski standard. Ta mora združevati zaposlitvene in poslovne priložnosti z naraščajočim povpraševanjem po sodobnih storitvah za zdravo preživljanje prostega časa. S projektnim sodelovanjem družba BTC in Julon spodbujata trajnostno ravnanje vseh deležnikov, saj le skupna prizadevanja vseh vpletenih zagotavljajo ohranjenost okolje za prihodnost.

Narodna galerija v prenovljenih prostorih Narodnega doma

Dr. Andrej Smrekar

Narodna galerija na praznični dan slovesne otvoritve prenovljenih prostorov.

Odkritje kipa dolgoletne zavzete ravnateljice Narodne galerije dr. Anice Cevc, ki jo je upodobil kipar Mirsad Begić.

Narodna galerija je ustanova izjemnega pomena za našo narodno identiteto. Le-ta je bila najpomembnejši dejavnik v času poskusov njene ustanovitve in po njej. Čeprav v njenem simbolnem poslanstvu ni mogoče zarisati meje med nacionalno ali državno ustanovo in ustanovo lokalne skupnosti Mestne občine Ljubljana, je ta delitev v prvih desetletjih dvajsetega stoletja vzdrževala dinamiko v pripravah in ob zagonu galerije, pri čemer je Mestna občina odigrala izjemno pomembno vlogo. Rojstvu ideje o ustanovitvi Narodne galerije sicer lahko sledimo vse do taborskega gibanja in jo pripisemo Josipu Stritarju, ki je bil naš prvi v likovni umetnosti razgledani pisec. A kakšna naj bi ta ustanova bila, ni bilo jasno vse do priprav na postavitev prve stalne zbirke v zgodnjih dvajsetih letih 20. stoletja.

Različni pogledi na vlogo nacionalne galerije

Ob retrospektivnem pogledu se nam razodele izvorni razcep v predstavah, ki so jih motivirali interesi. Umetniki so želeli ustanovo, ki bi promovirala njihovo delo in jim pomagala zagotavljati eksistenco, nekaj takšnega, kar so v Srednji Evropi poznali kot *Künstlerhaus*. Krog okoli Antona Aškerc, katerega stališče je sprejel tudi župan Ivan Hribar, pa je načrtoval Narodno galerijo na Gradu, kar se zdi bolj pogled v smeri umetnostnega muzeja. Grad je bil v potresu preveč prizadet, da bi si ga Mestni svet upal prevzeti v svojo skrb in breme. Župan Ivan Hribar pa ni odlašal in je leta 1907 določil redna proračunska sredstva za nakup umetnin. Aškerc je kot mestni arhivar vodil tudi katalog mestne umetnostne zbirke. *Künstlerhaus* je uresničil Rihard Jakopič s postavitvijo Jakopičevega paviljona leta 1909, a je v njem naslednje leto postavil prvo zgodovinsko razstavo, v kateri je rekonstruiral domačo slikarsko tradicijo po letu 1800. Zgodovino umetnosti na Kranjskem pa je sestavljal pokrajinski muzej iz nakupov Deželne vlade v okviru svojih številnih zbirk.

Prva stalna zbirka v Narodnem domu pred božičem 1928

Narodno galerijo so ustanovili slovenski razumniki leta 1918 v optimističnem pričakovanju konca vojne, razpada imperija in uresničitve programa Združene Slovenije. Ustanovili so jo kot društvo, a je v novi večnacionalni državi prav njeno identitetno poslanstvo preprečevalo preobrazbo v državno ustanovo. Mestna občina ji je izročila v upravljanje mestno umetnostno zbirko, ki jo je leta 1917 Miljutin Zarnik dal postaviti v pet izpraznjenih prostorov v Kresiji. Leta 1922 pa je Ivan Hribar, tedaj pokrajinski namestnik, namenil pol milijona kron za gradnjo Narodne galerije. Sprva je res kazalo, da bo Narodna galerija dobila novo namensko poslopje, a se je izkazalo, da je prevzem Narodnega doma razumnejša in izvedljiva možnost. Pobudo v njenem odboru so prevzeli umetnostni zgodovinarji na čelu z Izidorjem Cankarjem in Francetom Steletom, ki so projekt izgradnje združili z ustanovitvijo

Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Slovenska matica se je tedaj odrekla nasledstvu premoženja Narodnega doma, stavbo pa sta z najemno pogodbo prevzela Južni Sokol in Narodna galerija, ki je prevzela obveznost vzdrževanja stavbe. Po hudih pretresih v odboru je predsednik Janez Zorman sicer uspel postaviti prvo stalno zbirko pred božičem leta 1928, a je povzročil tudi izstop umetnostnih zgodovinarjev iz odbora.

Velika nacionalna zbirka Narodne galerije odprta 1933

Tedaj je v galerijo prišel nepogrešljivi Ivan Hribar, sklical obstoječe in odpadle odbornike in udaril po mizi, kot lahko sklepamo iz dogodkov v naslednjih letih. Leta 1933 je Narodna galerija namreč odprla svojo »veliko nacionalno zbirko«, ki je začrtala strokovno utemeljeno zgodovino umetnosti na Slovenskem od visokega srednjega veka do moderne dobe kot *Zbirko slovenske umetnosti*, ob njej pa je vzdrževala tudi »kabinet tujcev«. V njej so ustanovniki združili obstoječe umetnostne zbirke in nekdanjega pokrajinskega, zdaj Narodnega muzeja, iz tam deponirane zbirke Škofijskega muzeja, mestne umetnostne zbirke in zbirke, ki jo je oblikovala Narodna galerija v petnajstih letih obstoja. Čeprav je Mestna občina leta 1935 prenesla svojo zbirko v tedaj ustanovljeni Mestni muzej, so njene ključne umetnine ostale v sestavu nacionalne zbirke.

Po osvoboditvi Narodna galerija državna ustanova, v letu 1950 državna zbirka porazdeljena med Narodno in Moderno galerijo

Poslej se značaj zbirke ni bistveno spremenil. Po osvoboditvi je nova država iz premoženja društva ustanovila državno institucijo in leta 1950 njeno zbirko razdelila med Narodno in Moderno galerijo. Odtlej si je Narodna galerija prizadevala razširiti svoje prostore in posodobiti svoje delovanje. Zbirko je namreč vseskozi dopolnjevala. Med pomembnimi pridobitvami lahko naštejemo Metzingerjeve slike iz Goričan leta 1943, kapitalna Groharjeva dela, dokončno ustaljena šele po zaključku denacionalizacijskega postopka leta

2007, in številne mojstrovine Franca Kavčiča, Jožefa Tomina, Almanacha idr.

1994 pod vodstvom ravnateljice dr. Anice Cevc dozidano novo krilo galerije

Ravnateljici dr. Anici Cevc, ki je osemindvajset let svoje polstoletne službe oblikovala tehten program ustanove, je leta 1986 uspelo pridobiti v upravljanje vladno umetnostno zbirko in tedaj se je začelo resno načrtovanje razširitve Narodne galerije. Načrt je bil razdeljen na tri gradbene faze in pod vodstvom dr. Cevčeve je leta 1994 ustanova pridobila novo krilo, v katerem je dr. Ksenija Rozman tri leta pozneje postavila zbirko slikarjev drugih evropskih šol. Motivacija so dvigale tedanje politične razmere, ko se je nova država s svojo umetnostno dediščino predstavila Evropi in svetu kot zgodovinsko utemeljen del zahodne kulture.

Nova postavitev stalne zbirke in modernizacija delovanja v pravkar prenovljeni stavbi Narodnega doma

Povezava stare in nove hiše je bila končana leta 2001, s prenovlo Narodnega doma pa ustanova končuje tridesetletno obdobje izgradnje, s čimer je omogočeno poenotenje in modernizacija njenega delovanja. V novo postavitev stalne zbirke je vključenih skoraj trikrat več umetnin, odpravili pa smo tudi staro delitev med »domačev« in »tuje« mojstre. V novi postavitvi je mogoče videti celo vrsto pomembnih novih nakupov in daril, kakor tudi nekaj izjemnih začasno izposojenih del iz javnih in zasebnih zbirk, ki krepijo lesk naše kulturne dediščine. Med njimi je cela vrsta ključnih umetnin moderne dobe, ki danes pripadajo Mestnemu muzeju, Mestna občina pa je simbolno potrdila svojo zgodovinsko vlogo enega stebrov naše ustanove, utemeljeno z osebnostjo župana Ivana Hribarja, ko je leta 2008 shranila restavriran Robbov vodnjak v avli Narodne galerije.

SLOVO OD POKOJNIH DOŽIVLJA NAPREDEK

BELI PLAMEN

Žale Javno podjetje, d.o.o., je prvo pogrebno podjetje v Sloveniji, ki udeležencem pogrebov nudi storitev BELI PLAMEN, novo možnost izražanja sočutja ob slovesu od pokojnih.

Izguba svojcev je boleča, v težkih trenutkih žaljuoč potrebujejo oporo in občutek bližine. Ko nas doseže žalostna vest, se zato v nas prebudi želja po nudenju te opore, izražanju spoštovanja in sočutja. Hkrati se pojavijo vprašanja: kako to narediti, kaj prinesiti na pogreb, kaj reči ali zapisati ... Slovo od pokojnih je v različnih kulturah seveda različno, prav vse kulture pa poznajo darovanje ob slovesu. Kakšna je naša kultura? Slovenci na pogrebe vse manj prinašamo cvetje, raje prinašamo velike zavoje sveč in teh je žal preveč. Svojci pokojnih zato vse pogosteje sporočajo, da cvetje in sveče odklanjajo v korist različnih organizacij in ustanov. In smo spet v zadregi. Je to res najbolj primeren način izražanja sočutja ob slovesu?

Nova pogrebna storitev BELI PLAMEN ponuja enostavno in dostopno rešitev, ki je prijazna vsem: svojcem pokojnih, udeležencem pogrebov in okolju. Za našo kulturo je značilno ohranjanje spomina na pokojne in skrbno urejanje grobov, zato nova storitev izhaja iz te tradicije in jo na sodoben način plemeniti. Namesto cvetja, sveč ali denarja za dober namen lahko udeleženci pogrebov odslej izberejo paket BELI PLAMEN – dar ob slovesu, s tem izrazijo svoje spoštovanje, izrečejo sožalje ter prispevajo za trajno urejen grob in dober namen. 1 evro od vsakega paketa je namenjen organizacijam, ki se ukvarjajo s paliativno oskrbo.

BELI PLAMEN – dar ob slovesu – sestavlja žalna vizitka in vrednostni bon. Žalna vizitka je trenutno na voljo v štirih različicah, z različnimi grafikami in že natisnjenimi mislimi ob slovesu. Kupec lahko nanjo dopiše svoje sporočilo ali se zgolj podpiše. Žalno vizitko kupec dobi, ker je doniral 1 evro za paliativno oskrbo, brez dodatnega plačila. Izbrani vrednostni bon pa je prispevek za trajno urejen grob. Svojci ga kasneje, kadar jim to najbolj ustreza, unovčijo za nakup cvetja, sveč ali drugih izdelkov in storitev za urejanje grobov. Vse skupaj lahko udeleženci pogrebov v posebni kuverti odložijo v namenske predalnice, nameščene pred pogrebnimi vežicami.

Na Žalah so paketi BELI PLAMEN – dar ob slovesu – na voljo v Plečnikovi cvetličarni, v enaki obliki pa jih lahko naročite tudi prek spleta na www.beliplamen.si.

Nova storitev prinaša vrsto prednosti. Za udeležence pogrebov je storitev zelo priročna, saj je s pomočjo spleta na voljo tudi takrat, ko se pogreba ne morejo udeležiti. Pogrebno podjetje bo poskrbelo, da bo izbrani paket izročen svojcem. Svojcem pogrebov so tovrstni darovi ob slovesu predvsem dobrodošla psihična podpora v težkih trenutkih. Žalne vizitke bodo ostale v spomin, vrednostni boni pa bodo omogočili vzdrževanje groba v daljšem časovnem obdobju. Za družbo kot celoto je nova storitev koristna v več pogledih. Primerna čustvena in materialna podpora svojcem v težkih trenutkih olajša proces žalovanja, nova storitev je še en korak k detabuizaciji smrti, namenska donacija za paliativno oskrbo pa dodatno osmišlja novo kulturo darovanja ob slovesu. In če bomo ob tem kupili kakšno svečo manj, nam bo okolje hvaležno.

Žale Javno podjetje, d.o.o. z uvajanjem nove pogrebne storitve znova dokazuje, da je najbolj napredno pogrebno podjetje v Sloveniji, Ljubljana pa je prva v Sloveniji dobila še eno zeleno in vsem prijazno rešitev.

Evropsko priznanje Ljubljani za najboljše prakse v javnem sektorju

Foto: Nik Rovar

Predstavitel evropskega priznanja EPSA 2015 v Mestni hiši.

Mestna občina Ljubljana je kot edina iz Slovenije prejela evropsko priznanje za najboljše prakse v javnem sektorju (EPSA 2015). Evropski inštitut za javno upravo vsaki dve leti objavi natečaj, na podlagi katerega izberejo najboljše rešitve v javni upravi. Razpisna tema je bila javni sektor kot partner za boljšo družbo, kjer so razpisovalci iskali najboljše prakse pri vključevanju civilne družbe v proces upravljanja.

Ljubljana v odnosu do LGBT prehitve državo

Mestna občina Ljubljana je v prijavi predstavila mavrično oz. lezbijkam, gejem, biseksualnim in transspolnim osebam (LGBT) prijazno Ljubljano. Mestna občina Ljubljana že več kot 15 let s svojimi aktivnostmi in sofinanciranjem različnih programov namenja posebno pozornost različnim ranljivim skupinam. Mednje spadajo tudi vsi, ki so zaradi svoje spolne usmerjenosti ali izraza še vedno tarča nerazumevanja, predsodkov in nepravilnega ravnanja. Zato lezbijkam, gejem, biseksualnim in transspolnim osebam (LGBT-populaciji) pri sofinanciranju dejavnosti s področja socialnega varstva vsako leto namenimo posebno razpisno področje, v okviru katerega sofinanciramo programe, namenjene podpori in opolnomočenju LGBT-oseb.

V letih skupnega delovanja smo z različnimi LGBT-organizacijami vzpostavili partnerstvo, ki se kaže v številnih uspešno izvedenih in razvijajočih se projektih, ki segajo od skupin za samopomoč, zdravstvene preventivne, športnih aktivnosti ter kulturnih dosežkov do izobraževalnih in informativnih programov ter v aktivni vključenosti LGBT-organizacij pri oblikovanju strategije razvoja socialne politike v Mestni občini Ljubljana. LGBT-organizacije tako podpiramo finančno (prek javnih razpisov), podporo pa jim nudimo tudi v obliki uporabe občinskih prostorov. Tako je bil konec predlanskega leta v poslopiju Mestne hiše v prostorih MOL odprt nov LGBT-osebam prijazen prostor, kjer poleg dnevnega bara poteka tudi veliko dogodkov.

Pri pripravi Strategije razvoja socialnega varstva od 2013 do 2020 so v okviru fokusnih skupin LGBT-organizacije opozarjale na potrebo po obsežnejših programih, s katerimi bi bilo mogoče vplivati na spreminjanje širšega družbenega odnosa do istospolne usmerjenosti. V Sloveniji namreč še vedno ni ustrezne zakonodaje, ki bi izenačila pravice istospolnih partnerstev in posameznikov s heteroseksualnimi. Upošteva se splošno družbeno klimo,

smo tako ugotovili, da je potrebno ljudi ozaveščati o tej preveč na rob odrinjeni temi. LGBT-osebe se namreč soočajo z zadregami, problemi in diskriminacijo, ki je heteroseksualno usmerjeni včasih niti ne opazijo, saj izhajajo s svojega stališča in jim je tak pogled samoumeven (npr. pogovor o partnerju oz. partnerici, pogovor o otrocih).

Tako smo se kot lokalna skupnost izrazito angažirali in šli korak naprej od zakonsko zahtevanega – najprej smo izdali knjižico *Mavrična Ljubljana*, ki govori o LGBT-organizacijah in aktivnostih v Ljubljani oz. Sloveniji, nato pa smo uvedli certifikat LGBT prijazno, ki skuša delovati predvsem v smeri ozaveščanja zaposlenih in uporabnikov storitev. Namen projekta je predvsem ozaveščanje ljudi o problematiki LGBT in ustvarjanje pozitivne klime znotraj delovnega okolja in navzven do strank. Ozaveščanje poteka z izobraževanjem vodstvenega kadra posameznih organizacij ter prenosa pridobljenega znanja na preostale zaposlene.

Ne le objave in ozaveščanje o LGBT na delovnem mestu, ampak tudi javni nastopi in okrogle mize

Pri javni podpori LGBT se ne osredotočamo zgolj na objave prispevkov in informacij, ampak poskušamo tudi z javnimi nastopi v medijih in na okroglih mizah prispevati svoj delež k ozaveščanju javnosti (npr. Polnočni klub na RTV SLO, okrogla miza v Mestni hiši o vsakdanjem življenju LGBT oseb). Poleg tega smo v zadnjih letih vzpostavili tudi spletno stran o LGBT certifikatu, redno pa objavljamo tudi novice o aktivnostih na tem področju. Ob raznih dogodkih – npr. ob svetovnem dnevu boja proti homofobiji in transfobiji, v času Parade ponosa in ob podobnih dogodkih, pa visi na Mestni hiši mavrična zastava, mednarodni simbol LGBT-skupnosti. Na ta način želimo ozaveščati čim širšo javnost in prispevati k večji strpnosti do drugačnih. V počastitev pridobljenega priznanja EPSA je pred Mestno hišo visela mavrična zastava, za nekaj dni pa je bila v mavrične barve tudi obarvana osvetlitev gradu.

Pridobljeno nagrado EPSA 2015 smo predstavili na dogodku, ki je potekal 17. decembra 2015 v Mestni hiši, na katerem je župan tudi slavnostno podelil certifikate *LGBT prijazno* devetim novim prejemnikom: Mestni upravi MOL, Zdravstvenemu domu Ljubljana, Zavodu za oskrbo na domu Ljubljana, Javnemu stanovanjskemu skladu MOL in Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje so se tako pridružili Ljubljanski grad, Snaga, Turizem Ljubljana, Kinodvor, Mala ulica – Center za otroke in družine v Ljubljani, Slovensko mladinsko gledališče, OŠ Franceta Bevka, Radio Kaos in Javni holding Ljubljana.

V čast nam je, da so aktivnosti na področju LGBT prepoznane kot primer dobre prakse tudi v tujini. Tako smo se v letu 2014 s ponosom odzvali povabilu v mednarodno mrežo mavričnih mest (člani so npr. Berlin, Amsterdam, Dunaj), z veseljem pa sodelujemo tudi na mednarodnih konferencah, kjer lahko predstavimo naše dobre prakse tudi drugim. Priznanje našemu dobremu delu je tudi odziv ocenjevalcev projekta na natečaju EPSA 2015, ki menijo, da Ljubljana s svojimi aktivnostmi kaže pot, kako začeti in nadaljevati delo za izboljšanje življenja LGBT-oseb, kar bomo lahko potrdili in predstavili tudi na srečanju mavričnih mest v Ljubljani prihodnje leto.

Drugi festival strpnosti v Ljubljani

Da se grozote holokavstva ne bi ponovile

Dr. Tanja Pihlar

Foto: Tanja Pihlar

V okviru 2. Festivala strpnosti v Judovskem kulturnem centru Ljubljana je bil razstavljen tudi Kobetov tarok, ki ga je arhitekt in slikar Boris Kobe ustvaril leta 1945 v koncentracijskem taborišču Allach.

Letošnji 2. Festival strpnosti v Ljubljani, ki sta ga organizirala Mini teater in Judovski kulturni center Ljubljana, je potekal v več delih. Na osrednjem delu, ki se je odvijal med 17. in 21. januarjem v Mini teatru, se je zvrstil bogat brezplačen program: obiskovalci so si lahko ogledali pester mednarodni filmski program, se udeležili javnih razprav in pogovorov ter si ogledali razstavo Kobetov tarok. Izobraževalna jutra pa so bila namenjena zlasti mlajšim generacijam, da bi se poučile o grozodejstvih druge svetovne vojne ter o pomenu gojenja strpnosti v današnji družbi. Častni pokrovitelj festivala je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Dogodki festivala v več državah hkrati

Festival strpnosti v Ljubljani postaja vedno bolj pomemben kulturni dogodek, ki obuja spomin na eno največjih morij v zgodovini, na množično uničevanje Judov med drugo svetovno vojno, in širi idejo o strpnosti in spoštovanju različnosti. To je še zlasti pomembno danes, ko se v družbi odkrito vse bolj razraščajjo nestrpnost, diskriminacija, ksenofobija in nestrpnosti do marginaliziranih skupin, ki smo jim priča ob aktualni begunski krizi, ob nedavnem družinskem referendumu in drugod.

Nastal je v sodelovanju z nosilcem projekta Festival tolerance iz Zagreba, ki se je pričel leta 2007 kot festival judovskega filma in je prerasel v odmevno prireditve z bogatim kulturnim in izobraževalnim programom, ki poteka v več državah – poleg tega tudi v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini ter Avstriji. Njegovo glavno poslanstvo je učenje in spominjanje na holokavst, da se ne bi pozabilo in da se strahote holokavstva ne bi nikoli več ponovile. Njegov častni predsednik je Branko Lustig, preživel taboriščnik in priznani filmski producent, dobitnik dveh oskarjev. Direktorica zagrebskega festivala je bila Nataša Popović, ljubljanskega pa Robert Waltl. Festivala v Ljubljani so se udeležili številni tuji in domači ugledni gosti, strokovnjaki in pričevalci o holokavstu.

Bogat filmski in spremljevalni program

V filmskem delu programa je bilo prikazanih 19 dokumentarnih, igranih in kratkih filmov iz različnih

držav. Med njimi so bili kar trije filmi priznanega ameriško-izraelskega režiserja Udija Alonija: *Lokalni angel*, *Odpuščenje* in *Umetnost/Nasilje*. Posebej velja omeniti tudi film *Savlov sin* madžarskega režiserja Lászla Nemesa, ki je prejel več nagrad in obravnava grozljivo dogajanje v taboriščih, delo t. i. »sonderkommandov«, jetnikov, ki so bili prisiljeni sodelovati pri usmrtitvah taboriščnikov. Edini slovenski film, kratki film *Klara Kukovec* Kristijana Robiča, prikazuje življenje in delo zdravnice judovskega porekla, ki je kot prva ženska odprla zasebno ordinacijo v Mariboru.

Na festivalu so se zvrstili štiri pogovori in javna razprava. Slavoj Žižek, Mladen Dolar ter Udi Aloni so v okviru pogovora *Radikalna milost* načeli tudi aktualno begunsko problematiko; Irena Šumi, Viola Gurisev - Pap in Oto Luthar so govorili o ohranjanju družbenega spomina na holokavst v postsocialističnih državah. Sogovorniki Branko Lustig, Frank Stern in Erika Fürst so se spominjali otroških let, ki so jih zaznamovali življenje v koncentracijskem taborišču in odraščanja v okolju, ki ni bilo naklonjeno otrokom judovskega porekla. Rabinka Nehama Benmosché je v okviru pogovora *Liberalni judaizem in LGBT* obravnavala premagovanje kulturne, verske in spolne identitete. Strokovnjaki Boris Hajdinjak, Mateja Ratej, Gregor Jenuš in Aleksandra Berberin Slana so okviru razprave *Hitler v Mariboru* razpravljali o sodobnih pojavih sovraštva, antisemitizma in genocida.

Poleg tega je bila v okviru festivala odprta tudi razstava *Kobetov tarok*. Arhitekt in slikar Boris Kobe je set kart za tarok ustvaril leta 1945 v koncentracijskem taborišču Allach. Na njih so upodobljeni prizori, ki jih je doživljal kot taboriščnik: prihod v taborišče, vsakdanje življenje in kruto ravnanje s taboriščniki ter naposled osvoboditev.

Izobraževalni program za mlade

Izobraževalna jutra so bila namenjena učencem višjih razredov osnovne šole, dijakom in študentom. Branko Lustig je po ogledu filma »Belle in Sébastien«, zgodbe o prijateljstvu med dečkom in divjim gorskim psom, spregovoril o svoji osebni izkušnji v koncentracijskem taborišču in poudaril pomen odpuščenja in ljubezni do bližnjega. Mirko Ilić, grafični oblikovalec, ilustrator in predavatelj, se je v multimedijem predavanju osredotočil na odnos javnosti do simbolov sovraštva in sovražnega govora neonacističnih skupin, ki postajajo vedno močnejše. Frank Stern, univerzitetni profesor in strokovnjak s področja judaizma, je s pomočjo filmov obravnaval tematiko holokavsta, strpnosti in migracije.

Festival se je nadaljeval konec januarja in v februarja. 28. januarja so sledili spominska slovesnost ob dnevu spomina na holokavst, odprtje razstave *To ni otroška igra*, predstavitev knjige *Slovenski pravični med narodi*, ki sta jo uredila Irena Šumi in Oto Luthar, ter gostovanje izraelske predstave *Drugače*. Zaključna dogodka 25. in 26. februarja (njun častni pokrovitelj je župan Zoran Jankovič) sta potekala v Mestni hiši: odprtje razstave *Moč in nemoč* japonskega umetnika Seijija Kimota ter videokonferenca *Holokavst Ljubljana – Zagreb*. Vsi dogodki na festivalu, ki je sofinanciran iz programa Evropa za državljanke, so bili brezplačni.

OKROGLA MIZA MIGRANTI MED NAMI

Staša Cafuta Trček

Foto: Staša Cafuta Trček

Fotografija je nastala v sprejemnem centru v Dobovi, kjer pomaga tudi veliko prostovoljcev iz Mestne občine Ljubljana.

19. januarja je Slovenska filantropija v Stari mestni elektrarni organizirala tretjega od petih javnih dogodkov Migranti med nami, ki je bil posvečen človečnosti v begunskih centrih. V pogovoru z ljudmi, ki se z migracijami poklicno ukvarjajo ali se vključujejo v njihovo oskrbo in obravnavo, so želeli organizatorji postaviti smernice za nadaljnje delo z begunci, ki prehajajo Slovenijo ali bodo v Sloveniji ostali.

Za več empatije

»V želji, da skupaj izboljšamo delovanje tako strokovnih služb kot prostovoljcev v centrih, ki sprejemajo in nastanjajo begunce v Sloveniji, želimo deliti aktualne izkušnje in izkušnje iz preteklosti, ko smo se v Sloveniji že srečevali z velikim številom beguncev,« je uvodoma povedala Tereza Novak, izvršna direktorica Slovenske filantropije. Na okrogli mizi, ki jo je povezoval Uroš Škerl Kramberger, novinar Dnevnika, so sodelovali Boštjan Šefic, državni sekretar z Ministrstva za notranje zadeve RS, Darko But, generalni direktor Uprave RS za zaščito in reševanje, Gorazd Rečnik, novinar Vala 202, Faysal Hashi Warsame, begunec, ki živi v Sloveniji, in prim. dr. Anica Mikuš Kos, predsednica Slovenske filantropije. Slednja je poudarila, da ljudje – od policistov, vojakov, prostovoljcev, ki pridejo v stik z begunci in jim nudijo pomoč, o njihovih stiskah premalo vedo, zato niso dovolj občutljivi za stanje, v katerem se niso znašli po lastni volji. Bolj bi se morali zavedati, koliko lahko naredimo s prijaznejšim pristopom, z resnično empatijo, ki pa beguncem pomeni zelo veliko. Opozorila je tudi na ponovno polariziranost Slovenije in na glasnost in agresivnost tistih, ki zavračajo gostoljubje do beguncev. »Tako sovraštvo izhaja iz strahu in je mehanizem, ki sam sebe napaja, in tega se bojim,« je zaskrbljeno opozorila.

Prav je, da govorimo in opozarjamo

Ker bodo množične migracije v naslednjih letih stalnica, se bomo z njimi soočali z različnih zornih kotov, je med drugim napovedal državni sekretar Boštjan Šefic. Po njegovem mnenju mora delovati oblika profesionalne ekipe, ki se bo ukvarjala z migranti v najširšem smislu, pri čemer država ne more in ne sme zahtevati sodelovanja prostovoljcev. Prepričan je, da so vzpostavili sistem in položaj uspešno obvladujejo. V razpravo so se aktivno vključili prostovoljci, predvsem s predlogi, kaj je slabo in kaj bi morali izboljšati. Ena izmed prostovoljk je povedala, da v sprejemnem centru v Dobovi in nastanitvenem centru v Šentilju ni niti enega stranišča, prilagojenega za invalide. »Med prišleki je tudi kar nekaj invalidov in lahko si predstavljate, v kakšni stiski so ti ljudje, ki ne morejo opraviti nujnih življenjskih potreb.« Prostovoljci so povedali tudi to, da s pogovori o zgodbah beguncev veliko dosegli pri marsikaterem policistu in vojak. »Zato je prav, da o tem govorimo in opozarjamo,« poudarila Anica Mikuš Kos. »Po njenih besedah je prav srečanje beguncev z nami bodisi ojačeval ali blažilec slabih izkušenj, zato je treba pokazati človečnost in empatijo.

Obravnava otrok s socialno čustvenimi posebnostmi in pomoč otrokom prebežnikov na Dunaju I

Marija Fabčič, Katja Poglajen Ručigaj

Sodelavke Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje na čelu z vodjo Marijo Fabčič in svetovalko za otroke s posebnimi potrebami v ljubljanskih vrtcih Katjo Poglajen Ručigaj na ogledu 12 specializiranih centrov za otroke s posebnimi potrebami na Dunaju. Srečanje je potekalo na povabilo dunajskega in slovenskega urada Compress.

Že spomladi načrtovano srečanje je na povabilo dunajskega in slovenskega urada Compress potekalo 12. novembra 2015 na Dunaju v enem izmed osmih specializiranih centrov za otroke s posebnimi potrebami, in sicer na Sonderpädagogisches Zentrum für Integrative Betreuung, kjer nas je prijazno sprejela ravnateljica gospa Sissy Bonner s svojimi učitelji. Ker se vrtci in šole v Ljubljani in Sloveniji srečujejo s problemi pri integraciji otrok s čustvenimi, vedenjskimi in socialnimi posebnostmi, smo želeli pridobiti vpogled v delovanje šolskega sistema in način izvajanja pomoči za otroke in šole na Dunaju. Sestanka smo se udeležile Monika Šterlek, Vesna Korent in Marija Fabčič z Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje ter Katja Poglajen Ručigaj, svetovalka za otroke s posebnimi potrebami v ljubljanskih vrtcih.

Specializirani centri za otroke na Dunaju

Vodja oddelka za integracijo otrok s posebnimi potrebami inšpektorica Gudrun Schützelhofer nam je predstavila sistem specializiranih centrov za otroke, kjer ti občasno obiskujejo šolo. (V avstrijskem šolskem sistemu je inšpektorica zaposlena v okviru ministrstva na državni ravni, vendar je tesno povezana z dunajsko mestno upravo. Na Dunaju je sicer 17 inšpektorjev, od tega sta dva za otroke s posebnimi potrebami; naloge inšpektorjev so glede na slovenski šolski sistem mešanica pristojnosti državnih šolskih institucij in lokalne ravni.) Naloge teh centrov so večplastne in kompleksne, med drugim: ● diagnosticiranje težav otrok (učitelj s specializacijo), ● strokovna podpora otrokom v rednih šolah (ta podpora poteka po načelu »dodatne strokovne pomoči«, kot jo nudimo otrokom v Sloveniji), ● strokovno svetovanje, ● podpora učiteljem na rednih osnovnih šolah in ● delo z otroki v samih specializiranih centrih. Z otroki delajo v času njihovega začasnega obiskovanja centra od 1 do 3 let, vendar najdlje do zaključka osnovne šole. Na centrih so zaposleni učitelji, ki so svojo osnovno pedagoško izobrazbo nadgradili s specializacijo oz. magistrskim študijem ene od vej specialne pedagogike (npr. specialno-socialni pedagogi za socialno-vedenjsko

problematiko otrok). V Sloveniji je primernost izobrazbe za delo z otroki s posebnimi potrebami zastavljena ožje; za zaposlitev v specializiranih ustanovah za otroke s posebnimi potrebami se zahteva specialno-rehabilitacijska pedagoška izobrazba (zaključena 1. in 2. bolonjska stopnja).

Na Dunaju otroka s socialno čustvenimi težavami lahko začasno izključijo iz šole, v Sloveniji pa tak ukrep ni dovoljen

V centru, ki smo ga obiskali, je zaposlenih več strokovnjakov, ki v primeru socialnih in čustvenih težav otrok sodelujejo z njihovimi matičnimi šolami, kjer svetujejo in nudijo strokovno podporo učiteljem. Strokovnjak začne delovati v šoli, ko težave otroka presežejo lastne zmožnosti reševanja problema v okviru šole. Takrat nastopijo v vlogi »gasilcev«: svetujejo učiteljem glede metod in pristopov dela, iščejo podporne možnosti, pomagajo pri povezovanju s specializiranimi ustanovami itn.). Pristop temelji na dogovoru med starši otroka s socialnimi in čustvenimi motnjami, matično šolo in centrom. Če strokovna skupina šole meni, da so otrokove težave tolikšne, da je potrebno (začasno) prešolanje na specializiran center, za to ni potrebna izdaja odločbe,

otrokovo prešolanje ni nikjer evidentirano (da otrok ne bi bil deležen stigmatizacije), spričevalo pa izda otrokova matična šola. (V Sloveniji se otrok prešola le z odločbo o usmeritvi, spričevalo pa izda nova šola.) Če se starši ne strinjajo z začasnim prešolanjem, izda šolska inšpektorica nalog za začasno izključitev otroka iz osnovne šole za dva tedna, in to lahko ponovi. (Te pristojnosti v Sloveniji nima nobena izobraževalna ustanova.) Tovrstna praksa je redka – eden do dva primera na leto –, je pa zelo učinkovita, saj se obremenitev staršev za otrokovo vzgojo in izobraževanje ob otrokovi izključitvi iz šole izjemno poveča, zato se starši hitro odločijo in dogovorijo za sprejem otroka v center.

Obravnava najtežjih primerov

V centre so vključeni tako otroci brez zdravstvene diagnoze kot z diagnozo (npr. psihiatrične diagnoze). Najtežje primere psihiatričnih bolnikov obravnavajo do 6 tednov v otroških psihiatričnih oddelkih, in sicer za čas diagnosticiranja in ugotavljanja potreb po zdravljenju (podobno kot v Sloveniji). Nato pridejo otroci na matično šolo ali pa v specializiran center, kjer so razporejeni v majhne skupine do 6 otrok, zanje skrbita dva pedagoga. V primeru otrok z izjemno hudimi težavami pa je v skupini lahko manj otrok, lahko tudi samo dva.

Dunajski sistem strokovne pomoči otrokom s posebnimi potrebami je prožnejši od slovenskega

Za otroke s posebnimi potrebami v rednih šolah določajo obseg dodatne strokovne pomoči na podlagi otrokovih potreb brez odločb (v Sloveniji je predhodna odločba o usmeritvi obvezna). Otroci z več ali bolj intenzivnimi težavami prejmejo več dodatne strokovne pomoči, otroci z manj izrazitimi posebnimi potrebami pa manj ur pomoči. Koliko ur dodatne strokovne pomoči bo otrok deležen, se dogovorita otrokova matična šola in svetovalec, ki prihaja iz enega od specializiranih centrov. Svetovalec na Dunaju ima podobno vlogo kot v Sloveniji mobilni specialni pedagog za izvajanje dodatne strokovne pomoči. V primerjavi s Slovenijo je dunajski sistem dodeljevanja dodatne strokovne pomoči otroku prožnejši, ker se prilagaja trenutni potrebi posameznega otroka, kar omogoča učinkovito (pre)razporejanje ur pomoči posameznim otrokom. V Sloveniji nasprotno opažamo, da odločba o usmeritvi onemogoča hitro in učinkovito prilagajanje potrebam otroka, saj so postopki njene spremembe dolgotrajni in časovno povsem neučinkoviti, pomoč otroku pa pogosto neustrezna (je je preveč ali premalo).

Nerealni kriteriji za strokovno pomoč otrok s posebnimi potrebami

Kriterij za število delovnih mest svetovalcev postavlja avstrijsko ministrstvo za šolstvo, ki je pred leti predvidelo, da je odstotek otrok v generaciji, ki bi potrebovali dodatno strokovno pomoč, 2,9 odstotka. Medtem stroka ocenjuje, da so potrebe bistveno višje: med 6 in 7 odstotki. Ob upoštevanju otrok z manj »izrazitimi težavami«, ki pa v sedanjem sistemu do pomoči sploh ne pridejo (podobno kot v Sloveniji), pa bi bil ta odstotek še za 15 odstotkov višji (skupaj okoli 25 % vseh otrok). V Sloveniji je leta 2013 prejelo dodatno strokovno pomoč 1,2 odstotka predšolskih otrok (v Ljubljani 2,3 odstotka) ter 6,5 odstotka šolskih otrok v rednih programih (v celotnem izobraževanju je bilo otrok s posebnimi potrebami 8,1 odstotka). Centri in svetovalci morajo po mnenju avstrijskih strokovnjakov v okrnjenih kadrovskih pogojih čim bolj optimalno prerazporejati in zagotavljati pomoč čim več otrokom. Odločbe o usmeritvi (po principu naših odločb) prejmejo le otroci s specifičnimi posebnimi potrebami (npr. gluhi, slepi otroci itn.).

V letu 2014 je bilo v 8 dunajskih specializiranih centrov vključenih 322 otrok Vseh osem centrov je prostorsko porazdeljenih po celotnem Dunaju, da lahko delujejo integrativno in skrbijo za otroke v bližini. Skoraj vse osnovne šole

občasno potrebujejo njihovo pomoč, nekatere šole pa so zaradi nizkega izobrazbenega in socialno-ekonomskega statusa družin ter večjega odstotka tujcev zelo obremenjene. Lani je bilo v centre vključenih 322 otrok. V centru, ki smo ga obiskali, je delovalo 6 oddelkov, od tega sta bila v dveh oddelkih vključena po dva otroka, za otroke je skrbelo 12 pedagogov, dva pedagoga pa sta bila kot specialna mobilna služba na voljo drugim rednim osnovnim šolam. Odločitev, da se otroka vključi v enega njihovih programov, sprejme otrokova matična šola skupaj s svetovalci iz specializiranih centrov (t. i. ambulantni svetovalci) ob sodelovanju staršev ter drugih strokovnjakov (psihologi, pediatri, socialni delavci, tudi policija).

Pristojni urad skrbi za skupaj 8000 otrok s čustvenimi in socialnimi težavami (med 6. in 14. letom), zanje skrbi 660 učiteljev svetovalcev, ki so financirani iz državnega proračuna. Za vse otroke s posebnimi potrebami (gibalno ovirane, slepe in slabovidne, gluhe in naglušne, s socialno-čustvenimi težavami itn.) pa Dunaj letno razpolaga z več kot 1200 dodatnimi učitelji. Za razliko od Slovenije se zvezne države (Dunaj je samostojen) vsako leto pogajajo z državo o dodelitvi dodatnega kadra za otroke in poročajo o precejšnjih težavah pri zagotavljanju zadostnega števila pedagogov, saj imajo v osnovnih šolah zelo podoben odstotek otrok, ki nujno potrebujejo pomoč, kot v Ljubljani (7 %). Tudi na Dunaju imajo v vrtcih posebne razvojne oddelke (v Ljubljani jih imamo trenutno 9), z enakim normativom števila otrok – do 6 otrok –, kot to velja v Sloveniji.

Z zaključkom obvezne osnovne šole preneha delovati posebna družbena skrb za otroke s posebnimi potrebami

Na pobudo in odločitev ravnatelja se še pred začasnim prešolanjem v center običajno izvaja dodatna strokovna pomoč za otroka, in sicer v povprečju 1 do 2 uri na teden, po potrebi pa se individualna pomoč lahko poveča na 11 do 20 ur tedensko (za določen čas, delo poteka 1:1), ki poteka tako, da se dodatni učitelj pridruži matičnemu razredu. To pomoč zagotavlja dunajska šolska inšpektorica v okviru dodeljene števila pedagogov, ki ga regulira med šolami. Z zaključkom obvezne osnovne šole preneha delovati posebna družbena skrb za otroke s posebnimi potrebami, ki so potem velikokrat prepuščeni sami sebi, ulici, brezdomstvu, kriminalu ..., kar so sogovornice predstavile kot velik problem zlasti zaradi slabe socialne integracije.

Nadaljevanje v prihodnji številki

DEJAVNOSTI KONFUCIJEVEGA INŠTITUTA ZA OBČANE

Dr. Tanja Pihlar

Fotografiji: Tanja Pihlar

Konfucijev inštitut s sedežem na Ekonomski fakulteti v Ljubljani skrbi za krepitev gospodarskega sodelovanja med Slovenijo in Kitajsko. Pravkar pričena novi semester tečajev kitajskega jezika in kulture z občane.

V mesecu aprilu se na Konfucijevem inštitutu, ki ima svoj sedež na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, pričena novi semester tečajev kitajskega jezika in kulture za občane. Glavni namen inštituta, ki je bil ustanovljen leta 2010 (vodi ga mag. Danijela Voljč) in deluje pod okriljem Državnega urada za kitajski jezik (HANBAN) iz Pekinga, sta poučevanje kitajskega jezika in promocija kitajske kulture. Poleg tega sodi med maloštevilne v Evropi, ki skrbijo za posredovanje znanja o kitajski poslovni kulturi. Prizadeva si za krepitev gospodarskega sodelovanja med obema državama.

Da je kitajščina kot tuji jezik zelo priljubljena, priča že podatek, da se jo dandanes po svetu uči že okoli 40 milijonov ljudi. Inštitut vsak semester organizira splošne in poslovne tečaje kitajščine, ki so namenjeni študentom, občanom in poslovnem. Največji delež tečajnikov je iz vrst študentov, zanimanje zanje narašča tudi med občani, ki se jih udeležujejo v vedno večjem številu. Pomembnosti znanja kitajskega jezika in poznavanja poslovne kulture se zaveda tudi vedno več domačih podjetnikov, ki poslujejo s Kitajsko.

Tečaji, ki trajajo po 32 ur, imajo različne stopnje: od začetnega do nadaljevalnih tečajev. Vodijo jih kitajski učitelji jezika – trenutno jih je 17. To so prostovoljci, ki pri nas praviloma ostanejo eno leto. Posebnost tečajev na inštitutu je, da tečajniki spoznavajo tudi kitajsko zgodovino, umetnost, filozofijo ..., ter navade in običaje. Po dogovoru se je mogoče jezika učiti tudi individualno.

Veliko zanimanja za učenje kitajskega jezika je tudi med otroki in mladino, kar poteka v okviru Konfucijevih učilnic. Do zdaj so bile pri nas ustanovljene štiri regionalne učilnice – v Ljubljani, Kranju, Mariboru in Kopru. V Ljubljani je sedež Konfucijeve učilnice na Osnovni šoli Trnovo; vanjo so vključeni vrtec, tri osnovne šole in dve gimnaziji. Pri pouku kitajščine, ki sodi v okvir interesnih dejavnosti, sodelujeta kitajski in slovenski učitelj. Osnovnošolci se lahko med počitnicami udeležijo tudi poletne šole kitajskega jezika in kulture, ki poteka na različnih lokacijah

po Sloveniji (v Ljubljani je na OŠ Trnovo), za dijake srednjih šol pa je vsako leto organizirano državno tekmovanje v znanju kitajščine. Poleg tega na Konfucijevem inštitutu vsako soboto potekajo Sobotne urice kitajskega jezika in kulture, ki so namenjene otrokom od 7. do 15. leta starosti.

Inštitut pripravlja tudi raznovrstne kulturne prireditve, praznovanja tradicionalnih kitajskih praznikov: praznika sredine jeseni, kitajskega novega leta, zmajevega čolna ..., ki privabljajo vedno več obiskovalcev. Vsako leto prirejajo dneve kitajske kulture, na katerih sodelujejo gosti iz Kitajske; v njihovem okviru se je mogoče udeležiti tudi kuharske delavnice, kjer se udeleženci seznanijo s pripravo prave kitajske hrane. V mesecu decembru je inštitut s predavanji in delavnicami sodeloval na Tednu kitajske kulture, ki ga je organizirala Mestna knjižnica Ljubljana. V sodelovanju s Cankarjevim domom pa je ob enem največjih kulturnih dogodkov v preteklem letu – gostovanju Kitajskega narodnega gledališča za pekiško opero s predstavo Opičji kralj od 28. do 31. decembra – pripravil tudi tri brezplačne delavnice za otroke, ki so jih vodile kitajske učiteljice. Na njih so skupaj s starši izdelovali tradicionalne kitajske maske, spoznali so pomen njihovih barv in izrazov, seznanili so se z Opičjim kraljem, čudežnim likom iz opere, pa tudi s tehnikami in osnovami kitajske kaligrafije.

Informacije o tečajih in prireditvah so objavljene na spletnih straneh inštituta.

Cene Štupar – CILJ

Center za izobraževanje Ljubljana

Nada Breznik

Fotografije: Miha Fras

Center Cene Štupar – CILJ, ki ga vodi nezaustavljivi in poln novih idej mag. Bojan Hajdinjak, sledi evropskim in nacionalnim ciljem ter Strategiji razvoja vzgoje in izobraževanja v Mestni občini Ljubljana do leta 2019. Mladim, odraslim in starejšim so v Centru na voljo številni programi, med katerimi je veliko brezplačnih.

To, kar so bile nekoč ljudske in kasneje delavske univerze, se ne more primerjati z današnjimi izobraževalnimi centri, ki s svojimi programi in dejavnostmi sledijo spreminjajočim se potrebam ožjega in širšega okolja, v katerem delujejo. Nikakor ne gre podcenjevati pomena in poslanstva ustanov, ki so v svojem času opravile pomembne naloge pri izobraževanju tistega dela odraslega prebivalstva, ki je bilo zaradi različnih okoliščin prikrajšano za redne oblike izobraževanja. Vendar se je v nekem obdobju zdelo, da so se te ustanove uspavale, da njihova vloga blede, da ne morejo več slediti burnim spremembam političnega, gospodarskega in družbenega življenja. V zaostrenih gospodarskih razmerah se je krepila miselnost, da je izobraževanje strošek, in ne naložba, in temu je sledilo tudi zmanjševanje sredstev, ukinjanje prej delujočih izobraževalnih centrov znotraj podjetij in tovarn, ukinjanje kadrovske študentske ... Izobraževanje kot vrednota je izgubljalo svoj pomen.

mag. Bojan Hajdinjak

Zaupati v družbo in lastne potenciale

Toda direktor Ceneta Štuparja - CILJ mag. Bojan Hajdinjak in sodelavci so leta 2009 zavihali rokave in v nekaj letih začrtali dejavnost centra tako, da sledi evropskim in nacionalnim ciljem ter Strategiji razvoja vzgoje in izobraževanja v Mestni občini Ljubljana do leta 2019. Mladim, odraslim in starejšim so tako na voljo številni programi, med njimi je veliko brezplačnih, ki ne le pomagajo k večji zaposljivosti, temveč mnogim ponovno osmišljajo življenje, pomagajo k dvigu samozavesti, krepijo sobivanje na temelju solidarnosti, razumevanja in medsebojne pomoči. Pri tem igra pomembno vlogo tudi medgeneracijsko in medkulturno sodelovanje, ki bogatita življenje posameznika in skupnosti.

Magister ekonomije Bojan Hajdinjak se povsem zaveda zahtevnosti in tempa, ki ga sedanji čas terja pri prilagajanju in ponudbi novih programov. »Vseživljenjsko učenje je nujna,« pravi. V centru ni le direktor, temveč tudi snovalec in soorganizator podjetniških projektov, ki brezposelnim pomagajo do samozaposlitve na podlagi lastnih idej. Navidez preproste zamisli so že rodile prve rezultate. Vendar pravi, da še prepogosto sreča ljudi, ki se na vsak predlog odzivajo z odklanjanjem in kritiko, češ nič se ne »splača«, vse je brez smisla. Zato se mu zdi zelo pomembno pridobiti, motivirati in aktivirati tudi tiste posameznike, ki so zapadli v apatijo in izgubili zaupanje v družbo in v lastne potenciale. »Prav njih je najtežje, a najbolj nujno pridobiti, kajti pomemben nam mora biti prav vsak posameznik,« pove. »Izobraževanje je treba približati ljudem, ga pripeljati v četrtne skupnosti (kjer delujejo mladinski centri) in dnevne centre aktivnosti za starejše.«

Poleg izvajanja formalnega izobraževanja (osnovna, srednje in poklicne šole) je v Centru na voljo bogata ponudba neformalnih programov in aktivnosti za najširši krog ljudi. V učilnicah in skupnih prostorih na Linhartovi in Vojkovi v Ljubljani je zelo živahno, saj se tu vsak dan

srečujejo različne skupine udeležencev različnih tečajev in delavnic, ob posebnih priložnostih pa udeleženci predstavijo pridobljena znanja in spretnosti (starejši, ki so se učili tujih jezikov, tujci, ki so se naučili slovenščine, udeleženci, ki so pridobili različne veščine). Tedaj v prostorih Ceneta Štuparja dobesedno vre, tedaj vznemirjenje, vznosenost pa tudi ponos in zadovoljstvo dobesedno zasvojuje vse navzoče, tako slušatelje kot tudi njihove učitelje in mentorje.

Dan medgeneracijskega učenja sredi decembra lani je v brezplačnih delavnicah za otroke in odrasle ponujal učenje različnih veščin, kot je izdelava božičnih okrasov, kvačkanje perlic za izdelavo nakita, delavnic za osebnostno rast (reševanje konfliktov na alternativni način), za zdravje in dobro počutje, seznanjanje s 3D tiskalnikom za povečanje zaposlitvenih možnosti, angleške popotnice za potovanje z vlakom, upokojeanci pa so vrtčevske otroke naučili osnovnih besed v ruščini ob znanih otroških pesmih.

Dragica Glažar

Vrsta brezplačnih tečajev

Organizatorica Mestnega programa izobraževanja odraslih Dragica Glažar, univ. dipl. politologinja: »V okviru Mestnega programa izobraževanja odraslih, ki ga financira Mestna občina Ljubljana, so brezplačno na voljo jezikovni tečaji, namenjeni upokojevcem in socialno šibkim prebivalcem MOL (angleščina, italijanščina, nemščina, francoščina, španščina, ruščina – kar tri stopnje, vsaka po 50 ur). Upokojeenci za posamezno stopnjo plačajo zgolj vpisnino v znesku 20 evrov, socialno šibki prebivalci so vpisnine oproščeni. V okviru mestnega programa se prebivalci MOL lahko brezplačno vključijo še v študijske krožke s pestro tematiko (o zeliščih, mitologiji, možganih, čustveni zrelosti, fotografiji, arhitekturi ...), v program Slovenščina za starše in UŽU Beremo in pišemo skupaj ter v različne aktivnosti projekta Centra za medgeneracijsko učenje Ljubljana, ki ponuja celo vrsto dogodkov in delavnic, povezanih z različnimi tematikami, kjer je pomembno skupno učenje mladih in odraslih na vseh ravneh.«

Katja Vidmar

Cena tečaja ni nujno pogoj za večjo motivacijo pri učenju

Profesorica francoščine Katja Vidmar po zaključku tretje stopnje o svoji skupini pove: »Francoščino v Mestnem programu izobraževanja odraslih poučujem od januarja 2015, sicer pa je to moje poslanstvo že 15 let, odkar sem

končala študij. Razlike med različnimi skupinami so ne samo v nivoju znanja, ampak predvsem v stopnji motiviranosti. Opažam, da cena tečaja ni nujno pogoj za večjo motivacijo pri učenju. Skupina upokojevcev in upravičencev do brezplačnega tečaja, ki se pri meni učijo francoščino že eno leto, je ena najzahtevnejših in najbolj motiviranih skupin. Prihajajo iz različnih okolij z različnimi predznanji, a mislim, da smo se v enem letu ogromno naučili in da so vsi dosegli precej enoten nivo, tudi tisti, ki se francoščine niso učili še nikoli. Po drugi strani pa so tečaji v podjetjih manj vestno obiskani in tudi slušatelji, verjetno zaradi preobilice dela v službi, manj motivirani. Tudi če jih primerjam z dragimi samoplačniškimi tečaji drugod, se mi zdi delo v tej skupini zelo kvalitetno. Osebo mi je to ena najljubših skupin, čeprav je glede na številčnost in raznolikost precej zahtevna. Med njimi se počutim odlično, prihajajo redno, so vestni in radovedni, vsak prinese svoj kamenček v naš mozaik in nas obogati s svojo edinstvenostjo. Cenim to, da se tudi jaz od njih veliko naučim, in predvsem mi je v veselje, ko vidim, kako se obuja znanje iz gimnazijskih klopi in se nadgrajuje. Z veseljem bi se še družila z njimi na kakšnem bračnem, filmskem ali debatnem krožku. Zelo dragocena pa mi je bila tudi izkušnja, ko smo medse sprejeli skupino vrtčevskih otrok in jim prenesli svoje znanje. Mislim, da bi moralo biti več takšnega medgeneracijskega sodelovanja.»

mag. Jana Mlačnik

Spodbujanje podjetništva z družbenim učinkom

Vodja podjetniških projektov **mag. Jana Mlačnik**: »Iz delavnic za iskanje zaposlitev se je porodila ideja o vsestranskem podjetniškem programu, ki bi podprl ideje, ki so zaradi svoje »majhnosti«, »lokalnosti«, »nizke finančne donosnosti« pogosto spregledane v obstoječem podjetniškem podpornem okolju. Jeseni 2014 smo pilotno izpeljali *Program spodbujanja podjetništva z družbenim učinkom Ferfl*, ki je podprl posameznike ali ekipe, ki imajo podjetniške ideje z družbenim učinkom, kar pomeni, da ustvarjajo tudi dodano vrednost za družbo in okolje. Ferfl je celovit in dolgotrajen program, ki obsega 4 sklope aktivnosti. Pričnemo s podjetniškim natečajem in startup vikendom, v okviru katerih izberemo 6 podjetniških idej, ki svoje podjetniško znanje nadgrajujejo v podjetniški šoli, obenem pa intenzivno razvijajo svojo idejo. Dva zmagovalca dobita priložnost za trimesečno delovanje v socialno podjetniškem inkubatorju, ki predstavlja četrti sklop programa. Zmagovalki pilotnega programa že delujeta na trgu in prodajata svoje izdelke oz. storitve. Prva ideja se je realizirala v izdelovanju igrač iz recikliranih materialov, ki jih šivajo ljudje s posebnimi potrebami, MiMice. Nosilka druge ideje ustvarja DŠkatlo, družinsko mesečno škatlo s predlogi in idejami za kakovostno preživljanje prostega časa družine. Program so finančno podprli JP Energetika, JP Vo-Ka, Žale, Ljubljanske lekarne in Ljubljanska parkirišča in tržnice.

Letos spomladi bomo program Ferfl izvedli že tretjič. Spremljajte nas na: www.ferfl.si ali na FB profilu projekta.

Naj še enkrat poudarim, da izhajamo iz dejstva, da je za podjetnika izrednega pomena vsestranska podpora, mentorstvo in spremljanje, ki mora biti dolgotrajno. Dosledno upoštevamo dejstvo, da se podjetništva ne moremo naučiti v učilnici, ampak na terenu, med svojimi potencialnimi kupci. Iz programa se je rodila ideja po prostoru, v katerem bi se lahko zbirali in povezovali posamezniki s podjetniškimi idejami. Tako je nastal **Dplac – stičišče podjetniških idej z družbenim učinkom**, kjer ustvarjamo različne dogodke, izvajamo različne podporne podjetniške programe, zagotavljamo osnovno infrastrukturo in nudimo celovito znanje in ustrezno finančno svetovanje. Več na www.dplac.si»

Alida Zagorc Šuligoj

Začetna integracija priseljencev

Profesorica **Alida Zagorc Šuligoj**, organizatorica programa Začetna integracija priseljencev in jezikovne šole: »V našem centru izvajamo program učenja slovenskega jezika po javno veljavnem programu Začetna integracija priseljencev, ki ga sofinancira Evropska unija iz Sklada za azil, migracije in vključevanje. Program vsebinsko združuje učenje slovenskega jezika in seznanjanje s slovensko zgodovino, kulturo in ustavno ureditvijo RS. V program so vključene vsebine iz življenja in dela, ki krepijo integracijo priseljencev v slovensko družbo. Da bi bila integracija uspešnejša, udeležence intenzivno vključujemo tudi v druge brezplačne aktivnosti, ki potekajo v našem centru. Tako smo v *Tednu medkulturnih dogodkov (15.–21. decembra)* organizirali aktivnosti, ki so vključevale tako odraslo populacijo kakor tudi otroke. K sodelovanju smo pritegnili prosilce za azil, osebe z mednarodno zaščito in druge priseljence ter prebivalce Ljubljane. Otroci 2. b razreda OŠ Mirana Jarca so preživeli nepozaben in poučen dopoldan na *matematični delavnici Novoletni jedilnik*, kjer so se v majhnih skupinah skupaj s priseljenci in upokojevci poglobili v opis tipičnih slovenskih jedi, sestavili so praznične menije in jih finančno ovrednotili. Obenem so lahko priseljenci otrokom in upokojevcem predstavili svoje jedilnike, pisave in vrednost jedi. Otroci in priseljenci so sodelovali tudi na ustvarjalnih delavnicah *Gozdiček želja*, kjer so izdelali smrečice, polne želja za leto 2016. Na drugem koncu so izdelovali *voščilnice in volnene okraske*. Ob zaključku medkulturnega tedna pa smo skupaj s priseljenci in Folklorno skupino Tine Rožanc zaplesali polko, uživali ob glasbi harmonike in se družili.

Izvedli smo tudi je bil tudi program *vseživljenjske karijerne orientacije za priseljence*. Na delavnicah so sodelovali priseljenci iz Dominikanske republike, Kitajske, Filipinov, Afganistana, Sirije, Irana, Iraka, Konga, Nigerije, Rusije, Ukrajine, Švedske, Albanije, Srbije, Makedonije, Bosne in Hercegovine, Tajske, Brazilije, ZDA ... Kulturne razlike in jezikovne omejitve niso bile ovira za sproščeno in poučno vzdušje. To je bil resnično svet v malem, kjer so se vsi dobro počutili in se drug od drugega veliko naučili. Moja želja je, da bi podobne aktivnosti ponovili večkrat, saj pozitivno vplivajo na vse nas.«

KAVALIRJI PREPELJALI 900.000 POTNIKOV

Foto: arhiv LPP

Najstarejša gospa Metka Kavčič v sredini, levo gospod Anton Kavčič in desno gospa Boža Kavčič. Slovenska cesta 24. 12. 2015 ob 18. uri.

Kavalirji, ki jih poznamo v Ljubljani že od leta 2008, so za mnoge izkušnja, ki jo radi delijo z drugimi, zato so postali mestna atrakcija in si jih želi spoznati vsakdo, ki pride v Ljubljano. Trije kavalirji so v središču mesta vedno na uslugo, obratujejo pa od 8. ure zjutraj do 20. ure zvečer 365 dni v letu. Upravlja jih devet voznikov, ki so brez izjeme prijazni in nasmejani. Pa ste vedeli tudi, da smo s kavalirji od začetka obratovanja pa do 1. 1. 2016 prepeljali že **114.000 kilometrov** in zapeljali že okoli **900.000** potnikov (1. 1. 2016)? Da potniki vstopajo na kavalirje največkrat na Tržnici, pri glavni Pošti, Kazini ali na Kongresnem trgu? Da se obiskovalci na kavalirjih zapeljejo najraje po mestu in do vzpenjače? In da je bila doslej najbolj ljubka želja, ki so jo kavalirji prejeli s strani potnikov, prav želja dveh mladoporočencev, da se želita fotografirati s kavalirji? In ali ste morda vedeli, da je njihova najstarejša potnica gospa Metka Kavčič, ki šteje kar 102 leti?

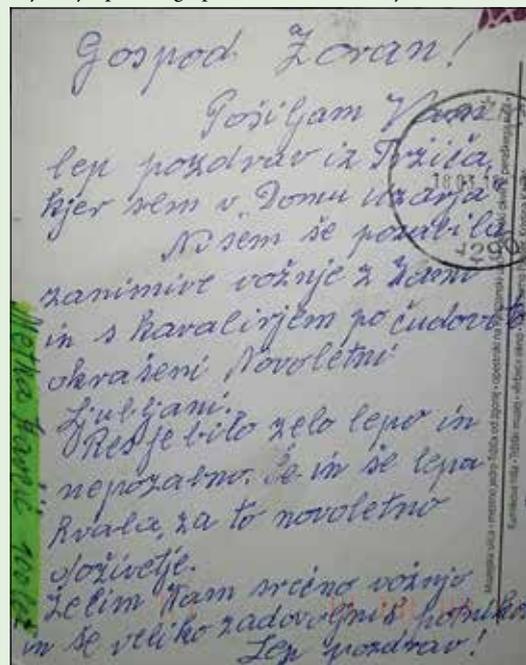

Foto: arhiv LPP

Zahvala gospe Kavčič vozniku Zoranu Stojinoviču, ki jo vsako leto ob božiču zapelje po ljubljanskih ulicah gledat lučke.

Mladi na sceni

PRIHAJA KINOTRIP

Med 24. in 27. marcem se bo v Kinodvoru odvil Kinotrip – prvi mednarodni filmski festival, ki so ga ustvarili mladi za mlade.

Od novembra dalje se na filmskem klubu redno srečujejo mladi z vseh vetrov, ki jih družijo ljubezen do filma, in ob pomoči ekipe Kinodvora snujejo festivalski program. Za filmske potnike od štirinajstega leta so izbrali **osem različnih filmov o mladih in za mlade**. Konec marca se bodo tako na filmskem platnu odvrtili: animirani in dokumentarni film, grozljivka, klasika ter raznovrstne sodobne poslastice svetovne kinematografije. Kot vsak pravi filmski festival bo tudi Kinotrip imel **bogat spremljevalni program**. Poleg pogovorov in druženj z gosti od blizu in daleč se bodo odvile tudi različne delavnice: videa in kratkega filma, snemanja filmskih podkastov, VJ-anja z DIY mikroskopom. Na programu bo seveda tudi zabava.

Razlogov za filmska potovanja je tako več kot dovolj. Vsakočič lahko le za nekaj postaj ali se podaš na celotno štiridnevno filmsko avanturo. Ta se bo uradno začela v četrtek, 24. marca, ob 19:30 s projekcijo italijanskega filma **Pretna koža** (Duccio Chiarini, 2014), ki bo potnike v družbi filmskih ustvarjalcev odpeljal v simpatično nerodni svet odrasčanja.

Celoten program festivala Kinotrip bo objavljen 7. marca na spletni strani www.kinodvor.org/kinotrip, prijave na delavnice pa sprejemajo že sedaj. Dogajanje lahko spremljaš tudi na njihovem Facebook (www.facebook.com/KinotripKinodvor) in Instagram profilu (<https://www.instagram.com/kinotrip/>).

Otvoritveni film

Četrtek, 24. 3. ob 19:30: Pretna koža
Short Skin – I dolori del giovane Edo, Duccio Chiarini, Italija, 2014, DCP, 86 min, v italijanščini s slovenskimi podnapisi, distribucija Demiurg

Do konca poletja morata sedemnajstletna prijatelja Arturo in Edoardo izgubiti nedolžnost, sicer bosta, vsaj po mnenju Artura, popolni zgubi. Oba mika svet seksa, a Edoarda pesti neugodna zdravstvena težava. Obkrožen s pričakovanji družbe in samega sebe se v teku poletja sooči z nerodnostmi prvih ljubezni, izgube nedolžnosti in odrasčanja na splošno. Bo Edoardo zbral dovolj poguma in premagal svoje strahove? - **Naj te film odpelje v nerodni svet odrasčanja!** Otvoritveni projekciji festivala sledi pogovor in druženje s filmsko ekipo.

KULTURNI BAZAR 2016 31. MARCA V CANKARJEVEM DOMU

V enem dnevu – 31. marca 2016 od 9. do 20. ure, na enem kraju – v Cankarjevem domu Ljubljana: vsa slovenska kulturno-umetniška ponudba za otroke, mlade in odrasle – vse, ki vas zanima kultura. S Kulturnim bazarjem, kjer združijo moči Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za zdravje, Slovenska nacionalna komisija za Unesco ter kulturne ustanove iz vse Slovenije, želimo doseči **boljšo obveščenost o kulturni ponudbi v Sloveniji**

Foto: Domen Pal

Ekipa Kinotripa 2016, prvega mednarodnega filmskega festivala, ki so ga ustvarili mladi za mlade: Aiko, Ambrož, Anja, Filip, Gala, Alica, Gašper, Isabella, Izabela, Jan, Jona, Karla, Klara, Lene, Liza, Lovro, Max, Medina, Nadja, Petja, Tara, Timon, Ula in Bine ter Živa.

ter v strokovni in širši javnosti prebuditi interes za kulturno-umetnostno vzgojo oziroma za kulturo ter s tem povečati tudi njeno dostopnost.

Ta dan boste lahko pobljže spoznali vse slovensko kulturno snovanje, v živo srečali vrhunske slovenske ustvarjalce (glasbenike, gledališke in lutkovne igrance, režiserje, pesalce ...), dobili informacije o predstavah in drugih kulturnih dogodkih, primernih za vas in vaše bližnje. Lahko si boste oblikovali svoj kulturni program za prosti čas, našli ideje za nedeljski družinski izlet in izvedeli za številne dogodke, ki jih kulturne ustanove pripravljajo brez vstopnine vse leto.

Tudi v letošnjem letu bo v okviru Kulturnega bazarja potekal obsežen program za otroke, mladino in odrasle – vse, ki vas zanima kultura. Na razstavnih prostorih v treh nadstropjih Cankarjevega doma bo predstavljena bogata ponudba skoraj 300 kulturnih ustanov iz vse Slovenije, ki jo bo dopolnjevala vrsta dogodkov: ustvarjalne delavnice (glasbene, gledališke, likovne, muzejske, plesne ...), koncerti in pogovori. **Ta del programa Kulturnega bazarja lahko obiščete brezplačno ves dan od 9. do 18. ure.**

V dvoranah bodo ves dan potekale **raznovrstne gledališke predstave, koncerti in filmske projekcije** – udeležba tudi za ta del programa je prav tako brezplačna, vendar si morate pravočasno zagotoviti sedež z **e-prijavo** na spletni strani www.kulturnibazar.si. Prijava bo mogoča od začetka marca naprej, nekaj vstopnic pa bo na voljo tudi na dan dogodka v Cankarjevem domu.

Poseben poudarek v programu Kulturnega bazarja v letošnjem letu dajemo **bralni kulturi**. V letošnjem letu je Ljubljana prejela stalni naziv **Unescovo mesto literature**, ki ga Unesco podeljuje mestom z bogato literarno dediščino in živahnim sodobnim literarnim utripom. Kulturni bazar bo pokazal tudi, kako se lahko povežejo področje umetnosti in kulturne dediščine, zdravja, kmetijstva in čebelarstva. Izvedeli boste, kje v Ljubljani se lahko sprehodite po **Čebelji poti**, ki povezuje različne točke, kjer sta v ospredju kulturna in naravna dediščina. Tradicija čebelarjenja v Ljubljani in njeni okolici namreč sega že v čas prvih prazgodovinskih naselbin.

Celoten program Kulturnega bazarja 2016 si oglejte na www.kulturnibazar.si pod povezavo **Program za otroke, mladino in odrasle – vse, ki vas zanima kultura**. - Zajemite kulturo z veliko žlic!

Foto: Nada Žgank

Utrip lanskega Kulturnega bazarja.

DNEVNI CENTER ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE SKUPAJ V SKUPNOSTI

Prostor, kjer se tvoje dogodivščine šele pričnejo ...

Če prihajaš iz Ljubljane in si star **od 6 do 18 let** ter ti je popoldan dolgčas, se nimaš kam dati, si želiš spoznati nove prijatelje, prebrati kakšno dobro knjigo ali pa potrebuješ pomoč pri domači nalogi, zaupen pogovor oziroma se samo umakniti od vsega dogajanja, potrka na naša vrata in vstopi. Pri nas si dobrodošel z vsemi svojimi stiskami, željami, dobre ali slabe volje. V našem centru je doma pogum, zato se ne ustrašimo nobenega izziva in pri nas domišljija ne pozna meja. Dnevni center je na **Kunaverjevi 2 v Dravljah**. Obišči nas vsak dan **od ponedeljka do petka med 11.00 in 17.00**.

Dejavnosti: ● dnevne (neformalno druženje, pogovori, pomoč pri učenju, izvajanje načrtovanih aktivnosti); ● tedenske – 3x na teden po 2 uri (ustvarjalne, pogovorne, športne, medkulturne, kuharske, delavnice itd.); ● počitniške – 5-urne delavnice vsak delovni dan med počitnicami (ustvarjalne, pogovorne, športne, medkulturne, kuharske, delavnice, izleti, obiski različnih kulturno-izobraževalnih ustanov, obiski različnih nevladnih organizacij); ● praznovanje rojstnih dni; ● obiskovanje prireditev, festivalov; ● pomoč pri delu za šolo (pomoč pri učenju, domačih nalogah, pripravi plakatov, seminarskih nalog, govornih vaj itd.); ● druženje ob igranju ročnega nogometa, biljarda, namiznega tenisa, v bralnem kotičku, ob posedanju in klepetanju, ob filmskih dnevih, ob brskanju po spletu in igranju računalniških igrice itd.; ● svetovanja, pogovori (ob različnih stiskah, težavah). Vse naše dejavnosti so **brezplačne**.

Program podpirata in sofinancirata Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS in Mestna občina Ljubljana.

Dnevni center za otroke in mladostnike Skupaj v skupnosti

Foto: Nik Rovani

Slovesnost ob podelitvi priznanj najboljšim mladim raziskovalcem v okviru projekta Zaupajmo v lastno ustvarjalnost.

»ZARADI VAS JE LJUBLJANA NAJLEPŠE MESTO NA SVETU«

Nada Breznik

Mladi raziskovalci, učenci osnovnih in srednjih šol iz Ljubljane, najboljši med njimi, so bili decembra lani, kot že leta poprej, deležni najvišjih priznanj, ki jim jih je v Rdeči dvorani Mestne hiše izročil župan Zoran Jankovič. Podelitev teh priznanj je bila sklepna slovesnost 28. srečanja mladih raziskovalcev Ljubljane, pospremljena z razstavo plakatov, izdelanih na temo raziskovalnih nalog. Mladi raziskovalci so svoje naloge najprej prijavili in zagovarjali na ravni mesta in že tam so bili najboljši nagrajeni in izbrani za državno tekmovanje, ki je meseca maja 2015 potekalo v Murski Soboti. Tam so ljubljanski učenci in dijaki prejeli kar 17 zlatih, 27 srebrnih in 58 bronastih priznanj. Zaslužena priznanja so prejeli tudi njihovi mentorji, ki se morajo za svoje mentorsko delo tudi sami dodatno izobraževati in usposabljanje.

Gibanje *Zaupajmo v lastno ustvarjalnost* je v osemindvajsetih letih svojega obstoja mnogim učencem in dijakom pomenilo prve korake v svet znanosti in jih s pomočjo njihovih mentorjev učilo samostojnega raziskovalnega dela. Kako odlična popotnica je to za poznejši študij in znanstvenoraziskovalno delo, vedo tisti, ki se danes v njem že polno uveljavljajo. Zato ne preseneča, da je župan na decembrski slovesnosti poleg naslovnega stavka, ki ga v nagovorih tako rad izreče mladim raziskovalcem in študentom Mestne občine Ljubljana, izrazil željo in pričakovanje, da bi bili nagrajenci deležni kontinuiranega spremljanja na njihovi poznejši študijski in poklicni poti.

NOVOLETNI KONCERT MESTNIH ŠTIPENDISTOV

Nada Breznik

Praznično decembrsko dogajanje v Ljubljani so ob koncu lanskega leta popestrili tudi mestni študenti. V prepolni Stanovski dvorani na Ljubljanskem gradu so 23. decembra izvedli tradicionalni novoletni koncert, v katerem so nastopili glasbeniki: violončelist Sara Čano in Bernardo Brizani, violinist

Foto: Nik Rovani

Tudi lanski decembrski tradicionalni koncert mestnih študentov je navdušil polno dvorano Palacij na Ljubljanskem gradu.

Nikola Pajanovič, pianista Neža Koželj in Nace Slak, pevc Tina Debevec in Neža Vasle, kitaristi Mak Grgič, Izidor Erazem Grafenauer in Timotej Kosovinc. Na marimbah se je predstavila Lola Mlačnik, svojo avtorsko skladbo je izvedla jazz pevk Svetlana Vareva, Anja Mejač pa je zaplesala flamenko.

Na sporedu so bila dela Luigija Boccherinija, Vittoria Montija, Erika Satiea, Frédérica Chopina, Clauda Debussyja, Maurica Ravela, Anselma Aieta, Zequinhaja de Abreuja, Keiko Abe, Franza Lehara in Gabriela Fauréja. Program sta povezovala Klara Kastelec in Lenart Černigoj. Kot glasbena gostja je nastopila pianistka Mojca Lavrenčič.

Koncerti študentov Mestne občine Ljubljana, na katerem se predstavijo številni sedanjí in nekdanji študenti, dobitniki vrste priznanj in nagrad, so iz leta v leto bolj obiskani, saj mladi glasbeniki vedno znova presenečajo in navdušujejo z izvedbo in interpretacijo glasbenih del.

»VRHOVŠKA VREČA – BOŽIČNA SREČA« NA OŠ VRHOVCI

Bernarda Frass, idejna vodja projekta

Vsi otroci imajo čustva, se smejejo, kadar so veseli, in se jokajo, kadar se v njihove duše zaleze žalost. Dr. Janez Drnovšek

Na osnovni šoli Vrhovci smo že drugič organizirali decembrsko dobrodelno akcijo *Vrhovška vreča – božična sreča*, namenjeno otrokom iz socialno šibkih družin. S pomočjo Zveze prijateljev mladine Vič smo pridobili imena in podatke o otrocih, ki potrebujejo pomoč. Vsakemu oddelku na šoli je bil dodeljen en

Foto: arhiv OŠ Vrhovci

Na OŠ Vrhovci so že drugič organizirali decembrsko dobrodelno akcijo *Vrhovška vreča – božična sreča*, namenjeno otrokom iz socialno šibkih družin.

Mozaik moje Ljubljane

Opazujem, se spominim, pogledam v knjigo in na medmrežje, vprašam, poznam.

Risba: Dušan Muc

Pogled nas ne vara: na širokem mostu čez Gradaščico v Trnovem na obeh pločnikih rastejo drevesa - osem brez. Most vodi proti cerkvi, ki je povezana že s Prešernovim življenjem: kako?

Odgovor na zastavljeno vprašanje pošlji s pripisom »Natečaj Mozaik moje Ljubljane«, s svojim naslovom in razredom ljubljanske osnovne šole, ki jo obiskuješ, najpozneje do 25. februarja na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si ali na naslov: Mestna občina Ljubljana, Glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana.

Med pravnimi odgovori bo izžrebanec prejel dve brezplačni veliki kombinirani vstopnici za Ljubljanski grad.

Odgovor na vprašanje iz prejšnje številke glasila

Nastikala: Marlenka Stupica

Na popotovanju od ponedeljka do nedelje je deklica Delfina srečala **muco Copatarico, belolasega godca, Mojco Pokrajculjo, Najdenčka in Izgubljenčka, partizana - veterana, volka** in še druge pravljичne osebe, dokler je ni beli delfin vrnil staršema in bratcu.

Vstopnici za Ljubljanski grad dobi Manca Didič, 6. a razred OŠ Prule. Iskrene čestitke!

Rubriko pripravlja Dušan Muc.

NAGRADNI NATEČAJ ZA LJUBLJANSKE OSNOVNOŠOLCE

Če hodiš v ljubljansko osnovno šolo, si povabljen, da bolje spoznaš Ljubljano. Pravilno odgovori na zastavljeno vprašanje v rubriki Mozaik moje Ljubljane, dopiši, kateri razred in katero osnovno šolo v Ljubljani obiskuješ, in mogoče bo žreb izbral prav tebe, da se boš brezplačno popeljal na Ljubljanski grad z vzpenjačo, se povzpél na Razgledni stolp, si ogledal Virtualni grad in stalno razstavo slovenske zgodovine. Čakata te dve veliki kombinirani vstopnici, ki ti ju podarja Javni zavod Ljubljanski grad, da boš na Grad povabil tudi svojega spremljevalca.

Foto: arhiv SGGOS

Razstavo o vzgoji za trajnostno gradnjo je Srednja gradbena, geodetska in okoljevarstvena šola Ljubljana postavila na ogled v Krajevni knjižnici Janeza Trdine Mengeš.

otrok, za katerega so učenci zbirali obláčila, knjige, igrače, priborške ... kar je potreboval in si zaželel.

Akcija je bila zelo uspešna, saj smo 22 otrokom, toliko je namreč oddelkov na šoli, uresničili njihove želje in skupaj zbrali kar 36 paketov, ki smo jih odpeljali na ZPM Vič, od tam naprej pa so odpotovali k našim »božičnim« otrokom. Zahvala velja predvsem učiteljem, staršem in učencem, ki so tudi letos pristopili k akciji z vsem svojim srcem, predanostjo in odločeni pomagati sočloveku, pa tudi gospe ravnateljici, ki je podprla in odobrila našo akcijo in Zvezi prijateljev mladine Vič, ki je bila pripravljena z nami sodelovati in nam tako pomagala uresničiti naš cilj. Že zdaj se veselimo naslednjega pravljičnega decembra, ko bomo zopet uresničevali želje novih zvezdic.

K velikodušni akciji želimo spodbuditi tudi druge ljubljanske šole in na ta način razveseliti in pričarati nasmeš na še več otroških obrazov, saj jih je še veliko, ki potrebujejo našo pomoč. Naj akcija postane tradicionalna.

VZGOJA ZA IDENTITETNO IN TRAJNOSTNO GRADNJO

Maja Capuder, Alenka Tomšič Grgurič

Srednja gradbena, geodetska in okoljevarstvena šola Ljubljana je v sodelovanju s Krajevno knjižnico Janeza Trdine Mengeš v času od 25. januarja do 15. februarja 2016 za obiskovalce in mimoidoče pripravila razstavo z naslovom Vzgoja za identitetno in trajnostno gradnjo.

Poklici preteklosti, sedanjosti in prihodnosti

S poseganjem v prostor povzročamo trajne spremembe, ki ne spreminjajo le prostora, ampak neposredno vplivajo na gospodarske, družbene in okoljske razmere, zato je delo gradbenikov izjemno odgovorno. V Srednji gradbeni, geodetski in okoljevarstveni šoli Ljubljana vzgajajo mlade za opravljanje celovitih nalog na področju gradbenih del. Dijaki v treh oz. štirih letih pridobijo poklic zidarja, tesarja, kamnoseka, pečarja-polagalca keramičnih oblog, upravljalca težke gradbene mehanizacije oz. gradbenega, geodetskega ali okoljevarstvenega tehnika. V procesu izobraževanja jih spodbujajo k zavedanju, da je potrebno slediti zahtevam sodobnega načina življenja, pri tem pa v izhodišče razvoja postaviti vrednote in znanja iz preteklosti. Razstava v ospredje postavlja prizadevanja dijakov in učiteljev, da bi učinkovito povezovali sodobna in tradicionalna znanja gradnje v lesu, glini in naravnem kamnu v prid čistemu okolju in ohranjanju bogate stavbne dediščine.

Učimo se od prednikov

V iskanju rešitev okoljskih problemov za prihodnost se je potrebno najprej ozreti v preteklost, ko so naši predniki še živeli v sozvočju z naravo. Vedeli so, kako oblikovati naselja,

koliko prostora bodo potrebovali za bivanje in koliko za gospodarjenje, kako bodo izkoristili svetlobo, kako se bodo zavarovali pred vetrom, kako bodo zaščitili obdelovalno zemljo. Gradili so z gradivi, ki so jih našli v neposredni okolici. Zato je bila gradnja, ki jo danes v slovenskem prostoru prepoznamo kot identitetno, tudi trajnostna.

Ohranjamo dediščino in jo predajamo zanamcem

Razumevanje starega pred načrtovanjem novega lahko ohrani sožitje človeka in narave, ohrani mesta po meri človeka in tradicionalno raznolikost slovenske kulturne krajine. Razstavni eksponati so odprli vpogled v znanja in veščine tradicionalnih poklicev, ki so v današnjem času deficitarni, čeprav zagotavljajo ohranjanje identitetne gradnje. Navsezadnje kulturne dediščine ni mogoče ohranjati brez poznavanja tehnologij tradicionalne gradnje in lastnosti naravnih gradiv ter veččin njihove obdelave. Tega se zavedajo tudi dijaki, saj kot pravi dijak Štefan: »Pri obnavljanju objektov kulturne dediščine moraš biti še posebno pazljiv, da ohraniš čim več starih elementov in originalnih gradiv oz. jih nadomestiš z novimi, ki so v skladu z navodili odgovornih za restavratorski poseg na objektu.« Po besedah dijaka Jurija so tradicionalna znanja neogibno potrebna: »V svojem poklicu bom potreboval tradicionalna znanja, ker tudi sodobna tehnologija včasih ne zadostuje.« Dijak Damir poudarja pomen poznavanja gradiv: »Narava del na objektih kulturne dediščine je specifična, ker je potrebno poznati pretekle načine gradnje, predvsem je treba skrbno izbirati, obdelati in vgraditi materiale.«

Na razstavi so bile na ogled tudi kulturne, naravoslovne in etnološke dejavnosti dijakov, saj samo strokovno znanje ne pomeni veliko, če ga ne znamo umestiti v širši družbeni okvir in tako zgraditi trdno povezano skupnost, ki se bo zavedala svojih vrednot. Vpetost šole v različne nacionalne projekte, ki sledijo smernicam trajnostnega razvoja, in tudi siceršnja skrb za čim bolj celovit osebnostni razvoj dijakov – z interdisciplinarnim povezovanjem, izkušenskim učenjem, medsebojnim sodelovanjem, vključevanjem različnih zunanjih institucij v pedagoški proces, odpiranjem v lokalno okolje, načrtnim razvijanjem socialnih kompetenc zagotavlja, da bodo sedanje mlade generacije znale in zmogle omogočiti dostojno preživetje zase in za prihodnje rodove.

TOBAČNA ZAROTA – MOJA KAMPANJA OB DNEVU BREZ CIGARETE

Maja Majcen

Javni zavod Mladi zmaji in Mladinska zveza Brez izgovora skupaj sodelujemo pri projektu Tobačna zarota – moja kampanja. Mladi prek spletnih medijev (pa tudi najstniških revij) dobijo mnogo lažnih informacij o kajenju, na

Foto: arhiv Mladi zmaji

Javni zavod Mladi zmaji in Mladinska zveza Brez izgovora skupaj sodelujejo pri projektu Tobačna zarota – moja kampanja. S projektom želijo predstaviti realno, neprilučno sliko o tobaku in razbiti mite o kajenju, ki so razširjeni med mladimi.

podlagi katerih si zgradijo napačno predstavo o pomembnosti in obsežnosti problematike kajenja. S projektom Tobačna zarota – moja kampanja želimo to preprečiti, predstaviti jim želimo realno, neprilučno sliko o tobaku in razbiti razne mite o kajenju, ki so razširjeni med mladimi.

Projekt temelji na dejstvu, da je za začetek kajenja pri mladih daleč najpogostejši razlog družba. Z informiranjem in zavedanjem, da mnogo mladih pravi, da kajenje ni »kul«, se poveča samozavest posameznika, da se laže upre vrstniškemu pritisku. S tem namenom posvečamo posebno pozornost zapomnljivim in mladim zanimivim podatkom, od katerih najbolj izstopa predstavitev različnih vrst marketinških manipulacij s strani tobačne industrije. Temo povezujemo z obdobjem pubertete, ki je obdobje psiholoških, bioloških in socialnih sprememb in zmanjšane sposobnosti uravnavanja čutenj in vedenj med mladimi. Mlad človek je bolj dovzeten za stres, ima povečano ranljivost in dovzetnost za nefunkcionalne oblike vedenja, zato pri izvajanju naslavljamo tudi te teme.

V okviru projekta tako potekajo ozaveščevalno-usposobljevalne delavnice na Srednji frizerski šoli, kjer smo z ekipo mladih dijakov in dijakin pripravili program vrstniških delavnic na temo zmanjševanja škodljivih posledic kajenja, ozaveščanja o zavajanju tobačne industrije in razumevanju možnosti za alternativno preživljanje prostega časa ter razumevanju procesov, ki potekajo pri mladih v času odraščanja. Mladi bodo pridobljeno znanje uporabili pri izvajanju delavnic po petih osnovnih šolah po Ljubljani.

Ob svetovnem dnevu brez cigarete, ki ga obeležujemo 31. januarja, smo mlade, ki sodelujejo na projektu, povprašali, kaj bi želeli sporočiti svojim vrstnikom. Povedali so naslednje:

»Ne začni kaditi.«

»Če začneš, se ne moreš odvaditi.«

»Ne poslušaj družbe in ne zgleduj se po družbi.«

»Če si en dan brez cigarete, ne boš umrl.«

»Ne glej na družbo, ampak na svoje zdravje in svoje telo!«

Več o projektu lahko spremljate na naši Facebook strani Tobačna zarota. Projekt je delno sofinanciran s strani Mestne občine Ljubljana – Urada za preprečevanje zasvojenosti.

Kontaktna oseba za več informacij (na Javnem zavodu Mladi zmaji) je Maja Majcen, dosegljiva na elektronski pošti maja.majcen@mladizmaji.si ter od ponedeljka do petka med 11. in 19. uro na 051/ 659 029.

Program Javnega zavoda Mladi zmaji – Centra za kakovostno preživljanje prostega časa mladih finančno omogoča ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana in ob delni finančni pomoči Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport – Urad RS za mladino.

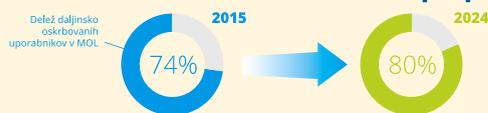
TOPLINA

Priloga
Energetike Ljubljana

Vsebina

Utrip za kakovostnejši zrak

11

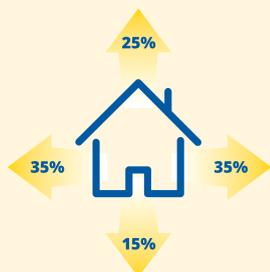
Visoko učinkovita
soproizvodnja energije

12

Nasveti za učinkovito rabo
energije v vašem domu

14

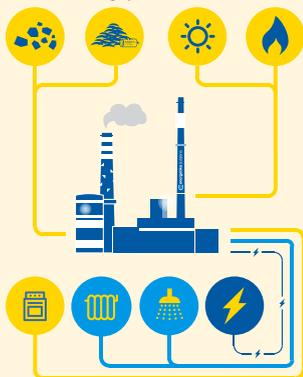
Zemeljski plin v prometu

15

Zagotovite si udobje
vseh virov energije

16

energetika ljubljana

BIVANJU DAJEMO UTRIP.

E: info@energetika-lj.si

S: www.energetika-lj.si

T: 080 2882

Povezujemo storitve za udobnejše bivanje

Foto: Urban Štebljaj

Samo Lozej, direktor Energetike Ljubljana

Mineva drugo leto od združitve Energetike Ljubljana in Termoelektrarne Toplarne Ljubljana v enovito družbo. Oblikovanje enovite proizvodno-distribucijske energetske družbe zagotovo ni bil naš zadnji korak v povezovanju na področju energetske oskrbe Ljubljane in sosednjih občin. Naš cilj niso bili premiki v notranji organiziranosti, ampak so bili ti načrtovani in izvedeni za razvoj tistega, kar je najpomembnejše za vas, naše uporabnike: omogočiti vam čim udobnejše bivanje v vaših domovih za čim ugodnejšo ceno.

Udobno se počutimo, če nam je toplo, če nam ni prevroče, če lahko nekaj skuhamo zase in svoje najbližje in če imamo vedno na voljo toplo sanitarno vodo. Udobno nam je, ko prižgemo luči, odpremo hladilnik, gledamo televizijo ali pa delamo za računalnikom, če naštejemo zgolj nekaj temeljnih trenutkov sodobnega bivanja, ki nam jih zagotavlja energija. Obdajati nas mora torej energija. Varno zagotavljati energijo in toplino, je tisto, kar je poslanstvo Energetike Ljubljana.

Verjamemo, da vas ne zanimajo najnižje cene na enem energentu, če se vam zaradi tega čez mero povečajo stroški na drugem. Vaša denarnica pa je samo ena.

Energetika Ljubljana nudi najugodnejšo celovito energetske oskrbo. To pomeni, da ni zgolj vaša dobaviteljica energije, ampak je vaša partnerica pri zagotavljanju vseh virov energije in storitev, povezanih z njimi.

V letu 2016 bomo dvema temeljnima dejavnostma, to je oskrbi s toploto in oskrbi z zemeljskim plinom, pridružili še oskrbo z električno energijo. Električno energijo Energetika Ljubljana že proizvaja za potrebe elektrogospodarstva in veleprodajni trg, in sicer v soproizvodnji oziroma sočasno s toploto, zato je bilo samo vprašanje časa, kdaj boste imeli našo elektriko na voljo tudi v svojih domovih. In ker elektriko proizvajamo v visoko učinkoviti soproizvodnji, bo vsem našim kupcem drugih energentov ta elektrika na voljo po takih cenah, da bo s tem postala ugodnejša tudi preostala energija in z njo povezane storitve, ki vam jih zagotavljamo.

To pa še ni vse. Energetika Ljubljana obvladuje še veliko več storitev, ki so pomembne za vaše udobno bivanje. Zakaj vam s tem znanjem ne bi pomagali pri energetske prenovi stavb, pri iskanju rešitev tam, kjer vam v kratkem še ne bomo mogli ponuditi oskrbe z vročevodnim sistemom ali s plinskim omrežjem in plinskimi kotli, ali pri projektiranju našega energetskega sistema, vzdrževanju in ne nazadnje tudi pri financiranju projektov energetske oskrbe. Vse to znamo in vse to bomo izvajali. Kmalu, korak za korakom. Uporabniki, ki nam boste sledili, boste z vsakim našim novim korakom bolj razbremenjeni in deležni ugodnejše celovite energetske oskrbe. Energetika Ljubljana ni samo največji daljinski energetske sistem v Sloveniji, temveč je eden največjih in predvsem najbolj razvitih, razvejanih in raznolikih sistemov energetske oskrbe v tem delu Evrope. Z njim bivanju dajemo utrip.

Samo Lozej

Utrip za kakovostnejši zrak

Dva okoljsko najsprejemljivejša sistema za oskrbo z energijo

Energetika Ljubljana prebivalcem Mestne občine Ljubljana zagotavlja dva temeljna sistema za daljinsko oskrbo z energijo: **sistem daljinskega ogrevanja in sistem oskrbe z zemeljskim plinom.**

Sistem daljinskega ogrevanja oziroma vročevodni sistem ogrevanja, ki sodi med okoljsko najsprejemljivejšo energetska oskrbo, se razprostira predvsem v osrednjem delu mesta Ljubljane in oskrbuje **57.000 stanovanj**. Toploto za daljinsko ogrevanje Energetika Ljubljana večinsko proizvaja v enoti TE-TOL, v visoko učinkoviti sproizvodnji, to je skupaj z električno energijo. Enota TE-TOL za proizvodnjo toplote in elektrike uporablja premog z zelo nizko vsebnostjo žvepla in pepela, deset odstotkov energije pa proizvaja iz lesne biomase oziroma sekancev. Z letno porabo 105.000 ton tega obnovljivega vira se Ljubljana v Sloveniji uvršča med največje porabnike lesne biomase v energetske namene.

Drugi energetski sistem v Ljubljani je **omrežje zemeljskega plina**, ki se razprostira tudi na obrobju mesta. Zemeljski plin je najčistejšo fosilno gorivo z visoko energetsko vrednostjo in je primeren za uporabo na območjih, kjer je lahko kakovost zraka problematična. Z zemeljskim plinom se za ogrevanje, pripravo sanitarne tople vode ali za kuho oskrbuje **63.000 stanovanj**.

Z Energetiko Ljubljana do kakovostnejšega zraka

Daljinska oskrba s toploto in zemeljskim plinom je prispevala k temu, da je danes onesnaženost zraka s kislimi plini (SO₂) v Mestni občini Ljubljana kar 30-krat manjša, kot je bila pred tridesetimi leti.

S priključevanjem stavb na sistem daljinskega ogrevanja in sistem oskrbe s plinom ter z zmanjševanjem individualnih kurišč se je v Ljubljani bistveno izboljšala kakovost zraka, predvsem na račun zmanjšanja emisij žveplovega dioksida. Energetika Ljubljana je torej prispevala, da so se v Ljubljani zmanjšale emisije žveplovega dioksida skoraj na ničlo. Z uporabo lesne biomase pa so se pomembno zmanjšali tudi izpusti ogljikovega dioksida (CO₂).

Prav tako sta oba sistema oskrbe z energijo pomemben ukrep za zmanjševanje onesnaženosti zraka s prašnimi delci PM₁₀, ki sicer večinoma izvirajo iz izpustov v prometu. Zato ima Energetika Ljubljana s spodbujanjem uporabe javnih polnilnic in okolju prijaznih vozil na stisnjen zemeljski plin pomembno vlogo tudi pri zmanjševanju izpustov prašnih delcev. Vozila na stisnjen zemeljski plin povzročajo v primerjavi z vozili na druga pogonska sredstva tudi manjše emisije CO₂ in nižje stopnje hrupa.

Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju MOL med ključnimi ukrepi za izboljšanje kakovosti zraka na področju energetike navaja širitev vročevodnega in plinovodnega omrežja ter priključevanje novih stavb.

Na mobilnem portalu m.te-tol.si lahko poleg meritev izpustov iz enote TE-TOL spremljate tudi dejanski vpliv njenega obratovanja na kakovost zraka v Ljubljani. Leta 2010 je bil portal nagrajen s svetovno nagrado (World Summit Award Mobile), in sicer kot najboljša družbeno odgovorna praksa s področja mobilnih vsebin. Energetika Ljubljana portal že nadgrajuje z dodatnimi uporabniškimi aplikacijami.

Žiga X. Gombač, mladinski pisatelj:

KAJ VAM POMENI BREZSKRBNO IN UDOBNO OGREVANJE?

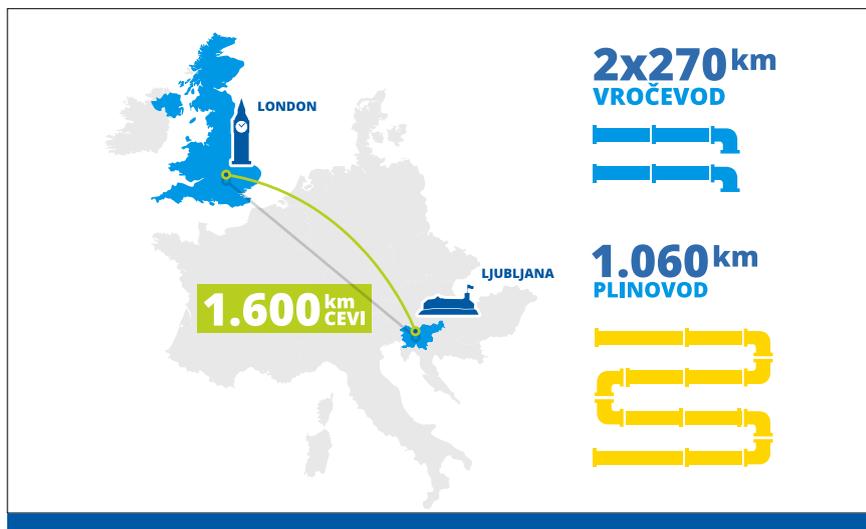
»Gre za osnovo bivanja. Oziroma za pogoje, ki jih marsikdo nima. Zato zame pomeni neznanski privilegij. Nekaj, kar ni samo po sebi umevno. Nekaj, kar manjka preveč ljudem. Zato se včasih počutim nelagodno. In včasih se vprašam, kako bi bilo, če doma ne bi imel toplega radiatorja? Če bi moral preživeti tam zunaj, v mrazu. Bi mi uspelo? Ali bi emigriral v tople kraje?«

Zakaj je dobro biti priklopljen na omrežje zemeljskega plina?

»Ker ta način omogoča sistemsko rešitev in zagotavlja tople dom. Dom, v katerem se imamo radi, v katerem lahko odvržemo skrbi, v katerem lahko ustvarjamo. No, naj si dovolim razmišljati nekoliko futuristično. Vselej je treba imeti v mislih, da lahko sistem pade. Da lahko nekdo pritisne na gumb in se takšno udobje lahko konča. V trenutku. Iz danes na jutri. Da lahko zaveje mraz, ki nas pahne na začetek poti naše vrste. Ko je treba zatajiti spomine in preživeti s tem, kar smo sposobni ustvariti z lastnimi rokami.«

Foto: Darja Štravs Tisu

Energetika Ljubljana predstavlja enega največjih, najbolj razvitih in razvejanih sistemov za daljinsko oskrbo z energijo v tem delu Evrope. Skupna dolžina vseh cevi vročevoda in plinovoda obsega 1.600 km, kar pomeni, da bi jih lahko položili vse od Ljubljane pa do Londona.

Daljinska oskrba s toploto in zemeljskim plinom je pomembno prispevala k zmanjšanju onesnaženosti zraka s kislimi plini (SO₂) v Ljubljani. Danes Energetika Ljubljana daljinsko oskrbuje 74 % stanovanj, cilj pa je, da se do leta 2024 ta delež poveča na 80 %.

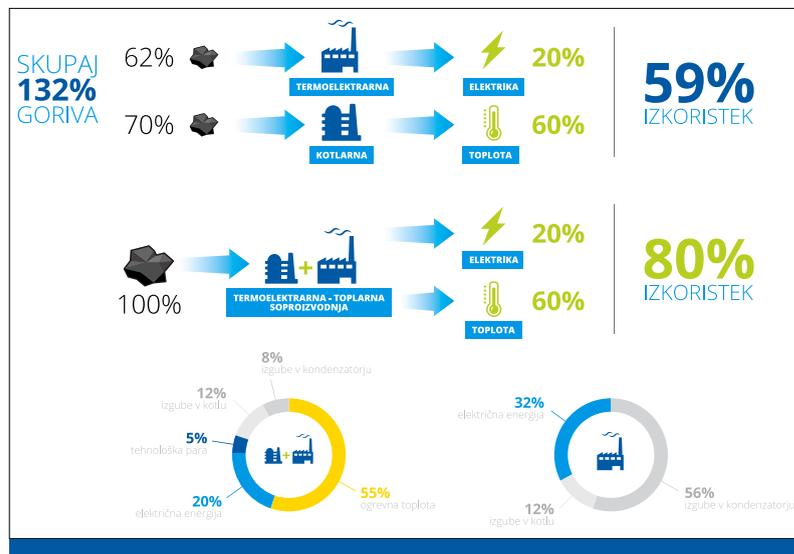
Visoko učinkovita soproizvodnja energije

Toplota za potrebe sistema daljinskega ogrevanja Ljubljane, ki ga zagotavlja Energetika Ljubljana, je proizvedena v visoko učinkoviti soproizvodnji. To pomeni, da je toplota proizvedena sočasno oz. skupaj z električno energijo.

Soproizvodnja ali s tujko kogeneracija je energetske najbolj učinkovit način izrabe goriva oz. proces, pri katerem energijo goriva pretvarjamo v električno energijo in toploto hkrati. Popolna pretvorba energije goriva v delo namreč ni mogoča, zato vedno poleg mehanske oziroma električne energije nastaja tudi toplota.

Razlika med soproizvodnjo in ločeno proizvodnjo

Poglejmo natančneje. V procesu proizvodnje električne energije v klasičnih termoelektrarnah toplota nastaja kot stranski produkt, a je termoelektrarne praviloma ne morejo koristno uporabiti, saj ne stojijo v urbanih okoljih in zato v bližini nimajo ustreznih porabnikov toplote. Ravno tako klasične kotlarne ne morejo v celoti izkoristiti energenta, iz katerega proizvajajo toploto. V urbanih okoljih, predvsem v večjih mestih, zato stojijo toplarne, v katerih se električna energija in toplota proizvajata sočasno. Tako proizvedena toplota se koristno uporablja za daljinsko ogrevanje stavb in potrebe po toploti v industriji, proizvedena električna energija pa za potrebe trga z električno energijo. Ključne prednosti soproizvodnje so velik prihranek primarne energije, večji energetski izkoristek in s tem nižji stroški energetske oskrbe ter manjši vplivi na okolje.

V ločeni proizvodnji za proizvodnjo enake količine energije porabimo za dobrih 30 % več goriva kot v soproizvodnji ali povedano drugače: s soproizvodnjo iz 100 enot goriva dosežemo najmanj 80-odstotni izkoristek, medtem ko z ločeno le okoli 59-odstotni izkoristek goriva.

Energetika Ljubljana ima največjo soproizvodnjo v Sloveniji

Energetika Ljubljana oz. njena enota TE-TOL je največja in hkrati visoko učinkovita soproizvodnja v Sloveniji, ki proizvaja električno in toplotno energijo (vročo vodo in tehnološko paro). Delež toplote v obliki vroče vode, ki jo proizvede za sistem daljinskega ogrevanja v Ljubljani, predstavlja kar polovico vse toplote, ki je v Sloveniji proizvedena za sisteme daljinskega ogrevanja. Vsa električna energija je proizvedena v soproizvodnji, predstavlja pa 3 % vseh potreb po električni energiji v Sloveniji.

Proizvodnja in poraba goriv

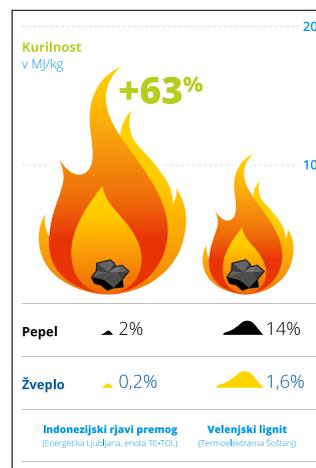
Enota TE-TOL obratuje 365 dni v letu in 24 ur na dan. Na leto povprečno proizvede **1.100 gigavatnih ur toplote**, **380 gigavatnih ur električne energije** in **145.000 ton tehnološke pare**.

Si lahko predstavljate, koliko toplote je na primer 1000 gigavatnih ur? Najbrž težko, zato pogledjmo primer za lažje razumevanje: Povprečna temperatura vode iz vodovodnega omrežja se giblje okoli 16 °C. Voda, primerna za plavanje v olimpijskem bazenu, mora imeti vsaj 26 °C. S 1000 gigavatnimi urami toplote bi tako lahko na potrebno temperaturo dogreli več kot 33.300 olimpijskih bazenov. Kar veliko, mar ne?

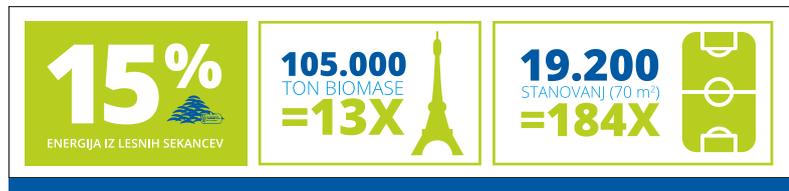
Za proizvodnjo energije se v enoti TE-TOL od leta 2002 uporablja **rjavi premog z zelo nizko vsebnostjo žvepla in pepela** ter od leta 2008 **lesno biomaso oz. lesne sekance**. Uvedba okoljsko sprejemljivejšega premoga, ki prihaja iz Indonezije, je pomembno prispevala k zmanjšanju vplivov na okolje, hkrati pa tudi k zmanjšanju obremenitve deponije s pepelom.

Uvedba lesne biomase kot obnovljivega vira energije je še dodatno prispevala k zmanjšanju obremenitve okolja. S porabo 105.000 ton letno (podatek 2015), iz katerih se v enoti TE-TOL na leto proizvede dobrih 15 % električne energije, ogrevalne toplote in tehnološke pare, se je za enak odstotek

Za lažje razumevanje: Primerjava okoljsko sprejemljivejšega rjavega premoga iz Indonezije z domačim velenjskim lignitom, ki ga uporabljajo v Termoelektrarni Šoštanj.

znižala tudi porabo premoga, in sicer na 312.000 ton. Energetika Ljubljana je največja porabnica lesne biomase v energetske namene in je zgled številnim termoenergetskim objektom iz tujine, ki jo nemalokrat obiščejo kot primer dobre prakse. Vsa električna energija iz lesnih sekancev je proizvedena v soproizvodnji in pomeni največji delež na ta način proizvedene električne energije v Sloveniji.

Si lahko predstavljate, koliko je dejansko 105.000 ton lesnih sekancev? To je ekvivalent teži kar 13-ih Eifflovih stolpov, enega največjih simbolov francoske prestolnice. Iz te količine lesa Energetika Ljubljana v enoti TE-TOL proizvede toliko toplote, kolikor jo povprečno na leto potrebujemo za ogrevanje 19.200 stanovanj, velikih 70 kvadratnih metrov ali povedano še malo drugače – s to količino lesnih sekancev bi lahko vse leto ogrevali površino v izmeri 184 velikih nogometnih igrišč.

Visoko učinkovita soproizvodnja v enoti TE-TOL bo v prihodnosti nadgradila plinsko-parna enota, ki bo nadomestila del premogovne tehnologije in s katero bomo nadaljevali ukrepi za izboljšanje kakovosti zraka ter zagotovitev zanesljive oskrbe s toploto in električno energijo.

Gostujoče pero: Andrej Velkavrh Je toplota res samoumevna?

Andrej Velkavrh

Dandanes nam je že skoraj samoumevno, da imamo domove tople. Zime se veselimo, snega tudi. Kako prijetno se je dobro obleči in oditi ven na sneg ali mraz, potem pa, ko nam začnejo uhlji zmrzovati, ko nas mraz ščiplje v nos in v prste na rokah in nogah, se vrnemo v varno zavetje toplega doma na topel čaj. Ja, zima in mraz sta prijetna, če imamo varno, toplo zavetje. Če se spomnim pripovedovanja svoje mame, topel dom ni bil ravno samoumeven. Včasih, mi je rekla, se ves teden ni mogla pošteno segreti, razen v postelji. Segrevali so večinoma le en prostor, tam, kjer se je kuhalo, ker je bila pač za kuho potrebna toplota, ogenj. In kadilo se je iz dimnikov, večinoma so kurili les, ki so ga sami posekali, si pripravili drva. In nihče se ni obremenjeval s tem, da je morda v dimu tudi kaj škodljivega za ljudi. Ker je bilo tega dima pač premalo, da bi jih kaj dosti skrbelo, pa še vedeli niso nič o majhnih trdnih delcih v dimu.

Seveda, časi so se spremenili. Si predstavljate, da bi imeli samo en topel prostor v svojem stanovanju? No, to ne bi bilo nič strašnega, še vedno je ponekod tako. A toplo je večinoma 24 ur na dan! Stavbe so pregrete, zato tudi če ne kurimo vso noč, zjutraj ni ravno pasje mrzlo, ko vstanemo. Pa še zime so milejše! Ampak dandanes marsikdo sploh ne razmišlja o ogrevanju. To je nekaj samoumevnega, posebno v blokkih v mestu. Toplo je in pika. In če je pretoplo, pač odpremo okna, »da se laže diha« in da se še malo prezračijo. Čeprav, kot vidimo zadnje čase iz poročil o onesnaženju zraka s trdnimi delci, tako zračenje najbrž ni ravno »zračenje«, ampak bolj onesnaževanje zraka v stanovanjih. Vsaj v določenih vremenskih situacijah.

Ogrevamo celotna stanovanja, hiše, marsikje preveč ogrevamo, ali bolje, po nepotrebnem toliko ogrevamo, ker pretopla stanovanja niti niso več zdrava. In mečemo energijo skozi okna, kot da jo pobiramo na cesti. Uveljavlja se princip »kolikor lahko plačam, toliko lahko porabim«, ne glede na posledice. In zato porabimo precej, veliko več energije za ogrevanje kot prej. Seveda, gremo se čistejše tehnologije. Mestne toplarne, čistilne naprave na njihovih dimnikih, čistejša goriva ... Še dobro, kajti sicer bi bilo hudo! Marsičesa nas je nova tehnologija kurjenja rešila. Dosti ceneje je čistiti dimne pline na enem velikem kurišču kot na tisočih manjših. Ampak treba je zgraditi napeljavo po mestu, jo vzdrževati, pri transportu toplote so izgube ... A vseeno so koristi večje kot slabe strani. Ko je izginil premog iz individualnih peči, smo se »rešili« žvepovega dioksida. To je bil »sovražnik številka 1« v 70. in 80. letih. Zdaj pa imamo trdne delce. In ko bomo rešili težave z njimi, bomo našli kaj drugega ...

Najbrž idealnega načina ogrevanja ni, le približujemo se lahko boljšim načinom. Po izobrazbi sem fizik. Fizika je po svoje neusmiljena veda. Tu se ne da ničesar skriti. Tu ni vojne cen, ekonomske logike in podobnega. Tu je le neusmiljena energijska bilanca. No, še marsikaj drugega, ampak pri ogrevanju ne. Če želimo našemu planetu dobro, moramo gledati skozi očala fizike. Razvijati tehnologijo, ki nam bo omogočala porabiti manj. Taka tehnologija seveda stane, a nam podaljšuje obstoj na Zemlji.

In vsakič, ko vam bo prevroče v stanovanju, razmislite, ali boste odprli okno ali pa morda malo privili ventil na radiatorju. Ne bo vas stalo nič, porabite svoj denar raje za kaj drugega.

Alenka Tetičkovič, igralka:

KAJ JE ZA VAS TOPEL DOM?

»Topel dom je nekaj, kar me pomirja in mi daje občutek varnosti. Že od malega sem otrok bloka in spomini mi segajo v otroštvo, ko sva z bratom tako polna radosti pričakovala dan, ko bodo radiatorji v našem stanovanju postali topli in bova vedela, da se zunaj približuje mrzla zima, midva pa bova lahko na toplem v svoji sobici in bova neskončno uživala v tem. Ti trenutki v letu so mi prinesli občutek varnosti, občutek tega, da nam nič ne manjka, in to otroško veselje želim

ohranjati še danes. Seveda pa je zraven tudi občutek, da nekdo skrbi zate, da te ne bo zeblo. Res je, da se kot otrok nisem spraševala o tem, koliko pač takšno udobje in lepi občutki stanejo. No, danes se, žal, o tem močno sprašujem, pa vendar sem se nekako sprijaznila s tem, da razkošje, ki mi ga nudi toplarna, ko ogreva moje stanovanje, tudi nekaj stane. Kakorkoli, če razmišljam, da bi se ob vseh obveznostih vsakdana morala obremenjevati s tem, kako bom ogrela stanovanje, ne bi prav ničesar pridobila. Tudi glede ekologije svojemu ponudniku popolnoma zaupam, in to se mi zdi pomembno. Ob vseh dnevnih novicah o ljudeh, ki morajo svoja življenja reševati in spati pod milim nebom ali pa so jih okoliščine pripeljale na rob preživetja, sem res vesela, da imam možnost bivanja v toplem stanovanju in da si to lahko privoščim. Sicer pa je dom tako ali tako najlepši in zmeraj topel, če je v njem veliko ljubezni.«

Foto: Doris Kukovič

Urška Šefman Sojer, direktorica Zvezde:

ZAKAJ PRISEGATE NA KUHANJE Z ZEMELJSKIM PLINOM?

»V Bistrotju Zvezda prisegamo na kuhanje z zemeljskim plinom, ker je toplota plina takoj na voljo in tako porabimo manj časa za pripravo jedi. Plamen plina zajame ponev in omogoča enakomerno porazdelitev toplote. Ker imaš direkten vpliv na intenziteto vročine, lahko toploto zelo hitro povečaš ali pa jo zelo hitro zmanjšaš. Plin omogoča, da lahko uporabljáš vse vrste posode, tudi bakreno. Kar pa je najpomembnejše, četudi zmanjka elektrike, lahko še vedno kuhamo in postrežemo naše goste.«

Foto: osebni arhiv

Nasveti za učinkovito rabo energije v vašem domu

Betka Šuhel Mikolič, direktorica odnosov z javnostmi pri BPR

KAJ JE ZA VAS TOPLINA?

»Ko sem bila majhna punčka, sem neskončno uživala ob zakurjenih štedilnikih svojih starih staršev, še bolj v sekanju in zlaganju drv. Spomnim se tudi velike krušne peči pri dedku in babici, na kateri smo se gnetli otroci, da bi prisluškovali odraslim, o čem se pogovarjajo. In čeprav ta peč nikakor ni imela gumba za regulacijo, s katero bi premočno ogrevanje kdaj tudi z veseljem zmanjšali, smo vztrajali, da česa ne bi zamudili. Topla soba je zadržala v enem prostoru celo družino. Ustvarila dragoceno toplino bližine. Otroško vero pa zadržala v navdušenju za nedoločen čas. To se mi zdi velik privilegij. Zato danes, kljub talnim, stenskim, stropnim in verjetno še kakšnim načinom udobnega, brezskrbnega in s termostati nadzorovanega načina ogrevanja posod in še kje, prisegam na dišeča drva in odpiranje oken, ko se ogenj v peči preveč razbohoti. To je ta sijajnost povezanosti in svobode. Sanjam, da si bom za vnuke privoščila natanko takšno ogrevanje.«

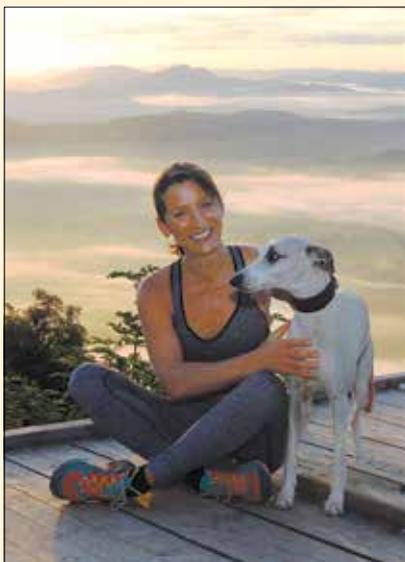

Foto: Tomi Lombar / Delo

Energetika Ljubljana je zelo aktivna v spodbujanju in izvajanju ukrepov za učinkovito rabo energije. Med drugim je tudi solastnica družbe GGE, ki z naprednimi energetske rešitvami za zmanjšanje stroškov energije pri poslovnih odjemalcih uspešno deluje tako v Sloveniji kot zunaj njenih meja.

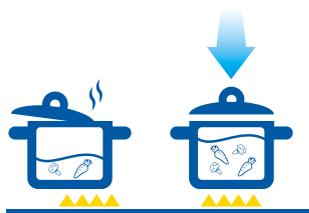
Dosledno izvajanje nekaj preprostih ukrepov učinkovite rabe energije lahko bistveno pripomore k znižanju stroškov energije v vašem lastnem gospodinjstvu

Zanje ne potrebujete veliko časa ali denarja. V tokratni prilogi smo se omejili na predstavitev najbolj preprostih in večinoma brezplačnih ukrepov, povezanih z vsakodnevnimi gospodinjstvi opravili ali bivalnimi navadami, kajti varčevati začnemo z majhnimi koraki. Saj še poznamo tisti znani rek »zrno na zrno pogača, kamen na kamen palača«, mar ne?

Kuhinja je pogosto osrednji družinski prostor in obenem odličan primer kraja, kjer se lahko začne varčevanje z energijo, pa najsi bo to pri kuhanju ali hlajenju hrane, ali pa pri pomivanju posode.

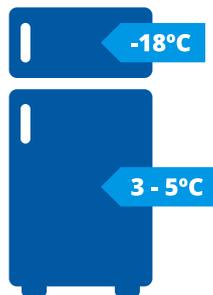
Štedilnik, grelnik vode in pečica

- Izberite ustrezno velikost posode za vse sestavine ter ne pozabite posode pokriti s pokrovko.
- Pri kuhanju zelenjave uporabite dovolj vode, da prekrije vso zelenjavo.
- Ugasnite pečico 5 do 10 minut pred načrtovanim koncem pečenja, da izkoristite nakopičeno toploto v pečici. Pečice so najbolj energijsko potratne naprave v gospodinjstvih.
- Za učinkovito delovanje grelnika vode redno odstranjujte vodni kamen z grelne površine.

Hladilnik in zamrzovalna skrinja

- Nastavite hladilnik na temperaturo med 3 in 5 °C. Zamrzovalna skrinja najučinkoviteje deluje na -18 °C.
- Ne puščajte odprtih vrat hladilnika dlje, kot je potrebno.
- Če se zamrzovalna skrinja samodejno ne odtaja, jo redno odtajajte. S tem privarčujete energijo.
- Preden postavite hrano v hladilnik, jo ohladite do sobne temperature.
- Redno čistite prah na hrbtni strani hladilnika, saj ta lahko vpliva na učinkovitost hladilnika.

Pomivalni stroj, pralni in sušilni stroj

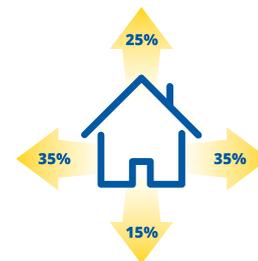

Večinoma smo se prilagodili, da peremo perilo v času nižje tarife elektrike. A to še ni vse, na enostaven način lahko še dodatno prihranite.

- Uporabljajte pralni in pomivalni stroj, ko ju popolnoma napolnite.
- Pranje pri nižjih temperaturah znižuje porabo energije. Pranje pri 30 °C v primerjavi s pranjem pri 40 °C v večini primerov privarčuje tretjino stroškov.
- Če morate uporabiti sušilni stroj, perilo prej še enkrat ožemite v pralnem stroju.
- Očistite filter sušilnega stroja po vsaki uporabi.
- Enkrat letno odstranjujte vodni kamen, če stanujete na območju trde vode. Milimeter debela plast vodnega kamna lahko zmanjša do 10 % zmogljivosti ogrevanja vode v pomivalnem in pralnem stroju.

Sicer lahko v lastnem gospodinjstvu prihranite še tako, da:

- znižate temperaturo za 1 °C, in s tem zmanjšate porabo za 5-10 %, pri čemer je pomembno vedeti, da se zdrava bivalna temperatura prostora giblje med 19 in 21 °C;
- izključite ali izklopite vse naprave, ki jih ne potrebujete. Če imajo naprave lučko stanja pripravljenosti ali pa so vroča na dotik, porabljajo energijo;
- se izogibate sušenju na radiatorju, saj mora radiator porabiti več energije za ogrevanje prostora na želeno temperaturo;
- redno menjate vrečko v sesalniku; s polno vrečko sesalnik porabi veliko več energije kot s prazno, večja je tudi verjetnost, da se pokvari;
- ugasnite luči, ko vas ni v prostoru, in zamenjajte stare svetilke z energetsko bolj varčnimi;
- preprečite prepih v svojem domu; prepih je posledica špranj pri oknih, vratih, podu, stikih zidu in stropa, ceveh napeljave, električni napeljavi ...

Zemeljski plin v prometu

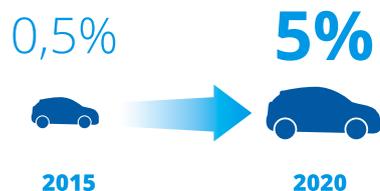
Stisnjen zemeljski plin ali metan

Metan ali stisnjen zemeljski plin (CNG) v vozilih uporabljamo kot pogonsko gorivo namesto bencina ali plinskega olja. Vozila na metan so okolju prijazna vozila, ker proizvedejo manj škodljivih emisij, ne tvorijo trdih delcev in povzročajo manj hrupa. Stroški in poraba goriva so nižji, motor in katalizator imata daljšo življenjsko dobo.

V Evropi je že več kot

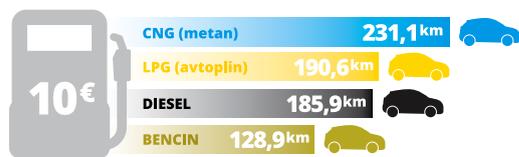
2 milijona vozil na zemeljski plin

Sodobna vozila na metan izkoriščajo tehnologije s precej manj škodljivimi izpusti in manjšo porabo goriva. V Evropi je v uporabi že več kot 2 milijona takšnih, kar je približno 0,5 odstotka vseh vozil. Cilj Evropske unije je, da bi se do leta 2020 ta delež povečal na 5 odstotkov.

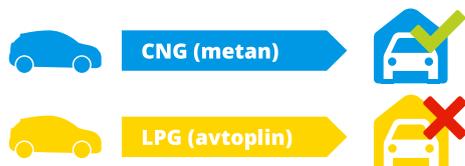
Cenovna ugodnost zemeljskega plina kot pogonskega goriva

Če upoštevamo ceno metana in njegovo energijsko vrednost, plačamo zanj precej manj kot za energijsko enako količino drugih pogonskih goriv. Ali povedano drugače: za enako vsoto denarja se lahko z osebnim vozilom na metan peljemo precej dlje. Za 10 € tako lahko prevozimo:

Cene veljajo za Opel Zafira Tourer, moč motorja med 130 in 150 KM.

Parkiranje v podzemni garaži je dovoljeno

Vozilo na metan smemo parkirati v podzemni parkirni garaži, saj je zemeljski plin lažji od zraka in se ob morebitnem uhajanju pomeša z zrakom, katerega potem prezračevalne naprave odvedejo na prosto. Na drugi strani vozilom na utekočinjen naftni plin (LPG, tudi UNP) vstop v podzemne garaže ni dovoljen.

Javne polnilnice

Trenutno imamo v Sloveniji poleg ljubljanske še dve javni polnilnici za vozila na metan, in sicer v Mariboru in na Jesenicah. Javna polnilnica v Ljubljani je vsem uporabnikom dostopna 24/7. Na voljo je na Cesti Ljubljanskih brigad 1 (Ljubljana-Šiška):

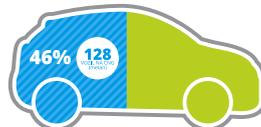
- omogoča preprost dostop osebnim in tovornim vozilom ter avtobusom,
- zagotavlja preprost in hiter samopostrežni način polnjenja,
- omogoča brezgotovinsko plačevanje s plačilnimi karticami (Visa, Master Card, Maestro, BA, Karanta),
- ima 24-urni nadzor nad obratovanjem,
- polnjenje poteka po hitrem postopku (Fast-fill), to je v nekaj minutah,
- sistemi omogočajo polnitev enega ali več vozil hkrati,
- rokovanje z napravami je preprosto.

Vse več javnih služb v Mestni občini Ljubljana uporablja vozila na metan

Vozila na metan pri svojem delu uporabljajo tudi službe Mestne

občine Ljubljana in javna podjetja. Trenutno je v uporabi skupno že 128 vozil na metan, tem pa se bo poleti 2016 pridružilo še 30 novih mestnih avtobusov – tako bo v javnem mestnem prometu že 66 avtobusov na metan. S tem Mestna občina Ljubljana skupaj s podjetji uresničuje vizijo o odgovornem odnosu do okolja in povečuje prispevek k izboljšanju zraka v prestolnici.

V voznem parku MOL je 31 % okolju prijaznih vozil, od tega je skoraj polovica CNG vozil.

Zakaj je dobro imeti vozilo na metan?

- Je okolju prijazno in najčistejše fosilno gorivo.
- Ima visoko oktansko število (125), ki omogoča večjo kompresijo in s tem večjo učinkovitost izgorovanja in zato manjšo porabo goriva in manj izpustov škodljivih plinov.
- Povzroča precej manj emisij CO₂, CO in ogljikovodikov.
- Praktično ne povzroča emisij dušikovih oksidov, žvepovega dioksida in trdih delcev PM₁₀.
- Motor in katalizator imata daljšo življenjsko dobo.
- Izpuh avtomobila je brez vonja, glavni produkt izgorovanja je vodna para.
- Motor deluje tiše in povzroča manj hrupa.

K večji uporabi polnilnice veliko prispeva tudi naraščajoči turizem, zato Energetika Ljubljana že načrtuje postavitev novih polnilnic, in sicer bo predvidoma maja 2016 nova polnilna postaja, namenjena tako za osebna kot za tovorna vozila, tudi na lokaciji P+R Dolgi most, junija 2016 za osebna vozila pri trgovskem središču E.Leclerc, leto kasneje pa tudi na Letališki cesti v Ljubljani. Poleg novih polnilnic v Ljubljani Energetika Ljubljana do prihodnjega leta načrtuje tudi postavitev polnilnic v Celju in Novi Gorici.

Nataša Jazbinšek-Sršen,
vodja oddelka za varstvo okolja MOL

ZAKAJ VOZITE AVTO NA METAN?

»Avto na metan, ki ga vozim že več kot eno leto, je sicer službeno vozilo. Vožnja je zelo prijetna, strošek goriva nizek, predvsem pa sem vesela, da lahko tudi sama aktivno prispevam k varovanju okolja. Ker sem neposredno vključena tudi v soustvarjanje zelene prestolnice Evrope 2016, upam, da sem s tem tudi dobra ambasadorica 'zelenega'«.

Foto: Doris Kukovičič

Zagotovite si udobje vseh virov energije

Svetovalci Energetike Ljubljana so usmerjeni v rešitve, prilagojene potrebam in pričakovanjem uporabnikov

Dnevno smo izpostavljeni različnim izračunom in argumentom o tem, kateri energetski viri so najbolj ugodni. Enkrat so prvaki v ugodnosti sekanci, drugič toplotne črpalke, tretjič zemeljski plin, četrtič daljinsko ogrevanje. Temu bodo prej ko slej sledili še predlogi za izgradnjo lastnih sončnih elektrarn, iz katerih bomo za svoje potrebe pridobivali brezplačno energijo, viške pa bomo lahko celo prodajali na trgu. **Kako naj uporabniki med vsemi temi, pogosto nasprotujočimi si priporočili, ugotovijo, kateri energetski viri so zanje res najbolj ugodni?**

Pravzaprav so dokazi energetske oskrbe za vsakega uporabnika zelo preprosti. Sami najbolje vemo, kdaj nas zebe ali nam je vroče, ali lahko skuhamo kosilo in ali hladilnik deluje. Toda ti preprosti in za vsakega posameznika samoumevni »dokazi« so rezultat nekoliko manj preprostih dejavnikov energetske oskrbe, kot so:

- dostopnost posameznega energenta tam, kjer ga potrebujemo,
- posebnih okoljskih omejitev na posameznih lokacijah, opredeljenih z zakonodajo,
- energetske učinkovitosti objekta, v katerem stanujemo, in ne nazadnje tudi
- naših navad in življenjskega sloga.

Teh dejavnikov je toliko, da jih glede na individualne potrebe in možnosti lahko predstavi le strokovnjak, saj je najugodnejša energetska rešitev zame lahko popolnoma drugačna že od tiste za mojega soseda, kaj šele od tistih, ki jih lahko zasledimo v številnih tiskovinah ali na spletu.

Pojavi se povsem legitimno vprašanje, kateremu strokovnjaku zaupati in zakaj. Ali zaupati tistemu, ki kot najboljšo ponuja zgolj rešitev, ki jo prodaja, ali

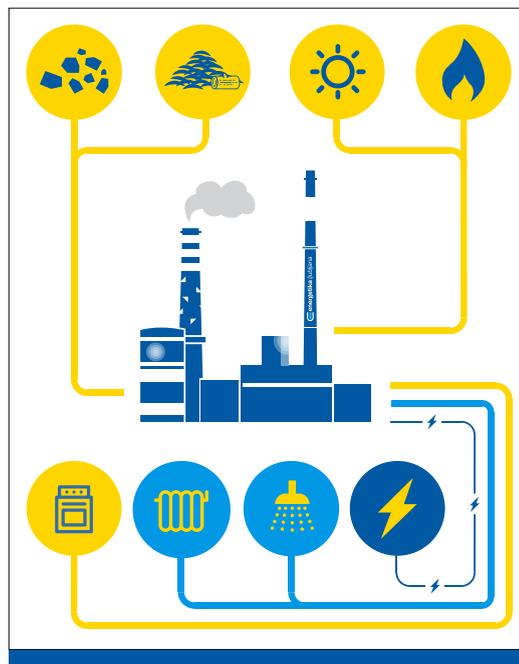
pa je morda bolje in lahko rečemo tudi racionalneje zaupati strokovnjaku, ki svetuje glede na potrebe in pričakovanja uporabnika, pri čemer pozna in upošteva tudi zakonodajo in predpise – ne le državnih, temveč tudi tiste, predpisane s strani lokalne skupnosti.

Za svetovalce Energetike Ljubljana je ključno zadovoljstvo uporabnika, ne glede na energent, za katerega se bo ta odločil. **Strokovnjaki Energetike Ljubljana dnevno spremljajo zakonodajo in njene spremembe, se nanje odzivajo in jih prenašajo v najboljše in napredne rešitve za uporabnike.**

Kot veste, ima Ljubljana razvita dva infrastrukturna sistema za daljinsko energetske oskrbo, in sicer sistem daljinskega ogrevanja, ki ima že več kot 50-letno tradicijo ter distribucijski sistem za oskrbo z zemeljskim plinom, ki se ponaša že z več kot 150-letno tradicijo. Oba sistema veljata za okoljsko najsprejemljivejša daljinska energetska sistema, saj sta že skozi zgodovino pomembno prispevala k izboljšanju kakovosti zraka v prestolnici ali bolje povedano - **s priklopom na daljinsko ogrevanje ali omrežje zemeljskega plina uporabniki prispevate h kakovosti bivanja z zmanjšanjem onesnaženosti mesta in njegove okolice.** Energetika Ljubljana zato že izvaja in načrtuje širitve obeh infrastrukturnih omrežij.

Na tem mestu velja poudariti tudi druge prednosti sistema daljinskega ogrevanja, predvsem njegovo izjemno **udobnost** in večkrat spregledan vidik, to je **prihranek prostora**, in seveda **cenovno ugodnost**. Za lažje razumevanje stroška ogrevanja iz sistema daljinskega ogrevanja v Ljubljani si velja pogledati primerjavo gibanja cene daljinskega ogrevanja v Ljubljani z gibanjem cene preostalih večjih sistemov daljinskega ogrevanja v Sloveniji. Ta kaže, da je daljinsko ogrevanje v Ljubljani ves čas med najugodnejšimi v Sloveniji.

Za vse Ljubljančane, ki živite na območju, kjer je že mogoča priključitev na sistem daljinskega ogrevanja, Energetika Ljubljana pripravlja pakete storitev, s katerimi bo ta način ogrevanja še ugodnejši. Za vse, ki te možnosti nimate, pa je najugodnejša, najugodnejša in tudi okoljsko zelo sprejemljiva daljinska oskrba z zemeljskim plinom. Zemeljski plin je najbolj čisto fosilno gorivo, ki poleg ogrevanja prostorov ter sanitarne tople vode omogoča tudi kuho, na kar prisegajo številni kuharski mojstri.

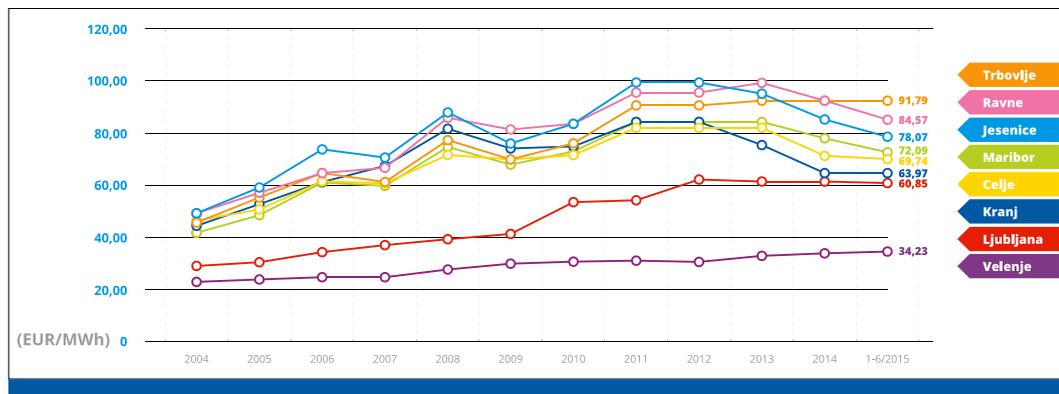
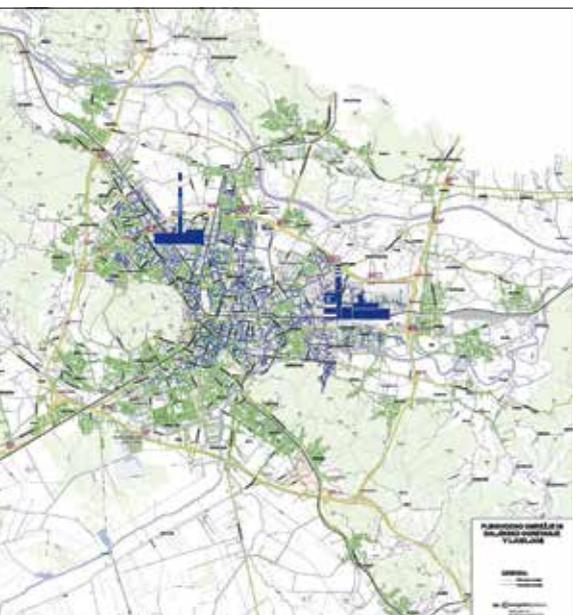

Energetika Ljubljana za proizvodnjo električne energije in daljinsko oskrbo s toploto, toplo sanitarno vodo in zemeljskim plinom, uporablja premog, les in zemeljski plin. Poleg tega manjši del električne energije proizvede tudi s sončno elektrarno.

Nova storitev, ki jo v tem letu uvaja Energetika Ljubljana tako za sedanje uporabnike njenih storitev kot tudi za tiste, ki zaradi območja bivanja ne morejo biti deležni daljinske oskrbe s toploto in zemeljskim plinom, pa je storitev dobave električne energije, s katero bo zagotavljala še večje udobje virov energije.

Zunaj urbanih središč, kjer ne veljajo predpisane omejitve glede uporabe klasičnih individualnih oblik ogrevanja, ki sicer za mesto pomenijo večjo obremenitev ozračja s prašnimi delci, pa vam bo lahko Energetika Ljubljana kmalu ponudila kot energent tudi pelete. Energetika Ljubljana je, kot že veste, eden največjih porabnikov lesnih sekancev v energetske namene – iz njih namreč proizvaja toploto in elektriko. Svetovalci Energetike Ljubljana zato zelo dobro vedo, kateri sekanci ali peleti so energetske, okoljske in tudi glede vašega udobja ter varnosti uporabe najprimernejši.

Kaj morate uporabniki vedeti o energetski oskrbi vašega doma? Veliko ali pa praktično nič. Veliko, če sledite večkrat tudi nasprotujočim si prerokbam prodajalcev, ki prodajajo zgolj posamezen energent ali ogrevalni sistem, in praktično nič, če iskanje najprimernejše energetske oskrbe svojega doma prepustite Energetiki Ljubljana, kjer bomo za vas pripravili potrebne izračune in vam predlagali najugodnejše rešitve.

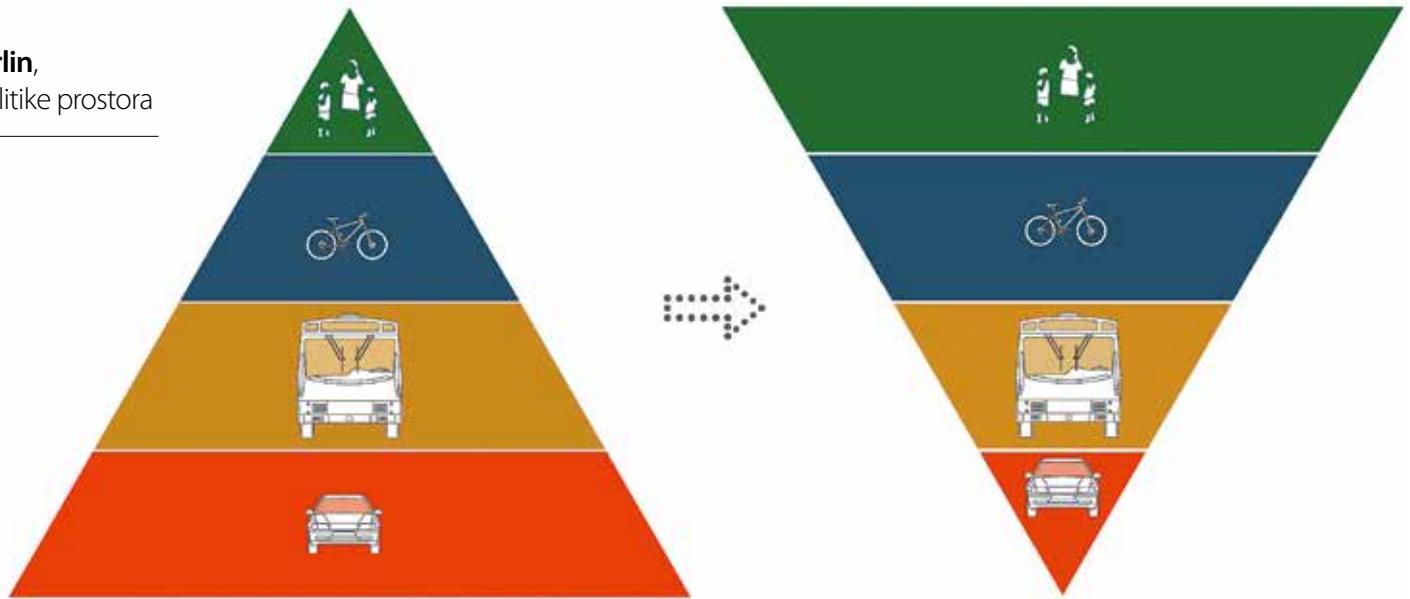

Primerjava gibanja cene daljinskega ogrevanja v večjih sistemih v Sloveniji (vir: Statistični urad RS).

Prometna kultura prijaznosti

Marko Peterlin,

Inštitut za politike prostora

Prenovljeni osrednji del Slovenske ceste preživlja svojo prvo zimo. Čeprav je običajno pozimi na ulicah manj ljudi, pa na Slovenski tudi v hladnem vremenu ne manjka življenja. Pred Konzorcijem med čakajočimi na avtobus urejene gospe hitijo z enega na drug sestanek, manjše skupine srednješolcev se med pogovorom in glasnim smehom počasi premikajo proti Nami, resni možakar jo mahne iz knjigarne naravnost čez cesto proti Knafljevemu prehodu, medtem ko pri pošti eden po eden kapljajo čez cesto turisti. Od Figovca počasi pripeljeta dva avtobusa in iz njih se na vse strani vsujejo ljudje, iz druge smeri s Šubičeve zavije še eden. Za njim hitro poganja kolesar, ki je pripeljal izza Kazine. Dva druga kolesarja počasi manevrirata med pešci pred Konzorcijem in zavijeta po Šubičevi.

Ulični balet

Če vas zgornji opis navdaja z nelagodjem, je to bodisi posledica moje pisunske nespretnosti bodisi morda obožujete vojaške parade. Gre le za poskus opisa vsakdanjega življenja ulice v središču mesta – lahko bi bila skoraj katerakoli malo bolj glavna ulica kateregakoli malo večjega mesta – ki je le na videz neurejen. Red uličnega življenja ni poenostavljeni vizualni red vojaških parad ali množičnih četvork, temveč je red, ki izhaja iz odnosov med različnimi enakovrednimi rabami javnega prostora. Gre za red, ki je temelj delovanja vsakega mesta in ki ga je utemeljiteljica sodobnega razumevanja mest Jane Jacobs poimenovala »ulični balet« (sidewalk ballet).

Skupni prometni prostor poznamo od srede 80. let

Da so medsebojni odnosi lahko tudi temelj urejanja prometa, menijo zagovorniki skupnega prometnega prostora, po angleško »shared space«, po načelih katerega je pretežno urejena tudi Slovenska cesta. Gre za načelo, da manj ločevanja med različnimi udeleženci v prometu in manj pravil, ki določajo njihovo obnašanje, narekuje več neformalne komunikacije med njimi. Ker morajo vsi ves čas opazovati obnašanje drugih udeležencev, so bolj previdni, promet pa poteka bolj umirjeno. Čeprav se je koncept po svetu razširil šele po letu 2000, smo ga v Ljubljani poznali že vse od sredine 80. let, ko je bil po teh načelih preurejen Prešernov trg.

Ni mi znano, da bi na Prešernovem trgu v dobrih dvajsetih letih takšne ureditve prišlo do kakršnekoli resnejše prometne nesreče. Pa vendarle mnogim meščanom skupni prometni prostor povzroča občutek nevarnosti. Ta je posebej upravičen pri slepih in slabovidnih, ki res težko neformalno komunicirajo z drugimi udeleženci v prometu, precej izrazit pa je tudi pri mnogih starejših, ki imajo lahko tudi že težave z vidom ali sluhom, teže pa se tudi hitro prilagodijo gibanju drugih pešcev, kolesarjev ali vozil.

So kolesarji nevarni ali koristni?

Iz tega občutka nevarnosti verjetno izhajajo tudi opozorila, ki so v zvezi s Slovensko cesto usmerjena predvsem proti kolesarjem, saj naj bi z nevarno vožnjo po površinah za pešce le-te ogrozili. Opozorila so do neke mere morda upravičena. Gotovo se občasno najde kak kolesar,

ki se v hitenju po opravkih spozabi in po peševih površinah vozi prehitro. Upravičena so tudi kot opozorilo, da nova ureditev za kolesarje ni ravno idealna, saj jih postavlja pred dve slabi izbiri: lahko se peljejo po voznom pasu med avtobusi ali pa po površinah za pešce med pešci.

A širši pogled nam narekuje, da smo do kolesarjev bolj prizanesljivi. Ne le, da verjetno večina kolesarjev upošteva prednost pešcev, zato jim s pavšalnimi ocenami delamo krivico. Še bolj je pomembno, da je kolesarjenje prometni način, ki ima enega najboljših razmerij med učinkovitostjo z vidika prometa na eni strani ter porabo prostora in povzročenim onesnaženjem na drugi strani. Vsakdo, ki se namesto za vožnjo z avtomobilom odloči za kolo, je zato za družbo močno koristen, državi in občinam, torej nam davkoplačevalcem, pa prihrani mnogo evrov, saj ni potrebno graditi in vzdrževati novih cest, posredno zaradi manjše porabe prostora prihranimo tudi pri vsej drugi infrastrukturi, pa seveda pri stroških za zdravstvo. Zato bi bilo potrebno na ravni države in občin poskrbeti, da bo kolesarjenje privlačno, varno tudi za starejše kolesarje in otroke in da povečan obseg kolesarjenja ne bo povzročal novih konfliktov, zlasti s pešci. V Ljubljani zadnja leta vedno več ljudi kolesari, a vlaganja v kolesarsko infrastrukturo za zdaj ne sledijo z istim tempom. Čeprav izvedeni posegi, kot je preurejeni podvoz Šmartinske ceste pod železnico, kažejo, da so lahko tudi majhni in razmeroma poceni ukrepi zelo učinkoviti.

Potrebno je ozaveščanje, a največ šteje prijaznost

A tudi ob idealni infrastrukturi se vsem konfliktom ne bo mogoče izogniti. V prometu si pač ne izbiraš družbe, s katero si deliš isti prostor ali interese, in na vsaki strani se bo vedno našel tudi kak aroganten tepec. Tako kot se najde kar veliko voznikov, ki ne ustavijo pred prehodom za pešce niti otroku, se bodo našli tudi kolesarji, ki bodo zvonili na površinah za pešce. Pri tem lahko najbolj pomaga ozaveščanje in družbeni pritisk. Vsakomur mora biti jasno, da tudi v prometu velja: šibkejši imajo prednost! Načeloma v mestih kolesarji dajemo prednost pešcem, mopedisti kolesarjem, motoristi mopedistom in tako dalje. Prometna politika Mestne občine Ljubljana to načelo v urejanju prometa imenuje obrnjena prometna piramida.

Tudi v prometu nam torej za uspešno sobivanje ne preostane nič drugega kot prijaznost.

Foto: Marek Bartos

Olmo Omerzu

Čeprav samo dve leti prejemnik štipendije Mestne občine Ljubljana za študij na praški akademiji za film FAMU, je kot osebnost pustil neizbrisen vtis, visokorasel, uglajen, resen in redkobeseden, korekten in spoštljiv pri izpolnjevanju obveznosti do štipenditorja, odličen pri izpolnjevanju študijskih obveznosti. Mladostno nasmejanega in vidno vznemirjenega sem ga zmotila po projekciji njegovega *Družinskega filma*, predvajanega na otvoritvi festivala Liffe novembra lani v Cankarjevem domu v Ljubljani. Takrat še nisva vedela, da bo njegov film prejel nagrado *fipresci*, ki jo podeljuje mednarodna žirija svetovnega združenja filmskih kritikov in novinarjev. V Sloveniji se je danes 31-letni režiser prvič predstavil kot študent leta 2009 na Festivalu slovenskega filma z *Drugim dejanjem*. Diplomski film *Mlada noč* je pri čeških filmskih kritikih požel velik uspeh, bil je »odkritje leta«, kot so zapisali, predvajan je bil na Berlinalu in uvrščen v tekmovalni program Liffa 2012. *Družinski film* je od septembra do novembra lani potoval od San Sebastiana, Luksemburga do Tokia, od koder se je režiser vrnil z nagrado za najboljši umetniški dosežek. Decembra se je udeležil filmskega festivala v Franciji. Kot je v Delu 11. novembra povzela novinarka Ženja Leiler, »gre za ustvarjalca velikega talenta, mladega režiserja posebne senzibilnosti in izrazite sposobnosti avtorskega filmskega mišljenja«.

Olmo Omerzu, filmski režiser

Nada Breznik

Ali si imel vzore za umetniško ustvarjanje že v družini in kakšne? Kako si se seznanil s svetom filma in kaj te je pritegnilo k tej zvrsti umetnosti?

Oče je lutkar in likovnik, tako da sem s svetom umetnosti obkrožen že od otroštva. Predstave, ki jih je oče delal v tistem času, so bile precej temačne, namenjene predvsem odraslim. Mislim, da me je na splošno najbolj zaznamovalo prav dejstvo, da sem veliko stvari videl prežgodaj, da bi jih lahko povsem doumel. Tako so bile predstave in filmi v moji glavi odeti z neko specifično skrivnostnostjo, ki me je privlačila in spodbujala k razmišljanju in kreativnosti.

Vpis na FAMU je gotovo podvržen selekciji? Kakšni so bili kriteriji za sprejem?

Sprejem na praško akademijo poteka selektivno v treh krogih, v katerih se kandidati izločajo postopno. Treba je posneti tudi film, napisati kratke zgodbe na določeno temo, esej, filmsko analizo, opraviti teste splošne izobrazbe. Ključen pa je ustni zagovor, ki nastopi v zadnjem krogu, do katerega pride približno deset kandidatov od začetnih 150, od katerih bo polovica izbrana. Vsaj pri meni je bilo tako.

Katero šolo si končal pred vpisom na češko akademijo FAMU? Kaj te je navdušilo za film?

Pred FAMU-jem sem obiskoval Umetniško gimnazijo, likovno smer, v Ljubljani. V tistem času sem se predvsem posvečal risanju stripov. Ko sem na akademiji tuhtal o idejah za scenarije, sem se pogosto vračal k stripom, v katerih sem našel osnutke za poznejše filmske zgodbe.

Češka akademija ima dolgoletni svetovni sloves. Veljaš za enega najboljših študentov v svoji generaciji. Kljub temu imaš nekatere zadržke. Razloži nam, prosim, katere in zakaj?

Zadržke, ki sem jih imel v času študija, so se dotikali predvsem izoliranosti šole od realnega filmskega sveta (festivali, koprodukcije ...). Se pa v zadnjih letih situacija spreminja na bolje, predvsem zaradi uspehov študentskih filmov na mednarodnih festivalih, ki počasi prebujajo zanimanje za novo generacijo čeških ustvarjalcev.

Tvoji uspehi se nizajo in stopnjujejo. Prejemaš mednarodne nagrade, tvoj Družinski film je odprl ljubljanski filmski festival Liffe in bil na koncu nagrajen z nagrado fipresci. Kako doživljaš te uspehe?

Dobro je, da film potuje po svetu, da bo prikazan v kinematografski distribuciji v različnih državah. Nagrad in pohval sem seveda vesel. To osmišlja dolgotrajno delo pri

posameznem filmu. Predvsem pa je po uspešnem projektu veliko lažje zbrati sredstva za naslednji film.

Mitja Okorn ustvarja na Poljskem, ti na Češkem, mnogi te umeščajo med češke režiserje, filmi nastajajo v koprodukcijah. Je to perspektiva evropskega filma? Koliko so v umetnosti meje sploh pomembne?

Koprodukcije so bolj dejstvo kot izbira. V današnjem času je težko financirati film iz enega vira, zato je treba poiskati sredstva tudi v drugih državah. Sam v tem sistemu vidim več pozitivnih kot negativnih vidikov. Menim, da je dobro, da je evropska kinematografija med seboj povezana, da v kinematografe ob prevladi holivudskih filmov prihaja tudi vse več evropskih. Ob tem ne mislim, da filmi izgubljajo identiteto. Pogosto so teme, ki so pereče na lokalni ravni, hkrati dovolj univerzalne, da lahko nagovorijo gledalca kjer koli po svetu.

Pri nastajanju filma sodeluje številna ekipa. Kaj je pogoj za dobro in ustvarjalno sodelovanje vseh? Kako se kot mlad režiser spopadaš z morebitnimi nesoglasji?

Predvsem poskušam vnaprej predvideti morebitne zaplete in o njih spregovoriti, še preden se lahko vse skupaj zakomplicira in postane konfliktno. Naučil sem se, da mi ni treba pred sodelavci skrivati lastnih dvomov in skrbi, da ne izgubljam zaupanja, če o njih govorim, prej nasprotno.

Kako izbiráš vsebine in žanre?

Teme izbiram povsem intuitivno. Ponavadi imam zapisanih nekaj zamisli, okoli katerih se vrtim in preigravam, ali je v njih dovolj materiala za film. Potem razmišljam, s kom bi se spustil v pisanje scenarija.

Koliko te trenutno zaposluje promocija in distribucija Družinskega filma? Ali se že rojevajo ali morda že uresničujejo nove ideje?

Trenutno se mi promocija *Družinskega filma* prepleta s pripravami na snemanje, ki se bo začelo poleti na Češkem. Smo v zgodnji fazi castinga – izbire igralcev. Film ima zaenkrat delovni naslov *Kavke na cesti* in se žanrsko nekoliko bolj nagiba h komediji.

Je Praga tvoja dokončna izbira? Kakšne pogoje ponuja za življenje in delo?

V Pragi živim že enajsto leto in vse teže si predstavljam, da bi se preselil. Na Češkem so me lepo sprejeli, nikoli nisem imel občutka, da bi bil kot tujec glede česar koli obravnavan drugače. Dobil sem tudi možnost, da sem lahko takoj po študiju posnel celovečerec.

Foto: Domen Pal

Nada Breznik

NADA BREZNIK PREJEMNICA PRIZNANJA SLOVENSKE ZNANSTVENE FUNDACIJE PROMETEJ ZNANOSTI ZA ODLIČNOST V KOMUNICIRANJU

Na tradicionalni slavnostni akademiji zahvalnega dneva Slovenske znanstvene fundacije je dr. Edvard Kobal Nadi Breznik za delo na področju štipendiranja nadarjenih Mestne občine Ljubljana podelil priznanje prometej znanosti za odličnost v komuniciranju. Nada Breznik, strokovna sodelavka Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje do leta 2010, je na pobudo takratne načelnice Francke Trobec in ob podpori županje Viktorije Potočnik razvila program štipendiranja nadarjenih in

nadpovprečno uspešnih dijakov in študentov Mestne občine Ljubljana. Štipendistom je postala druga mama in jih na poklicni poti zvesto spremlja in se veseli njihovih uspehov še danes. Tako je pomagala razviti številne priložnosti za sodelovanje štipendistov z Mestno občino Ljubljana, predstavitev njihovih dosežkov v glasilu Ljubljana pa so ji med drugimi zaslugami za promocijo znanosti prinesle zasluženo priznanje Slovenske znanstvene fundacije. Iskrene čestitke!

Šmarnogorska alegorija

Nagrajena fotografija Damijana Jagodica

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

Foto: Damijan Jagodic

Nagrajena fotografija.

Sonce ima več oblik in vpliva na množico pojavov na površju našega planeta. Neposredne posledice občutimo kot menjavanje dolžine dneva, noči in letnih časov, kar prinaša naši Zemlji različno svetlobo, vremenske razmere in omogoča rojevanje, rast in minevanje. Nudi tudi pestro vizualizacijo zemeljskih in vsemirskih prostranstev, ki daje človeku ustvarjalne navdihe. V 24 urah Sonce napravi navidezni krog okoli Zemlje in del tega časa ga vidimo pod horizontom planeta, drugi del pa pod njim. Nagrajenec natečaja Damijan Jagodic je svoj posnetek naredil v trenutku, ko se je žareče sonce spuščalo proti horizontu, in tako pričaral veličasten zahod. Ker je gospod Jagodic strasten zaljubljenec v Šmarno goro, mu je med številnimi posnetki gorskih lepot, ki nam jih redno pošilja, uspel poetičen motiv, ki spominja na sončno korono, ki se pojavi pri sončnem mrku. Korone pa ni povzročila Luna, temveč planinec in planinka, ki sta družno sedela na šmarnogorski leseni ogradi in v obliki dveh temnih silhuet zakrila sonce. Na motivu torej ni prišlo do specifične korone, temveč do izrazitega vdora žarkov skozi medprostor zatemnjenih figur, kar nudi alegorično podobo, ki spominja na svetopisemsko

motiviko. Kompozicija je simetrična, v ozadju jo tvorijo tri horizontale (zemljišče, megla, nebo) in v ospredju dve vertikali (figuri), to pa v vizualno celoto povežejo močni prodorni žarki in obliki poševnega križa, ki ima v sredini krožni sij. V simbolnem smislu lahko vznemirljivo svetlobo označimo kot duhovno sožitje planinca in planinke, ki v večernem razpoloženju družno uživata v čarobnem zatonu sonca.

Nagrajencu so se najbolj približali naslednji avtorji: Darko Brenko z odličnim nočnim motivom na Mesarskem mostu in ostalimi tehtnimi posnetki; Maša Podobnik z imenitno zimsko idilo v parku Tivoli; Goran Jakovac z drzno perspektivo Cankarjevega in Petkovškovega nabrežja; Ajda Lozar z zamegljeno impresijo Plečnikovega nabrežja v Trnovem; Jurij Bizjak z močno razgibano kompozicijo železniških tirov (tehnopoetika) in Veronika Popotnig z dokaj

abstrahiranim motivom, ki predstavlja razblinjen odsev svetle fasade in modrega neba v majhni luži, razpeti med tlakovci in grobim asfaltom.

Všečne novoletne, nočne razglednice so prispevale: Tina Koren, Francka Lah in Romana Humar, Marko Kovič pa je posnel zasneženo nabrežje Ljubljanice v odlični kompoziciji. Ano Skobe je pritegnil motiv, fotografiran iz žabje perspektive kletnega prehoda trgovine Maximarket, ki ga je izvedla v črno-beli tehniki, medtem ko je nagrajenka iz prejšnje številke Ivanka Bajd poslala žurnalistično fotografijo z odličkom belega medveda (simbol Berlina), ki ga so Ljubljančani na dvorišču nemške ambasade obarvali z živopisno motiviko (popart).

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije za objavo v naslednji številki pošljite najpozneje do 21. marca 2016 na naslov: Mestna občina Ljubljana, glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana na CD-ju ali v fizični obliki ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljan.si. Za vse prejete natečajne fotografije si Mestna občina Ljubljana pridržuje pravico, da jih objavi v tiskani in/ali spletni obliki glasila Ljubljana.

S KNJIGO TUDI V LETU 2016

Peter Kovačič Peršin

Ta veseli dan kulture praznujemo na rojstni dan pesnika Franceta Prešerna. Njemu gre zasluga, da je s svojim pesništvom povzdignil slovenski jezik na raven visoko kultiviranih evropskih jezikov; da ga je izoblikoval do stopnje, v kateri je mogoče izraziti najintimnejša občutja človeškega srca pa tudi globoka spoznanja o življenju, o medčloveških odnosih, o družbi in o usodi človeštva. Zato je pozival k mirnemu sožitju med narodi sveta. To je eno najbolj daljnovidnih sporočil našega pesnika in bi moralo postati tudi vodilo naše družbe in nas vseh. Veseli dan kulture naj bo zato radostni dan, ki nas poziva, da gradimo svet prijateljstva, svet varnosti za vsakega človeka in vsak narod, da razvijamo občečloveško bratstvo in solidarnost.

Radostni dan kulture pa je zaradi Prešerna tudi praznik slovenske besede in praznik slovenske knjige. Je hkrati praznik vseh umetnosti in dejanj, ki jih zaobsega pojem kultura. Kultura ali po naše omika je tista lastnost človeka, ki predstavlja najvišjo stopnjo počlovečenja človeka, stopnjo duha, kakor nas uči filozofska modrost.

Kultiviranje človeka pa v največji meri opravlja prav knjiga. Že v ranem otroštvu so nam mame in očetje, babice in dedki odkrivali skrivnosti sveta in lepote življenja z branjem zgodb in pravljic. V letih šolanja je knjiga osnovni pripomoček za naše izobraževanje. A knjiga nas spremlja tudi v poznejših obdobjih življenja bodisi kot strokovna literatura bodisi kot priročnik uporabnega znanja, ki širi naše vedenje o življenju in družbi. Predvsem pa knjigo doživljamo kot umetniško izpoved o intimnih vzgibih naše duše in srca. Prav v tem je bil Prešeren neprekosljiv mojster. V svojih pesmih je izpovedal silo ljubezni in muke razočaranja, upanje in brezup človeškega srca. Prav leposlovna beseda ima moč, da izpoveduje vse te osebne izkušnje, ki nas notranje nagovorijo. Zato je leposlovna knjiga naša vseživljenjska spremljevalka. Odpira nam duhovni in čustveni svet drugih, njihove radosti in življenjski boj, poraze in moč za premagovanje težav in nam s tem pomaga razreševati naše osebne življenjske usode. Otroci, z leti odraščanja in zrelosti boste odkrivali, kako vam postaja knjiga vse bolj dragocena sopotnica in prijateljica.

Zato je toliko pomembnejše, da pravo vrednost knjige odkrijete že v času odraščanja in šolanja. Če šola privzgoji bralne navade in če učitelji znajo motivirati vas otroke, da radi sežete po knjigi, da postane branje vaša življenjska potreba, so storili največ za vašo vzgojo in umski razvoj, so vas najbolje pripravili na izzive, ki jih bo pred vas postavljalo življenje in zahteve vašega bodočega poklicnega dela.

V imenu Društva slovenskih pisateljev, ki po svojih močeh nadaljujemo v duhu Prešernove besedne umetnosti graditi slovensko kulturo in bogatiti našo besedo, želim posebno vam učencem, da bi vas knjiga in še posebej slovenska knjiga očarala. Da bi jo vzljubili tudi zato, ker nas je kot narod ohranjala skozi stoletja in nas popeljala do suverenosti naše domovine. Cenite knjigo in ljubite našo materino besedo, ostanite ji zvesti tudi v poznejših letih. Zvestoba lastnemu jeziku ni prazna fraza, je pogoj našega obstoja. Kakor je rekel veliki nemški jezikoslovec Humboldt že pred več kot 200 leti: Jezik je prava domovina človeka. In to duhovno domovino nam vzpostavlja in ohranja prav knjiga.

Ta veseli dan kulture naj bo torej v prvi vrsti praznik knjige in naše bralne kulture. Srečno s knjigo v novo leto!

(Avtor je besedilo prebral na Prešernov rojstni dan 3. decembra 2015 pred Prešernovim spomenikom.)

Nekaj vprašanj

Akad. Drago Jančar

Foto: Dunja Wedam

Spomenik Franceta Prešerna, simbolna srčna točka slovenske besede in kulture v središču slovenske prestolnice. Fotografija je objavljena v monografiji Joca Žnidaršiča *Ljubljana lepa in prijazna*.

Znanka, ki se poklicno ukvarja s kulturo, mi je pripovedovala, kaj se je pred časom zgodilo na neki tiskovni konferenci v ugledni ustanovi sredi Ljubljane. Predstavnica ugledne ustanove, ki je gostila uglednega gosta iz tujine, je takoj po uvodnih besedah rekla: »Saj znamo vsi angleško, a ne?« Nekateri od navzočih so pokimali, drugi so gledali predse. Čisto mogoče, da kdo v tisti dvorani ni znal angleško, prav verjetno pa

da bi rekel: »Jaz, butec, leta 2015 v Sloveniji in Evropi ne razumem angleščine, sram me je, ker sem tak rovtar. Lepo prosim, prevajajte samo zame, jezikovno in umsko zaostalega človeka.« Ker tega nihče ni izjavil, ker niti odkimal ni nihče, se je potem tiskovna konferenca sredi Ljubljane nadaljevala v angleščini. Sam ne hodim na tiskovne konference uglednih gostov iz tujine, zato sem bil presenečen, ko mi je znanka povedala, da je

»V trenutku, ko se jezik iz nacionalnega premakne v manjšinskega, četudi znotraj svoje nacije, to potegne za sabo socialne pretrese. Bralec mi lahko verjame na besedo: poznam problem Ircev in irščine, Kataloncev in katalonščine, Okcitanцев, Bretoncev in Furlanov, ki si vsi po vrsti prizadevajo, tudi z mnogimi administrativnimi ukrepi, da bi prišli vsaj v približno tako dober položaj, kot ga imajo danes Slovenci s slovenščino.«

je, da je kdo angleščino obvladal slabo in si je po tihem želel, da bi mu besede uglednega gosta prevajali. Toda kdo bi si takrat upal dvigniti roko in izjaviti pred celim razredom: »Jaz ne znam!« To bi se slišalo enako, kakor

to pravzaprav v Sloveniji že kar reden pojav. Voditelji tiskovne konference ali kakšnega drugega javnega dogodka, na katerem nastopijo tujci, se uvodoma zavaruje pred zakonom o slovenščini v javni rabi z

O slovenščini

vprašanjem, ali kdo potrebuje prevajanje. Razen enkrat se po njeni vednosti še nikoli ni zgodilo, da bi ga kdo tudi zahteval. Takrat, enkrat samkrat, že pred leti, ga je zahtevala prav ona. Rekla je, da se ji je vse skupaj zazdelo že preneumno, pa tudi sicer, a ne, je tu slovenščina uradni jezik. In res so jo vsi pogledali kot najbolj neumnega sošolca. Organizatorji so se nekaj časa spogledovali, potem je nekdo med njimi le začel z opazno nejevoljo prevajati. Precej slabo, je ugotovila moja znanka, ki je po izobrazbi – profesorica angleščine.

Prepiri okrog slovenščine v javnosti so se mi po večini zdeli nekako drobnjakarski: problem tujih blagovnih znamk, butastih domačih iznajdb za podjetja z angleškimi imeni, kretensko prevedenih navodil za uporabo tehničnih izdelkov ali jezikovno popačenih reklamnih tiskov.

Vseeno pa se mi postavljajo vprašanja, na katera bi rad dobil kakšen odgovor. Veliko znanstvenih del, recimo na SAZU, zlasti naravoslovnih smeri, je napisanih in objavljenih v angleščini. In če je to še razumljivo zaradi ažurnosti globalne znanstvene komunikacije, je treba vedeti tudi tole: na vrsti fakultet v Sloveniji potekajo predavanja tujih profesorjev izključno v angleščini. Od visoke znanosti se uporaba angleščine preko univerz pomika tudi v srednje in celo osnovne šole, kjer učitelji radi javno pokažejo tuje jezikovno znanje svojih učencev na javnih prireditvah. Ponekod se dijaki pogovarjajo med seboj v angleščini, učitelji pa to spodbujajo, ker to »krepi njihovo znanje tujega jezika«. Da ob tem, kot lahko slišimo na vsakem koraku, krepava znanje domačega jezika, jih ne zanima. Vprašanje je torej: kako daleč bo to šlo?

Ne spoznam se na znanstvena točkovanja, ki omogočajo univerzitetnim učiteljem napredovanja, ampak ali je res in ali je sploh mogoče, da veliko več štejejo znanstvene objave v tujini kot doma, tudi kadar gre za slovenski jezik, književnost ali zgodovino? Ali ni Ljubljana svetovno središče slovenskega jezika in slovenske zgodovine, zakaj bi objava v Kansasu ali Krakovu veljala več kot v Ljubljani, Mariboru ali Kopru?

Ali se nam ne dogaja podoben proces, kakršen se je začel pred leti na Nizozemskem, kjer se je nizozemščina pomaknila v književnost in zasebno rabo, posli in vse bolj tudi učenje pa se dogajajo v angleščini. Enak proces so začutili na Švedskem in so se mu v tej deželi začeli z jezikovno politiko odločno upirati. Za podobne debate sem slišal v Franciji in Nemčiji.

Nobenh težav nimam z dejstvom, da postaja angleščina evropska in svetovna *lingua franca*. Nekoč je bila to latinščina, visoki jezik humanistike in instrument za sporazumevanje učenih. 150 let so se učeni ljudje v Slovenski matici in drugod trudili, da bi slovenska

terminologija pokrila vsa humanistična in naravoslovna področja. Ali ob tem dejstvu ni nenavadno lahkotna trditev, ki naj bi bila že kar samoumevna, da bi namreč moral osemnajstletni študent poslušati na slovenski univerzi predavanja in brati skripta ali učbenike v tujem jeziku?

Verjamem, da je mnogo Slovencev, ki se bi jim zdelo pametno, ko bi se proces vsesplošne uveljavitve angleščine na vseh ravneh čim prej začel in zato tudi čim prej zaključil. Za razliko od Francozov ali Švedov bo stvar toliko lažja, kolikor manj nas je. Vendar bi tistim, ki razmišljajo v tej smeri, to odsvetoval. Najprej zato, ker se v takih procesih zmeraj pojavi kakšen Tone Pavček. In začne s svečanim glasom razlagati kakor nekoč Oton Župančič o lepotah slovenščine ter tako človeku, ki bi se je rad čim prej otresel, greniti življenje. Tudi z lipicanci, ki bodo kakor v Kocbekovi pesmi poslednji govorili slovensko. In Koseskim: Kdor ponižuje se sam / podlaga je tujčevi peti. A s tem bi se še dalo opraviti, uspešne asimilacije na slovenskih jezikovnih obrobjih kažejo, da je večina, po krajšem ali daljšem odporu, na koncu pred kulturno identiteto in dostojanstvom dala prednost pragmatizmu in je prevzela jezik večine. Toda to nikoli ni šlo brez hujših individualnih frustracij, kulturnih pohab in celo globokih družinskih sporov. Kdor ne verjame, naj vpraša kakšnega koroškega Slovenca ali Vindišarja. Predvsem pa Borisa Pahorja. Opozoriti bi jih bilo treba pred tem, da smo brez kulturne, se pravi tudi jezikovne identitete samo še neka upravna enota, ne pa nacija. V trenutku, ko se jezik iz nacionalnega premakne v manjšinskega, četudi znotraj svoje nacije, to potegne za sabo socialne pretrese. Bralec mi lahko verjame na besedo: poznam problem Ircev in irščine, Kataloncev in katalonščine, Okcitancev, Bretoncev in Furlanov, ki si vsi po vrsti prizadevajo, tudi z mnogimi administrativnimi ukrepi, da bi prišli vsaj v približno tako dober položaj, kot ga imajo danes Slovenci s slovenščino.

Če tega ne bomo razumeli, nam ne bodo pomagali nobeni zakoni in nobeno samozadovoljstvo s tem, da lahko naši evropski poslanci govorijo v evropskem parlamentu v slovenščini. Resnično: ne bi rad dočakal časa, ko bom na tiskovni konferenci ob izidu kakšne moje knjige v Sloveniji moral slišati stavek: »Saj znamo vsi slovensko, a ne?« Ker se bo že vedelo, da vsi pa ne znamo več. In bo to začetek nečesa, kar se bo končalo tako, da ne tega ne onega prvega vprašanja iz naslova okrogle mize ne bo treba več postavljati.

(Besedilo je bilo prebrano na okrogli mizi Slovenske matice 7. decembra 2015 z naslovom Bo slovenščina še naš jezik? Sodelovali so prof. Veronika Breclj, dr. Kozma Ahačič Aleksander Čobec, dr. Janez Dular in prof. dr. Marko Stabej.)

MOJ ODNOS DO SLOVENŠČINE

Danilo Devetak

Po slovensko se pogovarjam tako v družini kot v šolskem in športnem okolju. Rodil sem se v mešanem zakonu: z mamo in s sorodniki po njeni strani govorim po italijansko, z očetom in njegovimi sorodniki pa po slovensko. Zanimivo je sporazumevanje med mano in sestro, ki se je spremenilo z leti. Dokler sem bil otrok, sva med sabo govorila samo po italijansko, ker sva največ časa preživela med tednom z mamo in nonoti po materini strani, tako da sva se navadila med sabo komunicirati v italijanščini. Tudi ko sva bila z očetom, sva jaz in sestra vseeno uporabljala italijanščino.

Za časa osnovne in nižje šole sem s številnimi sošolci govoril po italijansko. Na višji pa se je situacija popolnoma spremenila: znašel sem se v novem ambientu, kjer sem se s sošolci začel pogovarjati samo po slovensko. Obenem sem začel obiskovati slovensko dramsko skupino MOSP, imel mnogo novih slovenskih prijateljev s Krasa in iz Trsta, ki jih v Miljah nisem imel, saj gre za večinoma italijansko mesto. Srečeval sem se z novo stvarnostjo in se je v meni okrepila slovenska identiteta. Tako sem predlagal sestri, da začneva med sabo govoriti po slovensko, ker sem se hotel pogovarjati z njo v obeh jezikih najinim staršev, in sva se zares.

V Miljah je težko govoriti po slovensko, ker je večina prebivalstva italijansko govoreča, vendar nas je tu tudi nekaj Slovencev. V miljskem okolju govorim po slovensko z dvema članoma športnega društva, kjer treniram karate, z nekaterimi sošolci osnovne šole in s člani slovenskega društva naše občine Kiljan Ferluga.

Ko sem bil otrok, sem mislil le v italijanščini. Odkar sem na višji šoli, pa je moje mišljenje postalo dvojezično, ker preživljam več časa v slovenskem okolju. Še vedno mislim glede marsikakšne stvari v italijanščini, v zadnjih letih pa tudi precej pogosto v slovenščini.

Bolje obvladam italijanščino, ker je to moj materni jezik in jezik kraja, v katerem živim. Vendar se zelo potrudim, da bi bil tudi »očetov« jezik na isti ravni kot materinščina. Vsak dan berem Primorski dnevnik, gledam dnevnik Televizije Slovenija in naš TDD. Z veseljem berem slovenske romane ali Delovo Sobotno prilogo. Letos petič sodelujem na tekmovanju za Cankarjevo priznanje. Ker mi je všeč gledališče, sem bil tri leta član slovenske ljubiteljske gledališke skupine MOSP, letos pa sem že drugo leto abonent SSG-ja. Da bi utrjeval znanje slovenščine, sem se lani udeležil dvotedenske Mladinske poletne šole slovenskega jezika v Ljubljani. Skratka: s tistim, kar mi je všeč, hočem izboljšati slovenščino.

Zame sta slovenščina in italijanščina najpomembnejša jezika (učim se tudi angleščine in nemščine), ker sta jezika mojih staršev, dedov in bistvo moje narodne identitete. Jezik, ki ga govorimo Slovenci v Italiji, se v nekaterih vidikih precej razlikuje od slovenščine, ki jo govorijo v matici. Naša slovenščina ima številne besede iz nemščine in italijanščine, ki ima velik vpliv na našo skladnjo. Pravzaprav naše slovenščine ne moremo opredeliti tako enostavno. Včasih sem si predstavljal, da samo mi ne govorimo prave slovenščine zaradi močnega italijanskega vpliva na naše besedišče. V resnici v Ljubljani angleščina igra enako vlogo, ki jo pri nas ima italijanščina. Nerazumljivo mi je, da nove generacije v srcu Slovenije zatajujejo lastni jezik za »ful kul« angleške izraze, ker tako izgubljajo svojo identiteto. Znanec, ki je študiral na ljubljanski univerzi, mi je povedal, da mu Ljubljančani očitajo, češ da govori starinsko, ko se je pogovarjal v naši knjižni slovenščini.

Ne morem predvideti, ali bomo čez sto let v svojih krajih še govorili po slovensko. Mislim, da je rešitev v okrepitvi medsebojnega odnosa med Slovenci v Italiji in matico. Lahko pa ugotovim, da tudi sama matica ni tako brezmadežna, kar se tega tiče.

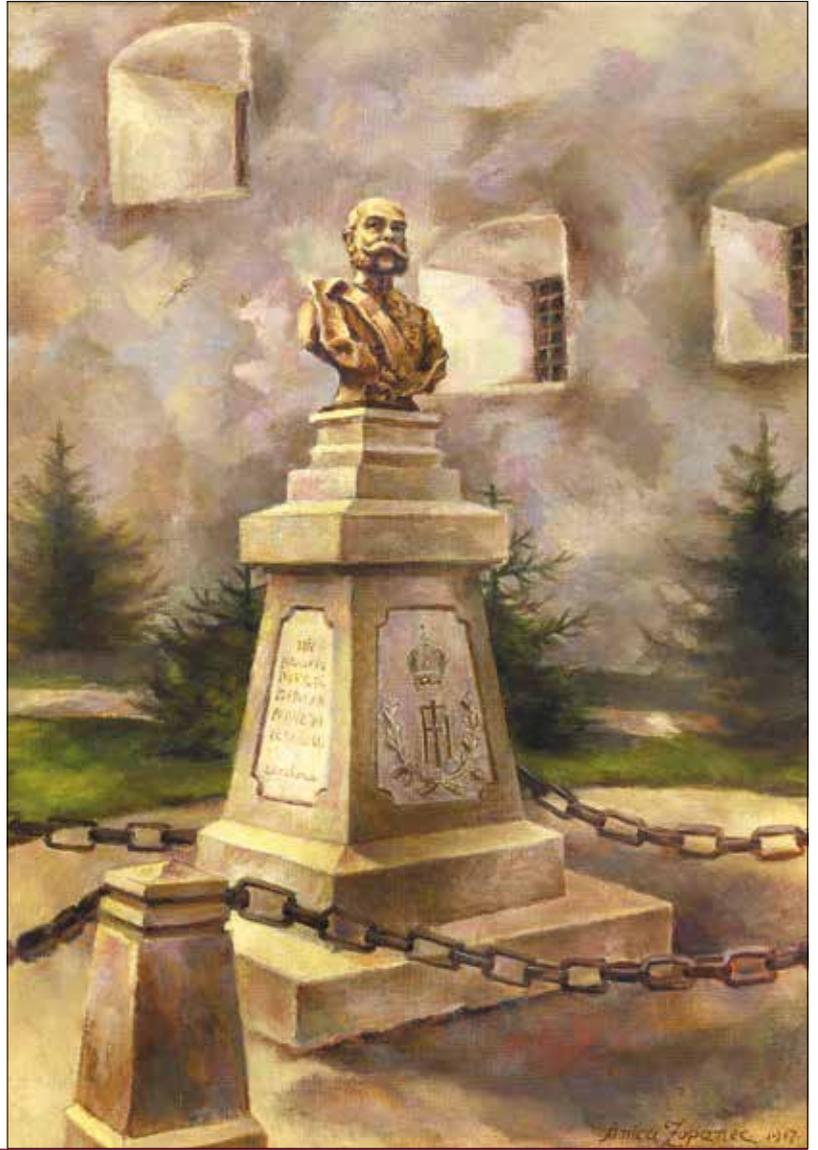
(Danilo Devetak obiskuje V. b razred Državnega znanstvenega liceja France Prešeren s slovenskim učnim jezikom Trst. Besedilo je na simpoziju z naslovom Bo slovenščina še naš jezik? na Slovenski matici prebrala prof. Veronika Breclj.)

Mesto brez spomina: javni

Knjiga prof. dr. Božidarja Jezernika

Stane Jagodič

Leta 2013 so neznanci sredi noči na Rožniku ukradli bronasti kip pisatelja Ivana Cankarja, komunalci so ga naslednje jutro odkrili v zabojniku za smeti v Šiški, kar je povzročilo ugibanje, ali je šlo zgolj za objestno vandalsko početje ali za grobo ideološko dejanje. Pomislek je upravičen, saj se naslanja na javno razvrednotenje najpomembnejšega slovenskega pripovednika, dramatika in vplivnega nacionalnega misleca, ki se je v svojem času pridružil delavskemu gibanju, socialističnim idejam ter se zavzemal za združitev južnoslovanskih narodov, s strani rimskokatoliške cerkve. Čez noč pa v prestolnici ni izginil samo Cankarjev kip, priča smo bili tudi izginotju brez povratka doprsnega kipa Prežihova Voranca kiparja Stojana Batiča pred Osnovno šolo Prežihov Voranc, Karla Destovnika Kajuha pred Osnovno šolo Moste Aladarja Zahariaša, partizanskega kurirčka Milana Mravljeta pred Osnovno šolo Milana Mravljeta, zdaj OŠ Dravljje, spomenika talca v Gramozni jami kiparja Borisa Kalina itd. Tudi erotika gole kopalke nad vhodom kopališča Ilirija Franceta Goršeta je anonimnega objestneža zmotila in je imenitna skulptura v temni noči izginila v neznanu. Nad vhodom Ilirije se zdaj šopirijo vsiljive reklame, simboli sodobnega potrošništva. Novodobni ikonoklazem se je po osamosvojitvi Slovenije nedojemljivo razbohotil, tako da smo priča tragikomičnim dejanjem, ki jih lahko v marsičem primerjamo z uničevanjem kulturne dediščine v sedanjem skrajno nemirnem arabskem svetu. Ob tem je potrebno dodati, da se je podobno ikonoborstvo odvijalo skoraj v vseh tranzitnih državah na ozemlju nekdanje Jugoslavije, nabolj izrazito v sosednji Hrvaški. Za boljše razumevanje ideološkega manipuliranja s preteklostjo je zelo poučna knjiga *Mesto brez spomina*, ki jo je odlično pripravil etnolog, antropolog dr. Božidar Jezernik, profesor na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Knjiga je predlani izšla pri Založbi Modrijan.

Anica Zupanec Sodnik, Prva svetovna vojna: Spomenik Franca Jožefa I. na grajskem hribu v Ljubljani. Doprsni kip, o. pl., 70 x 50 cm, sign. in dat. sp. d.: Anica Zupanec. 1917., HMG inv. št. 1945/15/KBI7980, Vojnozgodovinski muzej Dunaj. Spomenik iz umetnega kamna je bil slovesno odkrit 18. avgusta 1916 na cesarjev 86. rojstni dan. Ob odkritju je bila Ljubljana v zastavah, »grad je plaval v morju luči«, župan Ivan Tavčar je slovesno obljubil, da ga bo mesto čuvalo »z ljubeznijo in vestnostjo vse večne čase«, a so ga po vojni »neznani rodoljubi« porušili, da je za njim izginila vsaka sled. V Umetnostni kroniki (2015/49, str. 6) je kustosinja Narodne galerije dr. Lidija Tavčar v članku *Anica Zupanec Sodnik kot vojna slikarka prvič objavila pričujočo upodobitev spomenika izpod čopiča akademikinje Anice Zupanec Sodnik; s prijaznim posredovanjem dr. Tavčarjeve je slika vzeta od tam.*

Legalno in ilegalno odstranjevanje javnih spomenikov in uničevanje knjig od leta 1598 dalje

Mesto brez spomina je zajetna, bogato ilustrirana publikacija, ki večinoma na enciklopedičen način razkriva legalno in ilegalno odstranjevanje javnih spomenkov ter uničevanje knjig od leta 1598, v času, ko je prišlo do izгона protestantov iz dežele Kranjske. Besedilo vsebuje na stotine odlomkov, citatov iz časopisov in knjig, ki povečujejo ali zanikajo sakralne in sekularne javne spomenike, izvedene v trajnih materialih (kamnu, bronu, železu); poroča tudi o uničenju knjig, ki jih je pred davnimi leti ljubljanski škof Tomaž Hren dal sežgati na grmadi. Tudi danes, v XXI. stoletju, smo doživeli nekaj podobnega v ljubljanski soseski Murgle ob javnem poskusu sežiga knjige dr. Boža Repeta. Ostro je tudi treba obsoditi

grafitno nasilje nad sakralnimi stavbami in skrunitve nagrobnih spomenikov, ki so zaznamovani z zvezdo ali križem. Tudi podlo krajo nabožnih kipov in slik, ukradenih zgolj v komercialne, zbirateljske namene.

Usoda ljubljanskih spomenikov osvetljuje vzpone in padce režimov, ki so obvladovali slovensko ozemlje

Pisec daje največji poudarek Ljubljani (Laybach, Lubiana, Laibach), ki je bila v teku stoletij pod tujo oblastjo Rima oz. Vatikana, Pariza, Dunaja, Berlina in Beograda. Usoda ljubljanskih spomenikov nam osvetli vzpone in padce režimov, ki so politično, gospodarsko in kulturno obvladovali slovensko ozemlje. Najobširnejša poglavja je avtor namenil rimskokatoliški nadvladi, ilirskim provincam, avstro-ogrski monarhiji, kraljevini Jugoslaviji in fašistično-nacistični

strahovladi. Dodal je krajši zapis o socialistični Jugoslaviji in samostojni Sloveniji.

Tuji zavojevalci in domače razprtije

Do osamosvojitve Slovenija ni imela statusa države, zato se je njeno družbenopolitično življenje odvijalo pod dolgimi sencami tujih zavojevalcev, vzvišenih gospodarjev, suverenost in složnost pa so vseskozi močno ogrožale domače medstrankarske razprtije, pogojene z laično liberalno in cerkveno konservativno ideologijo. Omenjene razprtije je podobno kot danes razplamteval žurnalizem desne in leve usmeritve. Je pa potrebno iz vsebine knjige posebej poudariti, da so poleg klerikalnih zadrtitev, ki so videli najtrdnjšo garancijo za nacionalni obstoj v vdanosti tujim gospodarjem, tudi cerkveni krogi rimskokatoliške ter protestantske vere skozi stoletja dali izredno napredne in nacionalno buditeljske duhovnike: Primoža Trubarja, Jurija

spomeniki v Ljubljani

Dalmatina, Marka Pohlina, Valentina Vodnika, Martina Slomška, Antona Aškercer, Jakoba Aljaža, Simona Gregorčiča, Frana Saleškega Finžgarja, Antona Trstenjaka, ki so vsi častno upodobljeni v kamnu in bronu. V knjigi niso omenjeni domoljubni in človeško strpni duhovniki: Ivan Jožef Tomažič, Metod Mikuz, Jože Lampret, Vekoslav Grmič itd. Ideološke razprtije torej verodostojno potrjujejo povzeti podatki iz številnih časopisov leve in desne provenience in končno literarna dela, kjer gre za spopad hlapčevstva, nazadnjaške in svobodne miselnosti ter domoljublja, kar so v svojih literarnih delih in esejistiki angažirano osvetlili pisatelji in dramatik: Fran Levstik, Fran Milčinski, Ivan Cankar, Oton Župančič in karikaturisti Hinko Smrekar, Fran Podrekar, Maksim Gaspari, Nikolaj Pirnat in drugi.

Hudi kulturni boji ob postavitvah spomenikov

Dr. Božidar Jezernik se je v vlogi etnologa in antropologa strastno zagrizel v različna arhivska gradiva in znanstveno proučil socialne, filozofske, teološke razmere in umetniške dosežke Slovencev v časovnem obdobju od Lutrove reformacije do samostojne Slovenije in dal glavni poudarek javnim spomenikom, knjigi, himni in heraldiki. Strankarske strasti so se torej žolčno razvzele ob postavljanju javnih spomenikov in drugih simbolnih obeležij. Že ob pripravah, postavitvah in končno pri legalnih in ilegalnih odstranitvah kipov se je odvijal hud kulturni boj, tudi v obliki sovražnega govora. V času protireformacije in pozneje so se na Kranjskem in širšem slovenskem ozemlju (Štajerska, Primorska, Koroška) odvijale izrazite marijanske pobožnosti, gradnje cerkva ter postavljanje javnih spomenikov, posvečenih Devici Mariji, v obliki visokega stebra, ki naj bi utrjevali habsburško moč ter katoliško pravoverstvo proti krivoverskemu protestantstvu, polmeseču in kugi. Pristaši Martina Lutra so se borili proti čaščenju Matere Božje in med drugim oskrunili starodavno Gospo Sveto, psovali romarje ter napadali duhovnike, ki so priporočali čaščenje Device Marije.

Odstranitve spomenikov ob menjajah režimov

Sakralnim obeležjem so v Ljubljani in širše po deželi Kranjski sledili javni spomeniki zaslužnim tujim vladarjem, vojskovodjem, neznanemu vojaku in končno slovenskim narodnim buditeljem, cenjenim književnikom in znanstvenikom. Jezernik označi omenjene spomenike kot simbole suženjstva in svobode, kajti civilni, vojaški in cerkveni krogi so jih ocenjevali v smislu poveličevanja svoje stranke, v duhu kulturnega boja in manipuliranja s preteklostjo. Ob spremembah sistemov so glasno poudarjali suženjstvo poražene vladavine in osvoboditev zmagovalne vladavine. Jabolko spora in vesplošno evforijo so torej doživeli skoraj vsi naslednji javni spomeniki, postavljeni v Ljubljani: Ivan Jožef Vaclav Radecky (odstranjen), Anastazij Grün, Valentin Vodnik, Janez Vajkard Valvazor, France Prešeren, Franc Jožef I. (odstranjen), Lunder-Adamič, Primož Trubar, Jurij Vega, Franc Miklošič, Peter Karadžordžević I. (odstranjen), Napoleon Bonaparte I., Aleksander Karadžordžević I. (odstranjen) in Josip Broz Tito (odstranjen).

Omenjeni vladarji in vojskovodje, uliti v bron ali izklesani v kamnu, so bili torej ob zamenjavi oblasti legalno odstranjeni

s podstavki vred. Kip kralja Petra Karadžordževića I., ki je stal pred Magistratom, so Italijani razžagali, kip kralja Aleksandra I. pa razstrelili in njegov podstavek z drobilci betona spremenili v prah. Zajčev Prešernov spomenik ob Tromostovju je doživel hude kritike s strani katoliške cerkve pod vodstvom škofa Antona Bonaventure Jegliča zaradi napol slečene muze nad pesnikovo glavo, v prepričanju, da je njena golota pohujšljiva za mladino. Padali so tudi očitki, da je bil pesnik zapita duša, oče nezakonskega otroka in avtor žgečkljivih erotičnih verzov.

Ideološka in umetniška vrednost spomenikov

Vsak spomenik ima ideološko in umetniško vrednost, piše prof. Jezernik, zato so avtorji podcenjevanih, odstranjenih ali celo uničenih skulptur doživljali neprijetne trenutke, podobno pobudniki obeležij in seveda njihovi oboževalci. Avtorji javnih spomenikov v Ljubljani so bili imenitni kiparji, arhitekti: Francesco Robba, Viktor Oskar Tilgner, Anton Fernkorn, Fran Berneker, Alojzij Gangl, Svitoslav Peruzzi, Ivan Zajec, Lojze Dolinar, Jože Plečnik, Tine Kos, Antun Avgustinčič, France Gorše, Tone Kralj, Boris Kalin. Avtorji javnih figuralnih spomenikov, ki niso obravnavani v knjigi, so še: Zdenko Kalin, Karel Putrih, Francišek Smerdu, France Kralj, Božo Pengov, Jakob Savinšek, Marjan Keržič, Janez Boljka, Janez Pirnat, Stojan Batič, Drago Tršar in drugi. Nekateri njihovi kipi so bili v tranzicijski Sloveniji grdo pokracani z grafiti, polomljeni ali ukradeni. Celo najlepši javni spomenik v obliki parka in kamnitih pomnikov ob žici okupirane Ljubljane Pot spominov in tovarštva so zagrizeni 'neznanzi' vandalsko oskrunili. Spravili so se celo nad drevesa ob poti in jih grobo polomili. Višek skrunitve kiparske in arhitekturne podobe pa je bil storjen na stavbi Državnega zbora RS na Šubičevi – avtorja odlične kiparske kompozicije sta Zdenko Kalin in Karel Putrih, arhitekture pa Vinko Glanz –, kar pa so k sreči skrbni restavradorji Zavoda za Spomeniško varstvo RS imenitno restavrirali.

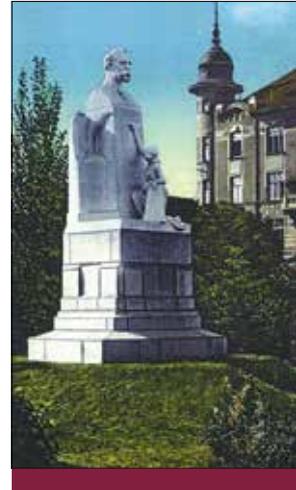
Težave županov z javnimi spomeniki

Skrbi in težave z javnimi spomeniki so imeli v preteklosti tudi ljubljanski župani kot skrbniki spominskih obeležij: Mihael Ambrož, Peter Grasselli, Ivan Hribar, Ivan Tavčar, Juro Adlešič, Vinko Puc, ki jih omenja avtor v knjigi. Tudi poznejši župani, vključno s sedanjim Zoranom Jankovičem, ki je moral s pokojnim pisateljem Petrom Božičem zaradi poimenovanja Titove ceste na Žalah prenašati primitivne žalitve, posebej s strani politikantskih kameleonov. Tudi sam sem kot pobudnik postavitve kamnitega prangerja-zapovednika 'Homo Humanis' v času 1. Slovenskega satirično-humorističnega trienala Aritas-satirA (1995) v svojem mladostnem kraju Šmarje pri Jelšah doživel neprijetno presenečanje. V noči pred javno otvoritvijo so neznanci sredi trga svež spomenik grdo posprejali in pozneje ukradli jekleni detalj, kar me je spomnilo na pretekle objestne skrunitve Šmarske kalvarije pod sv. Rokom.

Ob branju odlične knjige Mesto brez spomina prof. Božidarja Jezernika, ki poziva k zdravemu razumu, etiki, humanizmu, sem se ponovno zavedel, da se zgodovina s pranjem možganov ponavlja in da se Darwinov razvojni nauk vse preveč počasi odvija v smeri civilizirane, strpne in razsvetljene prihodnosti.

Adam Rammelmayer: Spomenik Radeckemu pred gradom Podturn (zdaj grad Tivoli), izdelan 1849, postavljen 1880, odstranjen 1918.

Spomenik cesarju Francu Jožefu na Sodnijskem trgu v Ljubljani (zbirka Zmaga Tančiča).

Slavnostna otvoritev spomenika Petru I. Karadžordževiću 6. 9. 1931 pred Magistratom.

Spomenik kralju Aleksandru I. pred Tobačno tovarno v Ljubljani (zbirka Zmaga Tančiča).

Spomenik Francu Miklošiču v Miklošičevem parku, v času Avstro-Ogrske Slovenski trg, v Kraljevini Jugoslaviji Trg kralja Petra.

Foto: Miloš Svabič
Kipa Tita in Stalina na Cankarjevi cesti aprila 1946. Hrani MNZS, Ljubljana.

Foto: Janez Kos

Zdenko Kalin: Josip Broz. Kip je do osamosvojitve stal v Skupščini SR Slovenije.

Povabilo k nakupu in najemu nepremičnega premoženja

Mestna občina Ljubljana ima za zainteresirane kupce in najemnike na voljo spletno aplikacijo »Nepremičnine MOL« (<http://www.ljubljana.si/si/mol/nepremicnine/>), ki omogoča vpogled v načrt prodaje in oddaje nepremičnim v svoji lasti. Na tej spletni strani so opisani postopki prodaje in oddaje nepremičnega premoženja ter vse aktualne objave z nadrobnejšimi podatki o posamezni nepremičnini in izvedbi postopka prodaje oziroma oddaje. Pri posamezni javni objavi so navedeni kontaktni podatki in informacije o načinu prijave. Pri razpolaganju in upravljanju z nepremičnim premoženjem Mestna občina ravna v skladu z zakonodajo, ki ureja to področje, in v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Prijazno vabimo k ugodnemu nakupu in najemu razpoložljivih nepremičnin.

PRODAMO

Poslovni prostor,
Gosposka ulica 4, Ljubljana

Informativna vrednost: 132.096 €

Poslovni prostor v izmeri 82,56 m² je v pritličju stavbe na naslovu Gosposka ulica 4 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

Poslovni prostor,
Tugomerjeva ulica 2, Ljubljana

Informativna vrednost: 110.000 €

Poslovni prostor v izmeri 94,74 m² je v pritličju stavbe na Tugomerjevi ulici 2. Namenjen je storitveni dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: C (35-60 kWh/m²a).

PRODAMO

Več parkirnih mest,
Neubergerjeva in Štihova ulica, Ljubljana

Informativna vrednost: 7.400 €/parkirno mesto

Parkirna mesta so na voljo v podzemni garaži na naslovu Neubergerjeva ulica 11, 25 in Štihova ulica 19 v Ljubljani, vsak v izmeri 12,50 m². Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

Letališka cesta 33, Ljubljana

Informativna vrednost: 556.500 €

Poslovni prostori, ki naravi obsegajo 20 pisarn v skupni izmeri 612,60 m², so v drugem nadstropju poslovne stavbe na naslovu Letališka cesta 33 v Ljubljani; naprodaj so v celoti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: C (35-60 kWh/m²a).

PRODAMO

Poslovni prostor, Mestni trg 15, Ljubljana

Informativna vrednost: 1.690.000 €

Poslovni prostori v izmeri 828,20 m² so v stavbi na naslovu Mestni trg 15. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

Poslovni prostor, Celovška cesta 143, Ljubljana

Informativna vrednost: 88.500 €

Poslovni prostor v izmeri 73,64 m² je v pritličju stavbe na naslovu Celovška 143. Namenjen je storitveni dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: C (35-60 kWh/m²a).

razpoložljivega Mestne občine Ljubljana

PRODAMO

Poslovni prostori,
Tivolska cesta 50, Ljubljana

Informativna vrednost: 490.000 €

Poslovni prostori v skupni izmeri 326 m² so v 10. nadstropju stavbe na Bavarskem dvoru v bližini Ljubljanske borze. Namenjeni so pisarniški dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a).

PRODAMO

Poslovni prostori,
Kunaverjeva 14, Ljubljana

Informativna vrednost: 230.000 €

Poslovni prostori v skupni izmeri 204 m² so v pritličju stavbe na naslovu Kunaverjeva 14. Namenjeni so pisarniški dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a).

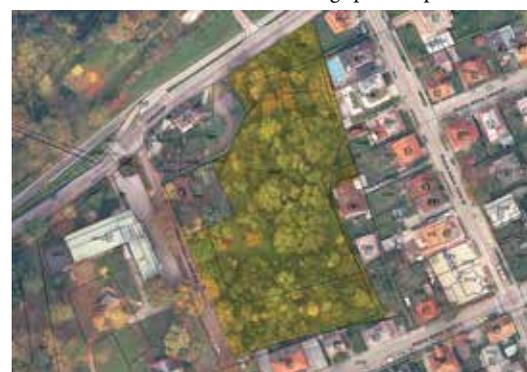
PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v
Ljubljani, Rožna dolina, s parcelnimi
številkami:

341/2 v izmeri 757 m², 342 v izmeri 880 m², 343/2 v izmeri 5.655 m², parc. št. 343/4 v izmeri 36 m² in parc. št. 344/2 v izmeri 2.572 m², skupaj 9.900 m², vse k. o. 1723-Vič.

Informativna vrednost: 3.267.000,00 €

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetna zemljišča so opredeljena v enoti urejanja prostora RD-419, z namembnostjo SSsv – splošne večstanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v
Ljubljani, Šentvid (Cesta na Poljane), s
parcelnimi številkami:

632, 631/1, 631/2, 630/1, 630/2, 630/3, 629/1, 629/2, 1188/5 in 1188/4, skupaj 1.827 m², vse k. o. 1754-Šentvid.

Informativna vrednost: 365.400,00 €

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetna zemljišča so opredeljena v enoti urejanja prostora ŠE-725 z namembnostjo SSce – pretežno eno- in dvostanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani,
Letališka cesta, s parcelno številko

127/51 v izmeri 11.838 m², k.o. 1730-Moste.

Informativna vrednost: 1.600.000,00 €

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetno zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora JA-47 z namembnostjo IG – gospodarske cone.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v
Ljubljani, Dobrunje, s parcelno številko

293/12 v izmeri 483 m², k. o. 1773-Dobrunje.

Informativna vrednost: 100.000,00 €

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetno zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora SO-1690, z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani, Dravljje (Kamnogoriška cesta), s parcelno številko:

1066/1 v izmeri 432 m², k. o. 1738-Dravljje.

Informativna vrednost: 100.000,00 €

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetno zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora DR-519 z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani, Rudnik (Pot na mah), s parcelno številko:

350/1187 v izmeri 846 m², k. o. 1695-Karlovško predmestje.

Informativna vrednost: 110.000,00 €

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetno zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora RN-570 z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani, Rudnik (križišče Peruzzijske in Jurčkove ceste), s parcelnimi številkami: 243/1240, 243/1243, 243/1246, 243/333, 243/334, 243/1248 in 243/1250, skupaj 822 m², vse k. o. 1695-Karlovško predmestje.

Informativna vrednost: 180.840,00 €

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetna zemljišča so opredeljena v enoti urejanja prostora RN-494 z namembnostjo SSsv – splošne večstanovanjske površine.

JAVNA GASILSKA SLUŽBA MESTNE OBČINE LJUBLJANA V LETU 2015

Foto: arhiv GBL

V letu 2015 je bil obsežen, uničujoč in tragičen požar hladilnice v Zalogu. O obsežnosti požara priča podatek, da je bila aktivirana skoraj celotna sestava Javne gasilske službe v Ljubljani.

Leto je naokoli in navadno ob tej priložnosti pregledamo delo v preteklem letu. Naše delo v letu 2015 lahko ocenimo zelo pozitivno. Tokrat nam je narava prihranila nesreče večjih razsežnosti, kot so bile v preteklih letih obsežne poplave ali žledolom v letu 2014. Vendar pa žal nesreča nikoli ne počiva, zato je bilo naše delo še kako pestro. Posredovanje Javne gasilske službe v Mestni občini Ljubljana je z vidika obsežnosti pokrivanega območja ter gostote prebivalstva in obiskovalcev zelo dinamično. Uspešno interveniranje je mogoče le z ustrezno tehnično opremljenostjo in strokovno usposobljenostjo vseh pripadnikov Javne gasilske službe, predvsem pa prvih posredovalcev.

Ob tej priložnosti vam predstavljamo nekaj naših statističnih podatkov za leto 2015. Zabeležili smo kar **1919 dogodkov** (intervencij) in sicer: ● v 697 primerih (36,6 %) je bil vzrok naše intervencije požar, ● v 656 primerih (34,2 %) smo nudili tehnično pomoč, ● v 301 primeru (15,7 %) je šlo za prometno nezgodo, ● v 123 primerih (6,4 %) smo posredovali ob

nesrečah z nevarnimi snovmi, ● v 76 primerih (4,0 %) je šlo za odstranjevanje potencialne nevarnosti, ● v 44 primerih (2,3 %) smo reševali živali, ● v 22 primerih (1,1 %) pa smo posredovali ob nesrečah na vodi. Večino posredovanj je sicer opravila osrednja gasilska enota v Ljubljani, to je Gasilska brigada Ljubljana. Kar 322-krat pa so bile aktivirane tudi operativne gasilske enote, ki so organizirane v 35 prostovoljnih gasilskih društvih.

Naš slogan torej več kot očitno drži: Ljudje na prvem mestu, ljudje na pravem mestu.

Kot vidimo iz statistike, je še vedno na prvem mestu posredovanje ob požarih. Ključni dejavnik nastanka požarov je bil in je še vedno človeški faktor. Največkrat gre za malomarnost ali opustitev skrbnega ravnanja, napake pri gradnji, v zimskih mesecih pa velja omeniti tudi slabo vzdrževanje dimovodnih naprav. Najbolj ogrožene so t. i. ranljive skupine, kot so otroci (nevednost in preizkušanje) ter starostniki (pozabljivost).

Žal se vsako leto zgodi vsaj en dogodek, ki močneje zaznamuje naše delo. V letu 2015 je bil to vsekakor obsežen, uničujoč in tragičen požar hladilnice v Zalogu. O obsežnosti požara priča podatek, da je bila aktivirana skoraj celotna sestava Javne gasilske službe v Ljubljani. Poleg gasilcev, ki so bili takrat v službi, smo vpoklicali tudi gasilce, ki so bili prosti, ter seveda operativne enote prostovoljnih gasilskih društev, ki z nami sestavljajo ustroj javne gasilske službe. Tako je pri tej intervenciji sodelovalo kar 107 gasilcev, zaposlenih v Gasilski brigadi Ljubljana, in kar 184 prostovoljnih gasilcev. Požar je prizadel tako rekoč celotno skladiščno stavbo. Žal je v tej tragični nesreči ena oseba preminula. - Ob tej priložnosti želimo vsem prebivalcem in obiskovalcem kar se da varno leto, brez pretresljivih nesreč. Obljubljamo, da bomo še naprej vaši zvesti in srčni gasilci. Vsem pripadnikom sil Javne gasilske službe v MOL pa želimo srečno in uspešno delo tudi v prihodnje!

Gasilska brigada Ljubljana

Delo Mestnega sveta

Poročilo o 2. izredni seji in 12. seji

Foto: arhiv MOL

Župan Zoran Jankovič se je 4. decembra 2015 v Parizu udeležil Vrha lokalnih voditeljev, ki je potekal v okviru okoljske konference COP21. Srečanja se je udeležilo okrog 1.000 županov z vsega sveta. Razprava na konferenci je pokazala, da Ljubljana s svojo zeleno politiko in okronana z naslovom zelena prestolnica Evrope premore pridobitve, ki presegajo priporočila konference za zmanjšanje škodljivih okoljskih vplivov.

Razprava

2. izredna seja je bila sklicana s strani opozicijskih svetnikov Mestnega sveta MOL (Svetniški klub SDS, NSi in SMC), potekala je v ponedeljek, **9. 11. 2015**. Po besedah mestnega svetnika **Mirka Brnič Jagera (SDS)** je bila seja v prvi vrsti namenjena dilemam preobrazbe Slovenske ceste in posledicam, ki so se pojavile zaradi spremljajočih prometnih potez. Povedal je, da o Slovenski cesti ne razpravljajo kot o oblikovnem elementu, temveč v kontekstu prometnih odločitev in prometnih zapletov, ki so se ob tem sprožili. Svetnik arhitekt Brnič Jager je omenil, da je bilo doslej v mestnem središču veliko krčenja prometnih površin in da so bile vse večinoma kapilarnega značaja. To pomeni, da niso vplivale na prometne tokove celotnega mesta, v nasprotju s Slovensko cesto, ki je mestna prometna arterija. Poudaril je, da se je zapora Slovenske ceste pojavila zelo iznenada in da se je s tem nemudoma pokazala potreba po odvodu odvečnih prometnih tokov. V okviru Občinskega prostorskega načrta je predlagal, da bi se v pomembno razpravo o razbremenitvi prometa v MOL vključila urbanistična prometna stroka s kompetentnimi strokovnjaki in svetovalci. Izrazil je pomislek, da Slovenska cesta ne more biti največja avtobusna postaja v mestu, za kar po njegovem ni nobene potrebe, in poudaril, da imamo nadomestne prometne površine na prvem mestnem cestnem obroču. Ocenil je, da se na Slovenski cesti vzpostavlja režim delitve javnih prometnih površin med pešci, kolesarji in vozniki, predvsem avtobusov JPP. Obenem je poudaril, da se je mnenje, po katerem naj bi se ob zmanjšanem številu prometnih površin vozniki odločali za uporabo javnega prevoza, kolesarjenje ali peš hojo, izkazalo za napačno. Nasprotno, prišlo naj bi do visokega povečanja prometa, ki povzroča dolge zastoje na Resljevi in Šubičevi cesti ter na prvem mestnem obroču s križišči na pripadajočih vpadnicah. To pa je po svetnikovem mnenju v popolnem navzkrižju s prvotnim in edinim namenom preurejanja mestnega prometa, namreč zagotoviti bolj čist, funkcionalen in zmogljivejši javni potniški promet v prestolnici.

Burni razpravi se je s strani opozicije pridružila svetnica **Mojca Kucler Dolinar (NSi)**, ki je spomnila na predlog o morebitni uvedbi sodobnega tramvaja v mestnem prometu, o čemer so pred leti že začeli z določenimi študijami, in sicer za relaciji Vič–Črnuče ter Fužine–Rudnik, vendar so jih medtem tudi prekinili.

V razpravo se je nato vključila podžupanja **Jelka Žekar (LZJ)**, ki je naglasila veliko število prejetih nagrad in priznanj v zadnjih petih letih na področju urejanja mestnega prometa. Povedala je, da je MOL od leta 2011 pa do danes prejela 7 mednarodnih nagrad in 2 priznanji: priznanje CIVITAS v kategoriji CIVITAS mesto leta 2011 za napredek trajnostne mobilnosti, in sicer za izjemne dosežke na področju čistejšega mestnega prometa. Leta 2012 je prejela evropsko nagrado za urbani javni prostor, za katero se je potegovalo 347 projektov iz 36 držav. Z nič manj ponosa ni omenila niti prestižne nagrade Eurocities 2013, v kategoriji pametno bivanje, namreč za projekt zagotavljanja varnosti in enakih možnosti v prometu za otroke in osebe z ovirami. V istem letu je Evropska komisija v najbolj razširjeni evropski kampanji podelila mestu

Ljubljani nagrado za trajnostno mobilnost, pri čemer je podžupanja poudarila, da je Ljubljana edino mesto, ki je to nagrado prejelo že dvakrat. Ustavila se je še pri letu 2014, ko je kot pika na i vseh prizadevanj, Ljubljana postala zelena prestolnica Evrope 2016. Tudi v letu 2015 je MOL prejela že 2 nagradi, in sicer bronasto nagrado za dostopnost ter na področju turizma - nagrado za turizem za jutri.

V toku razprave so se mestni svetniki in svetnice dotaknili tudi teme prezasedenosti prometnih površin mestnega središča v prvem mestnem obroču (Bleiweisova, Aškerčeva, Roška, Masarykova), na mestnih vpadnicah (Dunajska, Celovška, Tržaška, Barjanska, Dolenjska, Zaloška, Šmartinska) in na Šubičevi ter Resljevi znotraj mestnega obroča, na katerih se promet vsakodnevno zagodi.

Svetnik **Jernej Pavlin (SDS)** je na tej točki razprave poudaril, da bi bilo potrebno pred zapiranjem mestnega središča in posledično povzročitvijo prometne zmešnjave najozžjega mestnega jedra za avtomobilski in motorni promet najprej poskrbeti za tako imenovani notranji obroč, kot ga je med drugim v preteklosti zasnoval že veliki arhitekt Maks Fabiani. Pri tem je izpostavil zlasti problematično prometno situacijo na Vilharjevi, Šmartinski, Masarykovi, Tivolski in Bleiweisovi ter kot vzoren primer reševanja tovrstnih dilem omenil notranji prometni obroč Ringstrasse na Dunaju.

Župan **Zoran Janković** je na svetnikove pomisleke odgovoril, da je primerjalno izhodišče Ljubljane z Dunajem neustrezno, ker gre za neprimerljivo večje mesto, kjer so ob prometnih konicah še veliko daljši zastoji in na veliko večjem številu cest. Podžupanja **Jelka Žekar** je njegove besede podkrepila z utemeljitvijo, da so projekti, kot so P+R, nakup okolju prijaznih javnih prevoznih sredstev, uvedba rumenih pasov in širjenje postaj BicicLJa preprosto namenjeni temu, da bi te storitve uporabljali ne samo občani in občanke, ampak tudi obiskovalci mesta Ljubljane.

Seja je bila nato prekinjena z glasovanjem o predlogu Sklepov za oblikovanje strokovnih in proračunskih podlag za ukrepe takojšnje razbremenitve prometa v centru mesta. Sklepi niso bili sprejeti.

Sprejeti dokumenti

Na **12. seji MS (14. 12. 2015)** so svetnice in svetniki, ki svoja stališča do posamičnih dokumentov pred sejami usklajujejo na področnih odborih, obravnavali in sprejeli vrsto dokumentov: ● Predlog Sklepa, da MS MOL potrdi zapisnik 2. izredne seje MS MOL z dne 9. novembra 2015, ● Predlogi sklepov kadrovskih imenovanj: v Svet biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana (BIC) se imenuje Ana Žličar, Lučki Postružin se da pozitivno mnenje h kandidaturi za ravnateljico Vrtca Ledina, Barbari Žitnik Trnovec pozitivno mnenje h kandidaturi za ravnateljico OŠ Martina Krpana, za sodnike porotnike Okrožnega sodišča v Ljubljani se imenujejo kandidati po seznamu iz priloge k sklepu, za direktorja JZ Lutkovno gledališče Ljubljana se imenuje Uroš Korenčan. ● Predlog Odloka o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu 386 Poslovna cona Litostroj skupaj s sprejetim amandmajem, ● Predlog sklepa o pozitivnem predhodnem mnenju k predlogu Strategije razvoja Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih 2016–2020, ● Predlog sklepa o pozitivnem predhodnem mnenju k Strateškemu načrtu JZ Mednarodni grafični likovni center 2016–2020, ● Predlog Odloka o posebni rabi javnih površin v lasti MOL, ● Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o obdelavi mešanih komunalnih odpadkov in odlaganju ostankov predelave ali odstranjevanju komunalnih odpadkov, ● Predlog sklepa o dopolnitvah sklepa o stanovanjski najemnici, ● Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika Mestnega sveta

Mestne občine Ljubljana, ● Predlog Odloka o spremembah Odloka o stalnih komisijah in stalnih odborih Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana.

Glavni poudarki razprave

Nekateri mestni svetniki in svetnice izrazili pomisleke glede referendumске kampanje ob noveli Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ter vloge Mestne občine Ljubljana pri spodbujanju sprejema te novele. Izrečena je bila kritika zaradi nagovarjanja Ljubljančanov, kako naj glasujejo na referendumu, in izrabe prostora v glasilu Ljubljana za reklamiranje predreferendumskih stališč. Direktorica Mestne uprave je pojasnila, da Mestna občina Ljubljana kampanjo za uveljavitev novele zakona podpira, ker se zavzema za vključujočo družbo brez diskriminacije na podlagi katerekoli osebne okoliščine. Dodala je, da s tem ne nagovarjajo volivcev, ampak le sledijo svojim zavezam, med drugim zapisanih v leta 2008 sprejeti Ljubljanski deklaraciji županov, o vlogi prestolnic v medkulturnem dialogu in ustvarjanju aktivnega sožitja ter v Strategiji razvoja socialnega varstva v Mestni občini Ljubljana za obdobje od 2013 do 2020. Poudarila je, da je Ljubljana LGBT prijazno oziroma mavrično mesto, kar MOL dokazuje z različnimi aktivnostmi. Med drugim so dobre prakse na tem področju prepoznavne tudi v tujini, kajti v letu 2014 so bili sprejeti v mrežo mavričnih mest, ki so se solidarno zavezala, da bodo izvajala pozitivno LGBT politiko. Pred nedavnim pa je Ljubljana za aktivnosti na področju LGBT edina v Sloveniji v Maastrichtu prejela tudi certifikat za najboljše prakse v javnem sektorju, ki ga podeljuje Evropski inštitut za javno upravo.

Nato se je diskusija nadaljevala z iztočnico OPPN 386 - Poslovne cone Litostroj, tj. skrajnega severnovzhodnega roba Litostrojske industrijske cone, in sicer nepozidanega prostora s pretežno zelenimi površinami. V okviru tega so spregovorili o spremembah poglavja glede varstva vode in drugih komunalnih in varstvenih režimov, kajti območje velja za okolju prijazno. Slišati je bilo nekaj kritik glede neodgovornega odnosa do območja, saj se na tako dragoceni vodovarstveni parceli že množijo številni objekti.

Ob predlogu Strategije razvoja Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih 2016–2020 so svetnice in svetniki pohvalili predlog dokumenta kot kakovostno strukturiranega, razumljivega, s ključnimi poudarki in vsebinami. Posebej je izpostavili cilje na programski ravni. V tem okviru si Pionirski dom prizadeva razširiti programe predvsem na sodobne umetniške zvrsti, hkrati pa uvaja obrti, ki so se jih učile naše babice in dedki. Direktorica JZ Pionirski dom Viktorija Potočnik je poudarila, da so v letu 2015 kandidirali za evropska sredstva, prijavljeni kot nosilci programa, skupaj z Makedonijo, Srbijo in Norveško. Slišati je bilo veliko pohval in spodbud glede uspešnega izvajanja raznolikih dejavnosti in nujenja številnih možnosti mladim za ustvarjalnost, pri čemer pa so se dotaknili tudi vprašanja Plečnikove stavbe, ki je že 24 let v postopku denacionalizacije. Njeni prostori, ki jih vzdržuje Pionirski dom, ne ustrezajo predvidenim dejavnostim, obenem pa je stavbo tudi težko vzdrževati. Stavba je spomeniško varovana in vsak poseg vanjo zahteva ogromno sredstev, pri čemer pa še ni jasno, ali bo pripadla mestu ali državi ali pa bo vrnjena prvotnemu lastniku v naravi. Številni so soglašali, da si Pionirski dom zasluži primerne prostore, hkrati pa tudi dostojno vzdrževanje in kulturnega spomenika. Obenem so menili, da bi Pionirski dom z okolico potreboval tudi dodatne zelene površine, ki jih prostor trenutno ne nudi. Podan je bil predlog, da bi bilo smotno razmišljati tudi o tesnejšem povezovanju s slovensko mladino v zamejstvu. Izražen je bil tudi pomislek glede vprašanja v primeru neugodne rešitve

denacionalizacijskega postopka, ko bo potrebno določiti nove prostore za izvajanje dejavnosti zavoda. Nekatere svetnike je zanimalo, na kakšen način namerava občina ob zaključku procesa denacionalizacije zaščititi Plečnikovo Baragovo semenišče kot pomembno kulturno dediščino.

Predstavljena je bila strategija Mednarodnega grafičnega likovnega centra za naslednje 5-letno obdobje, pri čemer se je iztekajoče se obdobje izkazalo za zelo uspešno. Poudarili so, da se je v tem času zgodila sprememba od pretežno strokovne naravnosti zavoda k večji družbeni odgovornosti, in izpostavili vizijo, da si želijo v prihodnje postati kulturno, izobraževalno in družabno središče v srcu Tivoljskega parka. Omenili so tudi ključne cilje, namreč razvijanje programske prepoznavnosti MGLC-ja, povečanje dostopnosti zbirke, arhiva in produkcije MGLC. V tem okviru je bilo izpostavljeno vprašanje Gradu Tivoli, nedostopnega gibalno oviranim, pri čemer je bilo poudarjeno, da je bil že pred časom predstavljen predlog projekta celostne prenove dvorca. Predlagali so ustrezno zaščito in predstavitev dediščine, povečanje kapacitet muzeja in predvsem izboljšanje razmer za delovanje MGLC kot angažiranega muzeja. Razpravljali so tudi o predlogu odloka o posebni rabi javnih površin v Mestni občini Ljubljana, pri čemer so se nekoliko dlje pomudili pri 28. členu Odloka, v katerem so zapisali, da je na javnih površinah prepovedano opravljati gostinsko dejavnost premičnim gostinskim obratom. Večina je soglašala, da bi bilo v prihodnje potrebno poskrbeti za dogovore med lastniki ali upravljavci lokalov in stanovalci. Menili so, da so javne površine preveč zasedene s komercialnimi dejavnostmi, na račun česar ostaja vse manj prostora za spontano doživljanje mesta in uporabo mestnega javnega prostora. Menili so, da povsod tam, kjer vozijo avtobusi, ki s fosilnimi gorivi onesnažujejo okolje, gostinskih vrtov pač ne more biti (zlasti ne na Slovenski cesti).

Mestni svetniki in svetnice so se v nadaljevanju ustavili še pri Sklepu o stanovanjski najemnici, v okviru katerega so izpostavili zlasti upravičenost do dodelitve neprofitnega najemnega stanovanja, ki naj bi temeljila na ocenjenem premoženjskem cenzusu. Soglasno so poudarili, da gre ne glede na tržno oziroma neprofitno najemnino v vsakem primeru za trajno najemno razmerje, ki je obenem tudi premoženjsko pravično in varno.

V zaključku razprave so se mestni svetniki in svetnice ustavili še pri Predlogu Sprememb in dopolnitev Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana. Slišati je bilo nekaj pomislekov glede načina obravnavanja rebalansa in sprememb proračuna, pri čemer naj bi ne upoštevali rokov in zainteresirane javnosti. Občanom in četrtnim skupnostim naj bi namreč morali zagotoviti vse možnosti, da lahko podajo pobude ali predloge. Poudarili so, da je potrebno povečati soodločanje občank in občanov pri porabi javnega denarja. – Preostali dokumenti so bili razen nekaj manjših pripomb ocenjeni kot dobro pripravljene in sprejeti z večino glasov svetnic in svetnikov.

Svetniška vprašanja in pobude z odgovori mestne uprave

Navajamo svetniške pobude in vprašanja, ki so na 12. seji že dobili odgovore Mestne uprave. Mestna svetnica **Ksenija Sever (Svetniški klub SDS)** je z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet prejela odgovore na več vprašanj glede parkirnih mest za invalide. Z Oddelka so ji odgovorili, da je na javnih parkirnih površinah urejenih 306 parkirnih mest za invalide, k čemur so priložili tudi podroben seznam, ki zajema tako parkirna mesta ob cestiščih kot na javnih parkiriščih in v garažnih hišah. Seznam je dostopen tudi na spletni strani JP LPT d.o.o.: http://www.lpt.si/parkirisca/parkirisca_osebna_vozila. Parkiranje na javnih parkirnih

površinah ureja Odlok o urejanju prometa v Mestni občini Ljubljana (Uradni list RS št. 38/13, 55/13, 110/13, 57/15), ki v drugem odstavku 16. člena določa, da invalidi lahko brezplačno parkirajo svoja vozila na urejenih in označenih parkirnih prostorih za invalide na in ob vozišču občinske ceste in na parkirnih prostorih na in ob vozišču občinske ceste največ za dve uri. Svetnico je zanimalo tudi več vprašanj glede zapadlih terjatev na dan 31. 12. 2014 v posameznih vrtcih v MOL; z Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje so ji poslali tabelo Stanje odprtih (nezapadlih in zapadlih) terjatev do staršev na dan 31. 12. 2014, ki velja za posamezne vrtece v MOL. Na vprašanje, kateri vrtec ima terjatev do dolžnika v višini 11.356 €, so ji odgovorili, da gre za Vrtec Jarše, glede ukrepov za poplačilo terjatve pa so ji pojasnili, da Vrtec v primeru neplačevanja uporabi različne ukrepe. Najprej prikaže zapadle obveznosti na tekočih mesečnih računih, redno pošilja opomine za plačilo, najpozneje v 6 mesecih po nastanku dolga pa vloži predlog za izvršbo. Na Oddelku so še pojasnili, da je obravnavani dolžnik v vrtcu vložil predlog za odpust dolga, za kar tako z vidika starosti terjatev kakor z vidika dolžnikov izpolnjuje potrebne pogoje.

Svetnik **Jernej Pavlin (SDS)** je na vprašanje glede sklenjenih pogodb MOL z medijskimi hišami za leto 2015 iz Kabineta župana prejel odgovor, da nimajo sklenjene pogodbe z nobeno medijsko hišo. Naročeni so le na servis STA, potreben za to, da sledijo aktualnim informacijam o dnevnem dogajanju v Sloveniji.

Mag. Anžetu Logarju (SDS) so na pobudo glede brezplačnih parkirnih mest z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet odgovorili, da to ureja Odlok o urejanju prometa v Mestni občini Ljubljana (Uradni list RS št. 38/13, 55/13, 110/13, 57/15). Brezplačna uporaba parkirnih prostorov je mogoča za vozila MOL, javnih zavodov, javnih gospodarskih zavodov, javnih skladov ali javnih agencij, katerih ustanoviteljica ali soustanoviteljica je MOL; kratkotrajno parkiranje (največ 30 min) vozil staršev otrok v vzgojno-varstvenih ustanovah in osnovnih šolah ter invalidov. Brezplačno je mogoče parkirati tudi na parkirnih mestih za polnjenje električnih vozil. Svetnika je zanimalo tudi več vprašanj glede prodaje podjetja KPL in z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet so mu odgovorili, da ne poznajo novega lastnika KPL Mladena Milanovića in da se z njim iz MU MOL še ni nihče sestel. Na svetnikova vprašanja, če bo MOL v zvezi s spremembo lastništva KPL kakorkoli ukrepala in kakšni razlogi bi jo vodili k izbiri novega koncesionarja, ker je podjetje novega lastnika na t. i. črni listi EBRD, so mu z Oddelka v odgovor poslali fotokopijo koncesijske pogodbe za opravljanje obvezne gospodarske javne službe vzdrževanja občinskih cest št. 014-22/2006-13 iz leta 2006. V 5. členu pogodbe, ki obravnava čas trajanja koncesijske pogodbe piše, da je le-ta sklenjena za določen čas 20 (dvajset) let od dneva sklenitve.

Svetnica **Mojca Kucler Dolinar (NSi)** je na vprašanje glede izgradnje javnega povezovalnega kanala C0 (zadrževalnik Brdnikova), pri čemer jo je zanimalo, po kateri zakonodaji oz. zakonu se sredstva iz ene finančne perspektive lahko prenašajo v drugo, z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet dobila odgovor, da je bil projekt povezovalnega kanala C0 uvrščen v seznam 11 okoljskih projektov. V okviru izvajanja Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 bodo ob izpolnjevanju pogojev iz nove finančne perspektive prednostno obravnavali tudi projekt povezovalnega kanala C0. Na Oddelku dodajajo, da so finančna sredstva za sofinanciranje projekta predvidena v okviru šeste prednostne osi Operativnega programa 2014–2020. Svetnici **Maji Urbanc (SDS)** so na pobudo, da bi v MOL uredili še eno avtobusno postajališče oziroma predstavili obstoječe, ki trenutno stoji za železniško progo na Ježici, z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet odgovorili, da je bilo postajališče Ježica v smeri Črnuč prestavljeno, ker ga zaradi nasprotovanja lastnika ni bilo moč urediti. Poleg tega se je postajališče nahajalo v blagem zavoju, zaradi česar je bilo nevarno za ustavljanje in vključevanje v promet. Zaradi tega ga je bilo potrebno prestaviti na obstoječe mesto, in sicer za ok. 200 m v smeri Črnuč, pri čemer ta sprememba, kot so pojasnili na Oddelku, ne vpliva bistveno na dostopnost postajališča tistim potnikom, ki so izstopali na nekdanjem postajališču Ježica. Na svetničino pobudo, naj uredijo tudi postajališče, ki bo dovolj prostorno za varen izstop potnikov, so ji na Oddelku za gospodarske dejavnosti in promet pojasnili, da obstoječe postajališče Ježica zagotavlja varen izstop potnikov. Dodajajo, da tu potniki praviloma le izstopajo ali pa v primeru prestopanja na linijo 21 čakajo le krajši čas.

OKROGLA MIZA O JAKOPIČEVEM PAVILJONU

Veronika Sorokin

Foto: Dunja Wedam

V okviru projekta Vizije so 10 so arhitekti in urbanisti razpravljali o tem, kako danes na prostoru nekdanjega Jakopičevega paviljona obuditi likovno razstavišče, ki naj bi bilo v prvi vrsti namenjeno Univerzi in drugim članicam, zlasti Fakulteti za arhitekturo.

Galeriji Kresija je konec novembra lani potekala okrogla miza v okviru projekta Vizije so 10 na temo Jakopičevega paviljona, »razstavišča, ki ga ni« arhitekta Maksa Fabianija. Na srečanju, ki so se ga udeležili predstavniki različnih institucij s področja arhitekture, urbanizma, likovne umetnosti in varovanja kulturne dediščine, je bila osrednja tema pogovora namenjena konkretnemu predlogu postavitve novega Jakopičevega paviljona. Kot so pojasnili sklicatelji okrogle mize, so želeli ob tej priložnosti predvsem odpreti vprašanja, ki se dotikajo kočljivega področja rekonstrukcij in interpretacij izgubljenih stavb.

Moderator okrogle mize **doc. Rok Žnidaršič** s Fakultete za arhitekturo in predstavnik Društva arhitektov Ljubljana, je uvodoma odprl osrednjo temo interpretacije Jakopičevega paviljona in občinstvu podal niz vprašanj, ki se porajajo ob tem projektu. Vprašal se je, kakšna je vloga arhitekture v vzpostavitvi dialoga z arhitekturo kot idejo in kako naj bi le-ta posegala v javni prostor. Poudaril je, da je zelo pomemben osnovni razmislek, kako se lotiti naloge: narediti rekonstrukcijo originalnega objekta ali povsem novo kompozicijo. Omenil je, da je pred izvajanjem naloge pomembno vključiti tudi javnost, s tem da se ji načrtovane posege vnaprej napove. Obenem se je vprašal, če desetletja po uničenju Jakopičevega paviljona, ki so ga podrli zaradi poteka železniške proge, Ljubljana s tem sploh lahko poravnava svoj kulturni dolg do umetnika Maksa Fabianija.

Na okrogli mizi, ki jo je poleg doc. Roka Žnidaršiča moderiral še **doc. Mitja Zorc**, prav tako s FA in predstavnik DAL, na njej pa so sodelovali tudi **Andrej Hrausky (DAL)**, **Breda Mihelič** z Urbanističnega inštituta RS, **mag. Darja Pergovnik** z Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije in **Vesna Krmelj** z Akademije za likovno umetnost in oblikovanje, je bilo obenem razgrnjeno, kaj je s postavitvijo novega Jakopičevega paviljona pravzaprav mišljeno. Ali potrebujemo galerijo oziroma razstavišče, Fabianijevo hišo ali pa bi želeli s paviljonom morda zgolj ostati pri spominu na Jakopiča.

Naslednja dilema, ki se je odprla med razpravo, je bilo vprašanje etičnosti. Govorniki so poudarili, da se je potrebno glede na to, da umetnika ni več med nami, kar posledično pomeni, da tudi originalne konstrukcije ni več, vprašati, če bo

zgolj replika Jakopičevega paviljona zadostila osnovnemu namenu. Poleg tega so obravnavali konservatorsko doktrino, ki naj bi po mnenju mnogih nasprotovala postavitvi paviljona. Po videnju konservatorjev je namreč prostor, kjer je prvotno stal paviljon, danes degradiran, zato naj bi originalne arhitekturne rekonstrukcije ne bilo več mogoče izvesti.

Nadalje so na okrogli mizi odprli dilemo, ali bi s postavitvijo novega paviljona pridobili razstavišče, ki bi bilo v osnovi likovno, arhitekturno ali pa bolj kot ne razstavišče za sodobno umetnost. Pri tem niso pozabili omeniti pobude **prof. Mete Hočvar**, ki je že pred leti predlagala, da bi bilo morda potrebno razmisliti le o prostoru, kjer bi stale prostostoječe slike. Iz občinstva je sledilo vprašanje, kdo bo finančno podprl projekt, na katero je Rok Žnidaršič odgovoril, naj bi bilo razstavišče v prvi vrsti namenjeno Univerzi in drugim članicam, zlasti FA. Pri tem je še dodal, da gre pri razmišljanju o paviljonu bolj za simbolno pobudo, kako ohranjati aktiven spomin na dediščino.

Poudarili so tudi pomen upoštevanja lokalnih konvencij glede tega, kaj podiranje, rekonstrukcija in nova postavitve v našem okolju sploh pomenijo. Po mnenju Andreja Hrauskega je namreč razmišljanje o rekonstrukciji je v osnovi delikatno, ker se ob njem porodi naslednje pomembno vprašanje, kako se dediščino sploh da obuditi. V razpravi je bilo kot spodbuda v razmislek na več mestih slišati tudi vprašanje, kaj umetnost danes sploh je, pri čemer so bili govorniki soglasni, da je pri interpretaciji Jakopičevega paviljona nujno sodelovanje več strok, v prvi vrsti umetnostne zgodovine, arhitekture in urbanizma.

Četrtni razgledi

NAPOVEDNIK DOGODKOV PO ČS ZA MAREC 2016

VSI DOGODKI SO BREZPLAČNI!

DOGODEK	KRATKA VSEBINA	ČETRTHA SKUPNOST	TERMIN	LOKACIJA
PREDAVANJE O TEMELJNIH POSTOPKIH OŽIVLJANJA IN PRIKAZ (VARNE) UPORABE DEFIBRILATORJA	Delavnica Temeljni postopki oživljanja in prikaz pravilne (varne) uporabe defibrilatorja Brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola.	ČS JARŠE	Četrtek, 17. 3. 2016 ob 18. uri	OŠ Jože Moškrič, Jarška cesta 34, zbornica
		ČS MOSTE	Četrtek, 24. 3. 2016 ob 18. uri	Dom krajanov Fužine, Preglov trg 15, 1. nadstropje, soba 23
		ČS CENTER	Četrtek, 31. 3. 2016 ob 18. uri	ČS Center, Rozmanova ul. 12, sejna soba
IZBOLJŠAJMO SPOMIN – MOŽGANSKI FITNESS Z JASMINO LAMBERGAR	Priznana mednarodna trenerka spomina Jasmina Lambergar iz Centra za urjenje spomina vas bo naučila tehnik za boljše pomnjenje. Predavanje za vse generacije je brezplačno!	ČS RUDNIK	Četrtek, 10. 3. 2016 ob 17. uri	Sedež ČS Rudnik, Pot k ribniku 20, sejna soba
A QU A - AKTIVNO IN KVALITETNO STARANJE V DOMAČEM OKOLJU	MOL bo skupaj s projektnimi partnerji v vsaki četrtni skupnosti organizirala okroglo mizo, kjer bo podrobneje predstavljen projekt in izvajanje storitev na domu.	ČS GOLOVEC	Četrtek, 17. 3. 2016 ob 10. uri	ČS Golovec, Litijska 38,
		ČS RUDNIK	Četrtek, 31. 3. 2016 ob 10. uri	ČS Rudnik, Pot k ribniku 20, sejna soba
DEMENCA - KAJ JE DEMENCA, PREPOZNAVANJE PRVIH ZNAKOV DEMENCE	Strokovna predavanja vodijo priznani strokovnjaki s področja demence in Alzheimerjeve bolezni. Oosebam z demenco in njihovim svojem želijo omogočiti čim bolj kakovostno življenje. (Združenje za pomoč pri demenci Spominčica)	ČS POLJE	Torek, 22. 3. 2016 ob 17. uri	Sedež ČS Polje, Polje 12, sejna soba, pritličje
SEM SREČA V NESREČI	Projekt RKS Ljubljana: Prostovoljci in prostovoljni gasilci izvajajo delavnice ozaveščanja o ukrepanju pred naravnimi in drugimi nesrečami (poplave, potresi in požari). Za prebivalce na poplavno ogroženem območju je praktični del dopolnjen s polnjenem protipoplavnih vreč in dodatnimi ukrepi.	ČS POSAVJE	Torek, 1. 3. 2016 ob 17. uri	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, dvorana v kleti
		ČS RUDNIK	Sreda, 23. 3. 2016 ob 17. uri	ČS Rudnik, Ižanska 303, 1. nadstropje
AGATA (humoreska avtorice Zdenke Gačnik)	Spremljamo dogodke enega dne v življenju upokojene učiteljice Agate, ki so včasih veseli, drugič žalostni, pa tudi skrb zbujajoči. Kako si pa pomagamo, ko začne po Abrahamu pešati spomin ...	ČS POLJE	Sreda, 2. 3. 2016 ob 19. uri	V Gasilskem domu Zadobrova, Sneberska cesta
VODA, LOG IN TRATA, PRI NAS ODPRTA SO VSA VRATA: ČS POLJE MOL	Površina ČS je 22 milijonov m ² ; tu je mnogo naravnih bogastev, kulturnih spomenikov in prijetnih ljudi, ki so pisali zgodovino ... - Predavanje o četrti skupnosti Polje PD Iskra Ljubljana in njihovim prijateljem iz planinskih društev Štajerske.	ČS POLJE	Sobota, 19. 3. 2016 ob 10. uri in Nedelja, 20. 3. 2016 ob 10. uri	Sedež ČS Polje, Multimedijska dvorana, Polje 12
ČaSoPis – izid 2. številke časopisa ČS Polje	Pestro dogajanje v ČS Polje bo zabeleženo v 2. številki časopisa četrtne skupnosti, ki ga prejmejo vsa gospodinjstva brezplačno.	ČS POLJE	Četrtek, 24. 3. 2016	ČS POLJE MOL
SREČA PRI NAS PREBIVA – zgibanka o ČS Polje	ČS Polje skriva številne naravne in kulturne znamenitosti, na katere smo krajani zelo ponosni. Da bi privabili v svojo ČS tudi krajane sosednjih ČS in meščane, smo se odločili, da jim predstavimo naš ponos v zgibanki ...	ČS POLJE	Četrtek, 17. 3. 2016	ČS POLJE MOL
ZA LEPŠO LJUBLJANO – čistilna akcija v ČS Polje	Smo zelena prestolnica Evrope, a mnogi puščajo odpadke v naravi; krajani ČS Polje si želimo, da je naša narava čista, da uživamo v njej, zato vsako leto priredimo čistilno akcijo in jo očistimo nesnage.	ČS POLJE	Sobota, 2. 4. 2016 ob 9. uri Sreda, 6. 4. 2016 ob 15. uri Četrtek, 7. 4. 2016 ob 15. uri	TD Zalog – pred OŠ Zalog, Cerutova ulica, PGD Zg. Kašelj – pred gasilskim domom v Kašlju, PGD Slape – Polje – pred gasilskim domom v Slapah, TD Zajčja dobrava – pred gasilskim domom v Zadobrovi, TD Zajčja dobrava – pred gasilskim domom v Zadobrovi
MIŠKOLINOV KROS	Miškolinov kros organizira radovedni Miškolin vrtca Miškolin, ki bo tako obeležil svoj rojstni dan. Udeležili se ga bodo malčki miškolinčki, ki bodo v neokrnjeni naravi tekli »čisto pravi kros«	ČS POLJE	Sreda, 6. 4. 2016 ob 9.30	VVZ Miškolin – Krajinski park Zajčja dobrava (za gostiščem)
PO OSTROVRHARJEVI POTI - pohod	Nad sotočjem Besnice, Ljubljance, Save in Kamniške Bistrice; na Kašelskem hribu, med smrekami in bukvami, nad kamnolomom mlinskih kamnov je pred 1000 leti stal mogočni grad, v njem pa je prebival Ostrovrhar ...	ČS POLJE	Nedelja, 24. 4. 2016 ob 9. uri	VO Podgrad in KD Podgrad pri Ljubljani
PROSLAVA OB MATERINSKEM DNEVU	Kulturna prireditev.	ČS POLJE	Sobota, 26. 3. 2016 ob 18. uri	Vaški dom Podgrad, Podgrajska cesta
PROSLAVA OB POČASTITVI 8. MARCA – DNEVA ŽENA	Kulturni dogodek ob počastitvi Dneva žena bodo pripravili kulturniki in mladi z ČS Polje in bližnje okolice ter ČS Sostro	ČS SOSTRO	sreda, 2. 3. 2016 ob 19. uri	Zadružni dom Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43, Sostro
KONCERT OSNOVNE ŠOLE SOSTRO »SANJAJTE Z NAMI«	Dobrodelni koncert za Šolski sklad	ČS SOSTRO	Sreda, 2. 3. 2016 ob 18. uri	Zadružni dom Zadvor, dvorana, Cesta II. grupe odredov 43
ZAČETNI TEČAJ IZ BIODINAMIKE	Organizira Društvo za biodinamično gospodarjenje »Ajda« - Sostro. Tečaj je namenjen začetnikom ter tistim, ki si želijo znanje utrditi.	ČS SOSTRO	Petek, 4. 3. 2016 od 16.00 do 19.00 ure	Zadružni dom Zadvor, sejna soba/društvena soba, Cesta II. grupe odredov 43
IZDELAVA VELIKONOČNIH VOŠČILNIC	Delavnico organizira Sadjarsko-vrtnarsko društvo »Krek«-Sostro; vodi Štefka Polše, ki vas bo naučila, kako izdelati velikonočne voščilnice, kakšne motive uporabiti.	ČS SOSTRO	Ponedeljek, 7. 3. 2016 ob 18.00 uri	Zadružni dom Zadvor, sejna soba, Cesta II. grupe odredov 43
ZAČETNI TEČAJ IZ BIODINAMIKE	Organizira Društvo za biodinamično gospodarjenje Ajda - Sostro. Tečaj je namenjen začetnikom in tistim, ki si želijo znanje utrditi.	ČS SOSTRO	Petek, 11. 3. 2016 od 16.00 do 19.00 ure	Zadružni dom Zadvor, sejna soba/društvena soba, Cesta II. grupe odredov 43
»ZAKAJ NISO VSE ROŽICE ZA VSE LJUDI«	Predavanje Sanje Lončar organizira Društvo za biodinamično gospodarjenje Ajda - Sostro.	ČS SOSTRO	Sreda, 16. 3. 2016 ob 18.00 uri	Zadružni dom Zadvor, dvorana, Cesta II. grupe odredov 43
ZAČETNI TEČAJ IZ BIODINAMIKE	Organizira Društvo za biodinamično gospodarjenje Ajda - Sostro. Tečaj je namenjen začetnikom in tistim, ki si želijo znanje utrditi.	ČS SOSTRO	Petek, 18. 3. 2016 od 16.00 do 19.00 ure	Zadružni dom Zadvor, sejna soba/društvena soba, Cesta II. grupe odredov 43
SPOMLADANSKI REZ SADNEGA DREVJA – PRAKTIČNI PRIKAZ	Delavnico organizira Sadjarsko-vrtnarsko društvo Krek-Sostro, vodi Marko Babnik	ČS SOSTRO	Sobota, 19. 3. 2016 ob 10.00 uri	Pri Porentatovih, Češnjica 14
DRAMSKO LITERARNA PRIREDITEV PODARIM TI BESEDO	Međimursko folklorno društvo Ljubljana prireja literarno dramsko prireditev v počastitev deva žena 8. marca. Nastopili bodo: Međimursko folklorno društvo Ljubljana- Literarno dramska skupina, KUD Svoboda Črnuče-folklorna skupina Črnučan, HD Ljubljana, KUD Štrigova, Hrvaška	ČS ČRNUČE	Sobota 5. 3. 2016 ob 18 uri	Kulturni dom Črnuče, Dunajska 367, dvorana
OTROŠKI KONCERT RAZIGRANO OTROŠTVO	Međimursko folklorno društvo Ljubljana prireja otroški koncert »Razigrano otroštvo«. Nastopili bodo OFS O.Š. Maksa Pečarja, Črnuče; OFS Tine Rožanc, Ljubljana; Gabrijel in Zarja Meh, Črnuče; Živa in Žiga Matjaž, Mali vrh; Lea in Teja Strelec, Spuhlja pri Ptuj; Naja Mauko, Dolenja vas pri Cerknici; Vika in Nela Trebičnik, Šmartno ob Paki; Lina Kopasčič, Ljubljana; Eva Savina, Šmartno ob Paki in OS »Pčelice« iz HD Ljubljana	ČS ČRNUČE	Sobota 2. 4. 2016 ob 18 uri	Kulturni dom Črnuče, Dunajska 367, dvorana
OGLED CENTRA PONOVNE UPORABE, POVŠETOVA 4	ČS Vič bo v okviru projekta Zelena prestolnica Evrope 2016 organizirala voden ogled po Centru ponovne uporabe	ČS VIČ	Četrtek, 3. 3. 2016 ob 17.00 uri	Povšetova 4
ČISTILNA AKCIJA		ČS VIČ	Sobota, 12. 3. 2016 ob 10.00 uri	Zbor pred sedežem ČS Vič, Tbilisjska 22/a.
KONCERT KITARSKEGA ORKESTRA LJUDMILA RUSA OB MEDNARODNEM DNEVU ŽENA – 8. MAREC	Ob mednarodnem prazniku žena vsem dekletom in ženam ČS Posavje poklanjamo koncert Kitarskega orkestra Ljudmila Rusa z gosti. Brezplačne vstopnice na sedežu ČS Posavje.	ČS POSAVJE	Torek, 8. 3. 2016 ob 18. uri	Dvorana Kulturno prosvetnega doma Savlje Kleče, Savlje 101, Ljubljana
WORLD CAFE DELAVNICA Z NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI	ČS Posavje in KED Smetumet vabita na delavnico, kjer bomo z nevladnimi organizacijami naslavljali tematike, povezane z urejanjem prostora, skupnostnimi praksami, samooskrbo in aktivacijo lokalnega prebivalstva. Sodelujejo: Prostoroz, Ipop, Knjižnica reči, Pot dobrot, Skupaj na ploščadi ... Prijave: akcijavparku@gmail.com	ČS POSAVJE	Torek, 15. 3. 2016 ob 18. uri	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, dvorana v kleti

DOGODEK	KRATKA VSEBINA	ČETRTHA SKUPNOST	TERMIN	LOKACIJA
SPOMLADANSKA ČISTILNO-OLEPŠEVALNA AKCIJA ČS POSAVJE 2016	ČS Posavje v prvi polovici aprila organizira tradicionalno spomladansko čistilno-olepševalno akcijo, v kateri načrtujemo ureditev zelenic, zasaditev okrasnih grmovnic in očiščenje kritičnih točk v naši skupnosti.	ČS POSAVJE	V prvi polovici aprila – natančen termin akcije bo sporočen naknadno	Zbirno mesto: pred Lekarno na Bratovski ploščadi
PROSLAVA OB 8. MARCU – DNEVU ŽENA	Kulturni dogodek ob počastitvi dneva žena bodo pripravili ČS Trnovo v sodelovanju s Centrom starejših Trnovo za vse kraje Trnovega.	ČS TRNOVO	Torek, 8. 3. 2016 ob 16. uri	Večnamenska dvorana ČS Trnovo, II. nadstropje Devinska 1B
SREČEVALNICA – REDNA TEDENSKA SREČANJA	Ponujajo telesno vadbo, čajanke, delavnice in predavanja z raznolikimi in zanimivimi vsebinami	ČS ŠIŠKA	Vsak četrtek od 17.30 do 19.30	ČS Šiška, Kebetova 1, Ljubljana
USTVARJALNA DELAVNICA POLIGILDA: VELIKA NOČ	Izdelali bomo dekorativne velikonočne motive v različnih tehnikah. Obvezne so prijave na poligilda.slo@gmail.com ali 01 428 03 45, najpozneje do srede, 16. 3. 2016 do 12.00!	ČS RUDNIK	Četrtek, 17. 3. 2016, od 18h do 20h	Ižanska c. 303 – 1. nadstropje (Stara barjanska šola)
PRIKAZ REZI STARE JABLANE/HRUŠKE ZA PRIPRAVO DOMOVANJA SMRDOKAVRI	Srečanje s predstavivjo rezi stare jablane ali hruške.	ČS Rudnik v sodelovanju z Sadjarskim in vrtnarskim društvom v Ljubljani in ZOLB-om	Torek, 15. 3. 2016 ob 15. uri (V primeru slabega vremena se dogodek prestavi za en teden)	Ljubljansko barje, Črna vas (zbor je pred Plečnikovo cerkvijo v Črni vasi)
USTVARJALNA DELAVNICA POLIGILDA: KVAČKANA OGRLICA	Iz nanizanih perlic se bomo naučili tehnike kvačkajanja ogrlice. Delavnica je primerna za odrasle. Obvezne so prijave na poligilda.slo@gmail.com ali 01/ 428 03 45, najpozneje do srede, 20. 4. 2016 do 12.00!	ČS RUDNIK	Četrtek, 21. 4. 2016, od 18. do 20. ure	Ižanska c. 303 – 1. nadstropje (Stara barjanska šola)
KULTURNI DOGODEK OB PREVZEMU NAZIVA ČS CENTER ZELENA AMBASADORKA MESECA APRILA (PREVZEM ŠTEFETE OD ČS VIČ)	Priložnostni kulturni dogodek ob prevzemu stafete od ČS Vič, ki je bila zelena ambasadorka marca. Dogodek poteka v okviru zelene prestolnice Evrope 2016.	ČS CENTER	Ponedeljek, 14. 3. 2016 med 17.00 in 18.00 uro	Cankarjeva ulica
OTVORITEV RAZSTAVE PUNČKA IZ CUNJ	Dogodek v okviru zelene prestolnice Evrope 2016.	ČS CENTER v sodelovanju z UTŽO in UNICEF	Torek, 29. 3. 2016 ob 18.00 uri	Magistrat, Mestni trg 1, desni atrij
ČISTILNA AKCIJA	Na AKC Metelkova mesto bo izvedena čistilna akcija. Akcija poteka v okviru zelene prestolnice Evrope 2016.	ČS CENTER	V tednu med 15. 3. in 18. 3. 2016. Točne datum naknadno.	Območje Metelkova mesto na Metelkovi

Fotografiji: arhiv ČS Šmarna gora

ČS Šmarna gora je 31. 1. 2016 od ČS Črnuče s ponosom prevzela repliko nagrade zelena prestolnice Evrope 2016 (ZPE) in s tem za tri tedne postala zelena ambasadorka ZPE. Prvi del slovesnosti se je odvil pod daljnovidni v Črnučah, potem pa so se udeleženci odpeljali v Dom krajanov Gameljne z mestnim avtobusom na metan št. 21, ki od lanskega leta povezuje obe četrtini skupnosti.

ČS Šmarna gora

Prevzem naziva zelena ambasadorka zelene prestolnice Evrope 2016

Tanja Muha

ČS Šmarna gora je 31. 1. 2016 od ČS Črnuče s ponosom prevzela repliko nagrade zelena prestolnice Evrope 2016 (ZPE) in s tem za tri tedne postala zelena ambasadorka ZPE. Prvi del slovesnosti se je odvil pod daljnovidni v Črnučah, potem pa so se udeleženci odpeljali v Dom krajanov Gameljne z mestnim avtobusom na metan št. 21, ki od lanskega leta povezuje obe četrtini skupnosti. Dogodka sta se poleg krajanov in svetnikov obeh četrtini skupnosti udeležila župan Zoran Janković, podžupan Dejan Crnek in vodja Oddelka za varstvo okolja Nataša Jazbinšek-Seršen.

Ob tej priložnosti sta predsednika svetov obeh četrtini skupnosti spregovorila o skupni problematiki nadgrajevanja 220 kV elektroenergetskega daljnovoda s 400 kV Beričevo-Divača in njegovim umeščanjem v prostor. Tako so na območju Gameljne kot na območju Črnuške gmajne predvidene trase, ki naj bi potekale v neposredni bližini stanovanjskih stavb, pri čemer pa bi jih bilo zaradi novih dognanj o škodljivih vplivih elektromagnetnega sevanja na zdravje ljudi potrebno ustrezno umakniti s poseljenih območij. Varovanje človekovega zdravja z vidika škodljivih učinkov EMS na zdravje ljudi ob daljnovidu v postopkih za pripravo DPN še ni ustrezno zakonsko zaščiten.

Zato se je v postopek aktivno vključilo prebivalstvo Gameljne in Črnuške gmajne, prav tako pa je na nujno potrebo po umiku daljnovoda s poseljenega območja v Gameljnah večkrat opozoril pristojne tudi Svet ČS Šmarna gora. Kot aktivni deležnik v postopku priprave državnega prostorskega načrta se je za zaščito zdravja prebivalcev

občine postavila tudi Mestna občina Ljubljana in župan Zoran Janković s sodelavci, ki se še naprej zavzema, da bi visokonapetostne daljnovode umaknili od poseljenih območij, če pa to ni izvedljivo, pa kabliralo. S tem sta Mestna občina Ljubljana in župan s sodelavci naredila korak, s katerim je mesto Ljubljana dodatno upravičilo naslov zelena prestolnice Evrope 2016.

Za izvedbo predaje replike ZPE 2016 se Javnemu podjetju LPP, Mešanemu pevskemu zboru KUD Gameljne in drugim posameznikom, ki ste nam pomagali pripraviti in izvesti program, iskreno zahvaljujemo.

ČS Vič

Zelena ambasadorka zelene prestolnice Evrope

Danilo Šarič, predsednik Sveta ČS Vič

Četrtna skupnost Vič se je tako kot preostale četrtne skupnosti aktivno vključila v projekt. Zelena ambasadorka projekta zelena prestolnica Evrope 2016 je v obdobju od 22. februarja 2016 do 13. marca 2016. V tem času smo in še bomo izvedli kar nekaj zelenih aktivnosti. Na infotočki pred Mestno hišo smo se prvič predstavili 23. 2. 2016, ko so taborniki, rod Močvirski tulipani, pripravili predavanje na temo Lokalna samooskrba, 8. 3. 2016 pa bodo pripravili še delavnice za otroke. 25. 2. 2016 smo imeli na sedežu ČS delavnico z naslovom Poenostavimo si življenje. Skupaj s podjetjem Snaga d.o.o. si bomo 3. 3. ogledali Center ponovne uporabe na Povšetovi, aprila pa Regijski center za ravnanje z odpadki (RCERO). Datum aprilskega ogleda RCERO bo objavljen v prihodnji številki, spremljajte pa tudi naše objave na spletni strani ČS Vič. Na solah in v vrtih bomo skupaj s podjetjem Vodovod-Kanalizacija organizirali delavnice z maskoto Cevko. Ambasadorstvo bomo zaključili s čistilno akcijo.

RAZSTAVA INDIJSKIH VEZENIN V SLOVENSKEM ETNOGRAFSKEM MUZEJU

Veronika Sorokin

V Slovenskem etnografskem muzeju so v sodelovanju z Veleposlaništvom Republike Indije pripravili gostujočo razstavo indijskih vezenin iz Pandžaba in Harijane, ki odslkava bogato podobo različnih barv in vzorcev, značilnih za omenjeni pokrajini, ter obenem poudarja pomen tradicije ročne vezenja v Indiji. Razstavo so simbolično odprli 25. januarja 2016 ob praznovanju 67-letnice dneva Republike Indije in je na ogled do 25. februarja 2016.

Po svečanem nagovoru indijskega veleposlanika v Ljubljani Nj. ekselence Sarvajita Chakravartija je predsednik DZ RS Milan Brglez poudaril pomembnost sodelovanja in povezovanja med Slovenijo in Indijo. Čeprav sta naši deželi različni v geografskem in kulturnem pogledu, je vendarle polno možnosti za vzpostavitev trdnega partnerstva in iskrenega prijateljstva. Po njegovem nas »navkljub nepremostljivim razlikam zblizujejo podobne vrednote in cilji, pri čemer je sodelovanje ključnega pomena, če želimo biti kos svetovnim izzivom in če želimo skupaj prispevati k oblikovanju odgovorne mednarodne skupnosti«. Poudaril je, da sta državi leta 2011 z državnimi obiskom predsednika Vlade RS Boruta Pahorja v Indiji odprli novo poglavje pomembnih mednarodnih odnosov. Ti spodbujajo vse več novih gospodarskih in poslovnih priložnosti.

Razstava »Phulkari« - Indijske vezenine iz Pandžaba in Harijane odpira cikel različnih prireditev in predstavitev, ki jih Slovenski etnografski muzej pripravlja na izhodiščno temo *Migracije skozi kulturno krajino* v letu 2016. Ob aktualnih migracijskih tokovih, ki se vse bolj dotikajo tudi Slovenije, imata razstava in zasnovani koncept celotnega cikla neprecenljivo vrednost. Kot je pojasnila direktorica Slovenskega etnografskega muzeja mag. Tanja Rožnbergar, želijo z napovedanim ciklom obiskovalcem približati različne krajine sveta, njihove tradicije, nosilce, vplive in podobno.

Avtor in kustos razstave mag. Ralf Čeplak - Mencin je ob odprtju spregovoril o neizčrpni tradiciji vezenin v skoraj vseh regijah Indije, ki se med seboj zelo razlikujejo. Pojasnil je, da so nekatere oblike vezenin postale sinonim za regijo, od koder izvirajo. »Kašmir« pomeni posebno vrsto šalov, pokrajina Himačal Pradeš je sinonim za »chamba rumak«, Utar Pradeš za »chikan«, Gudžerat za »mochi« in Pandžab za »phulkari«. Pojasnil je, da je phulkari zelo fina vezenina z emocionalno, socialno in kulturno vrednostjo, kar je sicer redko. Sestavljajo jo svilene niti na bombažni osnovi in zanjo je značilno, da jo izdelujejo matere za svoje hčere ali snabe. O njenem izvoru ni veliko znanega. Obstaja vedenje, da so tradicijo phulkari zanesli v Kašmir Perziji, kjer poznajo podobne vezenine pod imenom gulkari, kjer »gul« pomeni cvetlico in »kari« način vezenja.

V okviru razstave, ki prihaja iz Centra za umetnost Indira Gandhi IGNSA (Indira Gandhi National Centre for the Arts), si je mogoče ogledati 24 vezenin s prevlado rdečih in oranžnih odtenkov. V času odprtja jo spremlja več vzporednih prireditev, od filmov, potpisnih predavanj, delavnic za otroke do koncertov indijske glasbe idr. Povejmo, da je v Kavarni SEM na ogled tudi fotografska razstava Matjaža Krivica s serijo fotografij s podobami iz Indije.

Foto: arhiv ČS Vič

V čast Ljubljani – zeleni prestolnici Evrope 2016 so v ČS Vič pred sedežem četrtna skupnosti zasadili smreko, ki so jo poimenovali smreka miroljubne aktivne koeksistence.

V čast Ljubljani, zeleni prestolnici Evrope 2016 smo pred sedežem četrtna skupnosti zasadili smreko, ki smo jo poimenovali smreka miroljubne aktivne koeksistence. 16. decembra 2015 smo imeli slovesno prireditev ob posaditvi smreke, ki smo jo tudi skupaj z otroki iz vrta Viški gaj, dijaki Osnovne šole Vič in Bičevje ter Gimnazije Vič okrasili. Pridružil se nam je tudi podžupan Dejan Crnek. – Vabimo vas, da se udeležite naših prireditev. Vse aktivnosti so brezplačne.

ČS Sostro

Fitnes na prostem in obnovljena trimsteza za povrh

Primož Leban

Sredi jeseni so se rekreativci v ČS Sostro razveselili dolgo pričakovanih sprememb na področju športne infrastrukture v vzhodnem delu zelenega mesta. Na pobudo ŠD Zadvor in TD Zadvor je ČS Sostro pri Brunarici Zadvor postavila fitnes na prostem. Tako se zdaj pri Brunarici ponuja za vadbo 12 naprav, s pomočjo katerih se zbristi um in razmiga praktično vsaka mišica bolj ali manj prekaljenega rekreativca. Seveda lahko uporaba teh naprav pomeni tudi imenitno ogrevanje, preden se rekreativec zažene na obnovljeno trimstezo. A o tej kasneje, najprej k fitnesu na prostem.

Naprave so zasnovane tako, da so primerne za vse nivoje pripravljenosti, saj temeljijo na delu z lastno težo. S postavitvijo fitnesa na prostem ČS Sostro posega na področje promocije zdravega načina življenja in spodbujanja k redni fizični vadbi. Brezplačna vadba je zabavna in sproščujoča, namenjena vsem starostnim skupinam, izbira pa lahko med napravami za raztezanje, moč in aerobno vadbo. Ker je uporaba brezplačna, za uporabo ni predvidena nobena posebna oprema in je resnično namenjena vsem. Kot je že v navadi, pa se pri uporabi predvideva tudi malček zdrave pameti. Toliko pač, da se otročad ne poškoduje in da zaradi rekreacije ni potrebna bolnišnica. Zgolj toliko. Poleg fitnesa na prostem se pri Brunarici Zadvor obnavlja tudi otroško igrišče, ki bo dokončno spomladi. Že sedaj pa je obnovljeno toliko, da kasneje topel čaj še bolj prijetno prija. Naveza fitnesa in otroškega igrišča nedvomno pomeni prihod pozitivnega, nabritega vzdušja, ki gradi družinsko in socialno interakcijo. Na ta način Brunarica Zadvor še naprej pridobiva pomen lokalnega središča, kjer se srečuje staro in mlado, pri čemer vsak lahko najde nekaj zase.

Na podlagi prizadevanj članov ŠD Zadvor, ki so pridobivali soglasja lastnikov in drugo, je to jesen dočakala obnovo s strani javnega zavoda Šport Ljubljana tudi trimsteza Zadvor (mjena originalna postavitev sicer datira v leto 1979), ki pa na žalost še ni dokončana, saj je izvajalce prehitelo jesensko vreme. Nečakanci zato nestrpno čakamo prve primerne pomladanske dni, ko bodo izvajalci k obnovljenim in že stoječim napravam dodali še samostojne table z opisi posameznih vadb. Sicer pa je koncept trimsteze tesno povezan z idejo vsakodnevne rekreacije, ki je dostopna in primerna za vse. Seveda je uporaba trimsteze, ki je dolga okoli 3, 2 km brezplačna in namenjena vsem. Odveč je poudariti, da je trimsteza idealen poligon za redno tedensko vadbo, ki omogoča prosto pot domišljiji vsaj za morebitne dodatne vaje, če ne še za kaj drugega.

Foto: Primož Leban

Na pobudo ŠD Zadvor in TD Zadvor je ČS Sostro pri Brunarici Zadvor postavila fitnes na prostem. Tako je zdaj pri Brunarici za vadbo na voljo 12 naprav.

Tretjič zapored gremo na Orle

Primož Leban

Med »še kaj drugega« bi lahko vsteli tudi projekt ŠD Zadvor, ki se letos stopa v tretje zaporedno leto: GREM, GREVA, GREMO NA ORLE – 2016. Društvo tretjič zaporedoma vabi k rednemu pohajkovanju po vseh poteh, ki pripeljejo na Orle. Gre za akcijo, ki promovira možnost redne in zdrave rekreacije (v prvi vrsti pohodništva, a velja tudi za kolesarje in tekače) v neposredni bližini zelenega mesta. Zasnova ostaja enaka: ŠD Zadvor še vedno vabi k zbiranju vzponov na Orle in vam s tem skuša približati ritem rednega in zdravega gibanja v naravi. Nakup kartončka za zbiranje žigov je mogoč vsak prvi ponedeljek v mesecu v društvenih prostorih v Zadrudnem domu Zadvor ter vsakodnevno v Gostilnici Orle (Orle 37, 1291 Škofljica). Kot je zdaj že običaj, se je akcija začela 1. 1. 2016 in se bo končala je 31. 12. 2016. Torej, spoštovano bralstvo, privoščite si lahko celo leto fine rekreacije!

Orle so vas nad Ljubljano, umeščene na vzhodnem delu Golovca. Nad njimi kraljuje Molnik. Vas je dostopna iz številnih smeri in izhodišč: iz Brunarice Zadvor po trimstezi in naprej do Orel, z Urha po lepi gozdni poti, iz Bizovika, iz Hrušice, iz Centra čez Golovec, z Rudnika, iz Podmolnika. Vabljeni k udeležbi.

ČS Dravljje

Vremenska postaja že 10 let na zasebnem vrtu člana TD Koseze

Član TD Koseze gospod Thaler ima že od leta 2006 doma na vrtu postavljeno vremensko postajo. Podatki so on line dostopni tudi na svetovnem spletu: <http://vreme.zajcek.org/koseze/>. Januarja mineva 10 let nepretrganega delovanja in beleženja podatkov.

ČS Posavje

Skup[nost]ni prostori soseske Ruski car

Damjana Zaviršek Hudnik

Ploščad, dvorišče, igrišče, srečišče...2015

Aktivnosti in intervencije na odprtih javnih površinah soseske Ruski car in Četrtna skupnost Posavje smo v okviru projekta *Ploščad – dvorišče, igrišče, srečišče...2015* nadgradili z novimi načiničasne rabe prostora, s povezovanjem različnih predelov četrtna skupnosti, medsebojnega izmenjevanja znanja, izkušenj, sosedskega druženja in spoznavanja. Kaj si želimo na ploščadi? je bilo osrednje vprašanje poletnega druženja med bloki. Svoje želje, pobude, razmisleke smo zapisali na »drevesa želja« in na povečanem načrtu soseske preizkušali različne možnosti in lokacije za umestitev naših zamisli – drevesa za več sence, fontana, pitnik, paviljoni za druženje, talne igre, klopi ...

Nekatere od zamisli smo tudi uresničili – prostor med bloki smo s projekcijo na slepo fasado bloka spremenili v kino na prostem, galerijo, tržnico lokalnih pridelovalcev... Pot dobrot – sprehajalno

Foto: arhiv ČS Posavje

Eden od namenov projekta *Ploščad – dvorišče, igrišče, srečišče...* je prebivalcem predstaviti raznolike aktivnosti, ki se lahko naselijo v prostore med bloki. Prostrane asfaltne površine, ki jih prebivalci naselja uporabljajo le za prehajanje, so z intervencijami spremenili v prostor druženja, srečevanja in komunikacije.

pot, ki smo jo preteklo jesen označili med sosesko Ruski car in kmetijami v Savljah, Klečah in na Ježici, smo nadgradili z organizacijo dveh tržnih dni in vodenih sprehodov po Poti dobrot. S prebivalci soseske smo se sprehodili do kmečkih dvorišč, kjer smo lahko poskusili in kupili lokalne pridelke. Na tržnici Poti dobrot ob Dnevu sosedov pa so kmetje svoje stojnice postavili na dvorišče med bloki. Iz njihovega sadja in zelenjave so si obiskovalci pripravljali pisane »smutije« raznovrstnih okusov.

»Carski med« iz skupnostnega panja ČS Posavje

Meseca maja smo se v okviru mednarodnega dogodka *Urbanai sprehod Jane's Walk* sprehodili med čebelnjaki v naši četrtni skupnosti. S sprehodom smo začeli projekt Urbanega čebelarjenja, v okviru katerega smo z Boštjanom Sojerjem, čebelarjem in mentorjem čebelarstva krožka na osnovni šoli, ki je s svojim čebelarstvom del Poti dobrot, raziskovali možnosti za čebelarjenje v stanovanjski soseski, pripravili in postavili skupnostni panj in dom za čebele samotarke ter na koncu točili med.

Pridružili smo se festivalu *Chelsea Fringe* in prebivalcem podarili semena različnih vrst medovitih rastlin ter jih povabili, da jih posadijo na zelenice ob blokih, v balkonska korita in na vrtove. Vrtovi stanovanjskih hiš so z raznolikimi rastlinami in različnimi vrstami sadnega drevja bogata in raznolika paša za čebele v urbanem okolju. »Carski med«, v katerem se prepletajo okusi cvetlic soseske Ruski car in Četrtna skupnost Posavje, smo točili v juliju ter ga prebivalcem predstavili na tržnici Poti dobrot.

Lanska poletna druženja na ulicah in v parkih soseske je zaokrožil večer pripovedovanja resničnih zgodb ob ognju in razstava fotografij na fasadi objekta ČS Posavje, ki predstavlja utrinke poletnega dogajanja med bloki. Eden od namenov projekta je prebivalcem predstaviti raznolike aktivnosti, ki se lahko naselijo v prostore med bloki. Prostrane asfaltne površine, ki jih prebivalci naselja uporabljajo le za prehajanje, smo z intervencijami spremenili v prostor druženja, srečevanja, komunikacije ...

Ali pestro dogajanje zunaj zidov stanovanj spreminja sosesko, ali se med druženjem na ulici ali v parku spoznavamo, smo si bolj blizu, ali si med sprehodom do kmetij zopet napolnimo pljuča?

Urbano čebelarjenje, Kaj si želim na ploščadi?, Kino in galerija med bloki, Večer pripovedovanja resničnih zgodb, Poti dobrot in tržni dnevi so del projekta Ploščad-dvorišče, igrišče, srečišče 2015 pobude Skupaj na ploščad!, ki ga podpirata in sofinancirata Mestna občina Ljubljana in Četrtna skupnost Posavje.
Zasnova prostorskih intervencij in vodenje projekta: Damjana Zaviršek Hudnik, arhitektka, Skupaj na ploščad! • Izvajanje projekta: Skupaj na ploščad! Damjana Zaviršek Hudnik, arhitektka, Marko Klemen, študent krajinske arhitekture, Blaž Jamšek, arhitekt, Boštjan Sojer, čebelar, Špela Klofutar, pedagoginja, • Zasnova in izvedba Večera pripovedovanja zgodb: Rok Manfreda, • Fotografije na razstavi: Blaž Jamšek, Marko Klemen, Ana Žnidaršič, • Oblikovanje plakatov: Marko Klemen, Skupaj na ploščad!

Ljubljanski vestnik

LJUBLJANA. Zate.

TOČKA.ZATE.

Predstavljamo vam program **Točke.Zate.** (infotočke zelene prestolnice Evrope 2016) v marcu, ki je posvečen odgovornemu ravnanju z vodo. Celoten program bo na voljo na spletni strani www.zelenaljubljana.si in v infotočki pred Mestno hišo. Pri programu bodo poleg naštetih sodelovali še nekateri drugi deležniki, zato bo lahko prišlo do sprememb.

1. 3. 2016 ob 13. uri: Predstavitve kampanje Primavoda in dejavnosti na Točki.Zate. v mesecu marcu (JP VO-KA) ● **3. 3. 2016 od 16:30 do 17:30:** Predstavitve laboratorija za vode (Vlasta Kramarič Zidar, JP VO-KA), ● **5. 3. 2016 od 11:00 do 12:00:** Predstavitve vodovoda in kanalizacije v Ljubljani (Brigita Jamnik, JP VO-KA), ● **8. 3. 2016 od 16:00 do 18:00:** Zabavni igrice za otroke na temo voda in ločevanja odpadkov (ČS Vič v sodelovanju z Društvom tabornikov rod Močvirski tulipani), ● **9. 3. 2016 od 13:00 do 14:00:** Robinzonijada: reševanje spletnega kviza o odgovornem ravnanju z vodo – za otroke in mladostnike od 9 do 15 let (Mestna knjižnica Ljubljana), ● **10. 3. 2016 od 16:30 do 17:30:** O CČN Ljubljana – pogled vnaprej (Cirila Bordon, JP VO-KA), ● **12. 3. 2016 od 11:00 do 12:00:** Kam odteče voda? Predstavitve delovanja kanalizacijskega sistema v Ljubljani (Mojca Vrbančič, JP VO-KA), ● **12. 3. 2016 od 14:00 do 16:00:** Družinska delavnica: *Prof. dr. Florja Umek, bober in reka* (Prirodoslovni muzej Slovenije), ● **14. 3. 2016, od 10:00 do 18:00:** Predstavitve štirih raziskovalnih nalog povezanih z vodo, nagrajenih na državnem srečanju mladih raziskovalcev in na mednarodnih projektih okoljskih olimpijadah INESPO in GENIUS (Gimnazija Vič), ● **15. 3. 2016 od 16:30 do 17:30:** Predstavitve rezultatov spremljanja kakovosti podzemne vode

in površinskih vodotokov Mestne občine Ljubljana (Oddelek za varstvo okolja MU MOL), ● **17. 3. 2016 od 13:00 do 14:00:** Predstavitve čistilne akcije na območju AKC Metelkova mesto ter povabilo k akciji (ČS Center v sodelovanju z AKC Metelkova mesto), ● **17. 3. 2016 od 16:30 do 17:30:** Stanje vodomera je pomembno za nas in vas. Kako je sestavljen račun za vodo? (Anica Sopčič in Mateja Debeljak, JP VO-KA), ● **19. 3. 2016 od 11:00 do 12:00:** Od kje priteče pitna voda? Predstavitve delovanja vodovodnega sistema v Ljubljani (Klemen Kralj, JP VO-KA), ● **22. 3. 2016 ob 11. uri:** Tiskovna konferenca ob 22. marcu, svetovnem dnevu voda (JP VO-KA), ● **23. 3. 2016 od 12:00 do 13:00:** Predstavitve projekta VODA in improvizacija dijakov na temo vode (ŠILA - šolska improliga), ČS Center v sodelovanju z Gimnazijo Poljane, ● **23. 3. 2016 od 17:00 do 18:00:** Predavanje: Gema z rimsko ladjico, najdena pri izkopavanjih na Slovenski cesti (Martin Horvat, MGML), ● **24. 3. 2016 od 10:00 do 11:00:** Razstava punčk iz cunj, ugašenih na zeleno in vodo (projekt UNICEFA Posvoji punčko, reši otroka) (ČS Center v sodelovanju z Unicefom in UTŽO), ● **24. 3. 2016 od 11:00 do 12:00:** Medicinske sestre in voda (ČS Center v sodelovanju s Srednjo zdravstveno šolo Ljubljana), ● **24. 3. 2016 od 12:00 do 13:00:** Voda pri pouku slovenskega jezika, voda v ljudski pesmi – kratak film. Kratka predstava Povodni mož (ČS Center v sodelovanju z Ekonomsko šolo Ljubljana), ● **24. 3. 2016 od 16:30 do 17:30:** O kanalizaciji v Ljubljani – pogled vnaprej? (Nataša Šušteršič, JP VO-KA), ● **25. 3. 2016 od 11:00 do 12:00:** Voda iz različnih vidikov – predstavitev aktivnosti izvedenih pri pouku (ČS Center v sodelovanju z Gimnazijo Ledina), ● **26. 3. 2015 od 10:00 do 12:00:** Delavnica in lutkovna predstava na temo vode za družine z otroki med 2 in 10 let (MGML), ● **29. 3. 2015 od 11:00 do 12:00:**

Predstavitve vsebin, povezanih s skrito vodo in praktičnih nasvetov (ČS Center v sodelovanju s Srednjo zdravstveno šolo Ljubljana), ● **30. 3. 2016 od 10:00 do 12:00:** Delavnica zabavnih naravoslovnih poskusov z vodo za predšolske otroke, otroke prve triade in družine (Vrtec Jelka), ● **30. 3. 2016 od 13:00 do 14:00:** Predstavitve na temo vode in poklanjanje lončnic (ČS Center v sodelovanju z OŠ Ledina), ● **30. 3. 2016 od 17:00 do 18:00:** Predavanje Rekonstrukcija najstarejšega lesenega kolesa na svetu (Irena Šinkovec, MGML), ● **31. 3. 2016 od 11:00 do 12:00:** Predstavitve analize vode reke Ljubljanice ob izviru in v mestu (ČS Center v sodelovanju z OŠ Prežihovega Voranca), ● **31. 3. 2016 od 16:30 do 17:30:** Vodni viri – naravno bogastvo Ljubljane (Branka Bračič Železnik, JP VO-KA)

Prvi trije petki v mesecu od 15.30 do 18. ure in prve tri sobote v mesecu od 10. do 13. ure Cevkove ustvarjalnice in otroške delavnice.

Konec marca 10. mednarodni sejem zbirateljstva Collecta

Na Gospodarskem razstavišču se bodo od 24. do 26. marca 2016 tradicionalno srečali zbiratelji in trgovci znamk, kovancev in bankovcev, razglednic, Pez in figuric Kinder, gramofonskih plošč, dragih kamnov, fosilov in mineralov, nakita, militarije, antikvitet in drugih drobnih zbirk. Poleg sejma organizatorji pripravljajo tudi številne tematske razstave, dražbe, predavanja in kotichek za otroke. Na prostorih filatelističnih in numizmatičnih društev bodo na voljo strokovnjaki za cenitev družinskih in osebnih zbirk, potekala pa bo tudi delavnica spiranja zlata. Več na www.collecta.si.

JAVNI STANOVANJSKI SKLAD MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana (JSS MOL), Zarnikova 3, Ljubljana obvešča, da se s tem obvestilom dne 11. 2. 2016 objavljajo

JAVNI RAZPISI

1. javni razpis za nakup stanovanj po modelu deljenega lastništva kot javno-zasebnega partnerstva;
2. javno povabilo za nakup stanovanj z ustanovitvijo dosmrtnih služnosti stanovanja in izplačilom doživiljske mesečne rente;
3. javni razpis za stanovanjska posojila za rekonstrukcijo in vzdrževalna dela na stanovanjskih hišah;

z razdelitvijo skupnih sredstev v višini 300.000,00 €

JAVNI RAZPIS ZA NAKUP STANOVANJ PO MODELU DELJENEGA LASTNIŠTVA KOT JAVNO-ZASEBNEGA PARTNERSTVA – rok za prijavo: 15. 7. 2016

Razpis je namenjen interesentom, ki izpolnjujejo razpisne pogoje in lahko pri nakupu lastnega stanovanja na prostem trgu vstopijo v javno-zasebno partnerstvo po modelu deljenega lastništva.

V okviru razpisa lahko prosilci skupno z JSS MOL kupijo stanovanja, ki izpolnjujejo razpisne pogoje, v razmerju 60 % prosilec, 40 % JSS MOL. Prosilec nato v roku 15 let od JSS MOL odkupi preostali delež stanovanja, v vmesnem času pa plačuje za uporabo solastniškega deleža JSS MOL mesečno nadomestilo.

JAVNO POVABILO ZA NAKUP STANOVANJ Z USTANOVITVIJO DOSMRTNE SLUŽNOSTI STANOVANJA IN IZPLAČILOM DOŽIVLJENSKE MESEČNE RENTE – rok za prijavo 15. 9. 2016

Poziv je namenjen prosilcem, starijem vsaj 65 let, ki so stanovanje pripravljeno prodati JSS MOL zaradi pomoči pri vzdrževanju stanovanja. Ob prodaji stanovanja se v korist prodajalca ustanovi odplačna neprenosljiva dosmrtna služnost stanovanja, na podlagi katere prodajalec stanovanje uporablja do smrti. Kupnina se izroči zavarovalnici, ki prodajalcu izplačuje mesečno rento, zmanjšano za nadomestilo za nadaljnjo uporabo stanovanja.

JAVNI RAZPIS ZA STANOVANJSKA POSOJILA JSS MOL ZA REKONSTRUKCIJO IN VZDRŽEVALNA DELA NA STANOVANJSKIH HIŠAH – rok za prijavo: 15. 9. 2016

Na podlagi razpisa lahko pridobijo namensko posojilo prosilci, ki izboljšujejo ali razrešujejo stanovanjsko vprašanje z rekonstrukcijo, rednimi vzdrževalnimi deli ali investicijskimi vzdrževalnimi deli v večstanovanjski ali družinski stanovanjski stavbi, ki je starejša od 20 let.

Besedila vseh treh razpisov so objavljena na oglasni deski v prostorih JSS MOL na Zarnikovi 3, Ljubljana, na spletni strani Mestne občine Ljubljana, dostopni na naslovu www.ljubljana.si, ter spletni strani JSS MOL, dostopni na naslovu www.jssmol.si. Obrzci vlog in vzorci pogodb so prav tako objavljeni na spletnih straneh.

Za vse tri razpise so predvidena **skupna sredstva v višini 300.000,00 €**, razpisi pa se bodo izvajali **do porabe skupnih sredstev po vrstnem redu vložitve popolnih vlog, vendar najpozneje do vključno 15. 7. 2016 pri Javnem razpisu za nakup stanovanj po modelu deljenega lastništva oziroma do vključno 15. 9. 2016 pri Javnem razpisu za stanovanjska posojila in Javnem povabilu za nakup stanovanj z ustanovitvijo dosmrtnih služnosti stanovanja.**

Dodatne informacije so na voljo tudi na tel. št. 01/306 15 46, 01/306 14 47, 01/306 43 22.

Sašo Rink, direktor

Foto: arhiv Zavod Pod strehco

Ljudsko kuhinjo Pod strehco dnevno obišče že več kot dvesto gostov. Približno dve tretjini je takšnih, ki si polne cene obroka ne morejo privoščiti, zato zanj plačajo le 50 centov. Drugi gostje plačajo za enak obrok 3 evre. Kosilo je obilno, zdravo in polnovredno ter vključuje glavno jed, solato, sladico in sok. Strežejo ga med delavniki od 10. do 15. ure.

Zavod Pod strehco – ljudska kuhinja za vse ljudi

Z zaužitim obrokom lahko pomagamo socialno ogroženim someščanom

Simona Škafar, prostovoljka

V vzhodnem delu najlepšega mesta na svetu, v Četrtni skupnosti Moste, nasproti mošćanske tržnice, že skoraj dve leti v okviru Zavoda Pod strehco obratuje istoimenska ljudska kuhinja. Za njeno delovanje je združilo moči pet najvećjih dobredelnih organizacij pri nas: Rdeći križ Slovenije, Slovenska Karitas, Zveza prijateljev mladine Ljubljana Moste - Polje, Lions District 129 Slovenija in Rotary distrikt Slovenija, vse z enim samim namenom, pomagati socialno šibkim.

Ljudsko kuhinjo Pod strehco dnevno obišče že več kot dvesto gostov. Približno dve tretjini je takšnih, ki si polne cene obroka ne morejo privoščiti, zato zanj plačajo le 50 centov. Če v Ljubljani ne bi imeli Zavoda Pod strehco, bi vsak dan najmanj 150 Ljubljancov in Ljubljank ter marsikateri otrok ostali brez zdravega in polnovrednega toplega obroka. Drugi gostje plačajo za enak obrok tri evre, od katerih zavod takoj nameni evro v Sklad toplih obrokov. Ta model je edinstven v Sloveniji in z rastjo obiska gostov, ki si lahko privoščijo kosilo po polni ceni, vse bolj potrjuje možnost, da postane tudi dolgoročno uspešen. Seveda pa je v tem času dobro delovanje gostilnice Pod strehco še vedno mogoče le ob pomoći srćnih donatorjev in podpornikov. Med njimi je tudi Mestna občina Ljubljana, ki je Zavodu Pod strehco dodelila prostore v brezplaćen najem.

Kako posluje gostilnica Pod strehco

Ljudska kuhinja je že po svojem imenu kuhinja za vse ljudi. Pod strehco so gostili že vrsto znanih domaćih glasbenikov, igralcev, poslovnežev, kuharskih šefov, celo predsednika Republike Slovenije, ki je tam pekel božićne piškote in potice. Vsak dan pa se veselijo obiska vseh tistih, ki ostajajo neimenovani, so pa sprejeti z nasmehom, prijazno besedo in pristrćno dobrodošlico.

Najveć gostov si Pod strehco privoščijo kosilo, boste pa prijazno dobrodošli že od 7.30 ure dalje na njihov zajtrk, za katerega boste odšteli le 1,80 evra. Kosilo je obilno, zdravo in polnovredno ter

vključuje glavno jed, solato, sladico in sok. Strežejo ga med delavniki od 10. do 15. ure, vikende in praznike imajo zaprto. Uporabniki s statusom socialno ogrožene osebe (za pridobitev statusa je potrebno obiskati Center za socialno delo) za obrok odštejejo 50 centov, vsi drugi pa le tri evre od katerih gre en evro, kot smo že omenili, brez ovinkov in odbitkov v Sklad socialnih obrokov, iz katerega pomagajo socialno ogroženim posameznikom, predvsem starejšim in mladim družinam z otroki, da laže pridejo do toplega obroka. Prav zato si v gostilnici želijo čim še več gostov, ki zmorejo plaćati polno ceno obrokov. Njihovo geslo je: »Če ješ, sta sita dva.« oz. pri njih velja, da je »1=2!«

Pristrćnost je doma Pod strehco

Gostilnica Pod strehco pa ne slovi le po res pristnem domaćem okusu, zdravi in polnovredni hrani, temveć tudi po najbolj prijazni postrežbi daleć naokoli. Gostje jo imajo prav zaradi tega še posebej radi. Topla beseda, prijazen nasmeh in že je lepši dan. Tudi za prostovoljce, ki s svojem delom znatno prispevajo k temu, da gostilnica lahko posluje.

Ko boste torej naslednjić razmišljali, kam na kosilo, sami ali s prijatelji oz. družino, obišćite ljudsko kuhinjo Pod strehco. Poleg tega, da boste nahranili vaše želodćke in zadovoljili brbonćice, boste naredili še nekaj dobrega za druge. Obćutek ob izrećenem »nasvidenju« bo tako še boljši, saj boste nahranili ne le telo, temveć tudi duha. Če bi želeli okusiti njihove kulinarićne mojstrovine, pa zaradi različnih omejitev ne morete osebno v goste, jih lahko pokličete in dostavili vam bodo hrano na dom, če le živite v bližnji okolici. V tem primeru boste za obrok, embalažo in dostavo odšteli 4,5 evra. In ne pozabite, tudi s tem boste omogoćili en obrok socialno ogroženemu kot tudi z donacijo POMAGAMO na 1919 (prispevali boste ! evro za en obrok). Vabljeni torej Pod Strehco, na Zaloško 42, vsak delovnik od 7.30 do 16.00, vedno ste iskreno in prijazno dobrodošli.

Foto: arhiv GR

Od 8. do 13. marca bo 55. sejem Dom zasedel vse razpoložljive dvorane Gospodarskega razstavišća, ob tem pa še tri montažne. Na najvećji specializirani mednarodni sejmski prireditvi s področja gradbeništva v Sloveniji in sosednjih regijah se predstavlja na 20.000 m² razstavnih površin 517 podjetij iz 32 držav.

Sejem Dom na Gospodarskem razstavišću

Že 55. po vrsti bo od 8. do 13. marca zasedel vse razpoložljive dvorane Gospodarskega razstavišća, ob tem pa še tri montažne. Na najvećji specializirani mednarodni sejmski prireditvi s področja gradbeništva v Sloveniji in sosednjih regijah se predstavlja na 20.000 kvadratnih metrih razstavnih površin 517 podjetij iz 32 držav. Novosti in zadnje trende razstavljavcev s področij gradbeništva in stavbnega pohištva, ogrevalne in hladilne tehnike, notranje opreme, varovanja in urejanja okolice dopolnjuje vse sejmski dni brezplaćno svetovanje strokovnjakov Gradbenega inštituta ZRMK, Eko sklada in ENSVET za vse tiste, ki prenavljajo, gradijo ali pa to načrtujejo. Sejem je odprt od torka, 8., do sobote, 12. marca, od 10.00 do 20.00 ure, v nedeljo, 13. marca, pa do 18.00 ure. Cenovno ugodnejše vstopnice so v predprodaji.

Ljubljanske polemike, cikel predavanj Božidarja Jezernika

Uvodni cikel predavanj na Ljubljanskem gradu v letu 2016 je bil zaupan dr. Božidarju Jezerniku, profesorju za etnologijo Balkana in kulturno antropologijo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Na ciklu treh predavanj z naslovom *Ljubljanske polemike* se bo dotaknil vprašanj, s katerimi se tudi sam srećuje pri svojem raziskovalnem delu, med njimi pa predvsem vprašanje slovenske identitete in razdeljenosti slovenskega naroda. Uvodno predavanje *Mati vseh polemik – od kdaj smo Slovenci razdeljeni?* je bilo 25. februarja. Sledita mu še: *Ivana Cankarja kritika Prešernovega spomenika – kritika ali politika?* **3. marca** in *Ali je Ljubljana balkansko mesto?* **10. marca**. Predavanja potekajo v Grajskem gledališču, vsakić ob 18. uri. - Već informacij na www.ljubljanskigrad.si

Vabilo na krvodajalske akcije marca 2016

Rdeći križ Slovenije - Obmoćno združenje Ljubljane vas prijazno vabi na **krvodajalske akcije** v mesecu marcu, ki bodo potekale:

● **3. marca 2016 od 7.00 do 15.00**, ● **4. marca 2016 od 7.00 do 15.00**, ● **8. marca 2016 od 7.00 do 15.00**, ● **11. marca 2016 od 7.00 do 15.00**, ● **25. marca 2016 od 7.00 do 15.00** na Zavodu za transfuzijsko medicino RS, Šlajmerjeva 6, Ljubljana. Pred odhodom na krvodajalsko akcijo preverite stanje zaloge krvi na ZTM Ljubljana na povezavi: <http://www.ztm.si/krvodajalstvo/zaloga/>

Hvala, ker darujete kri za življenje. Vsi, ki si želite postati krvodajalci vas vabimo, da se vpišete v bazo krvodajalcev na povezavi: www.rks.si/sl/Prijava_na_krvodajalsko_akcijo/, da vas bomo lahko po sms-obvestilu povabili na redne in izredne krvodajalske akcije. Za dodatne informacije nas lahko pokličete na 01/ 62 07 290 ali nam pišite na kaplja@rdecikrizljubljana.si, sporoćite nam vaše vtise o poteku odvzema krvi, morebitne spremembe Vaših osebnih podatkov ter število darovanj krvi, da vam po pošti pošljemo zahvalo za število darovanj krvi.

Darovanje organov in tkiv po smrti: S to odločitvijo lahko rešimo mnogo življenj, zato moramo o tem humanem dejanju po smrti razmišljati za časa življenja in v krogu najbližjih. Za darovanje organov in tkiv po svoji smrti se lahko odloči tudi mladoletna oseba po dopolnjenem 15. letu starosti. Pristopno izjavo za darovanje organov in tkiv izpolnite pri pooblašćeni osebi na RKS - Obmoćno združenje Ljubljana, Tržaška 132, Ljubljana. V ponedeljek, torek, četrtek od 8.00 do 14.00, v sredo od 8.00 do 18.00, v petek od 8.00 do 12.00 ali po predhodnem dogovoru na telefonski številki 01/ 62 07 290 in 040 871 589 ali nam pišite na kaplja@rdecikrizljubljana.si. Izpolnjeno pristopno izjavo nato posredujemo Sloveniji Transplant, ki naredi zapis na vašo kartico zdravstvenega zavarovanja in ta popis vidi samo pooblašćeni zdravnik.

Dokumentarni film o Brunu Gröningu

Krog prijatelj Brunu Gröninga vabi na projekcijo dokumentarnega filma *Fenomen Bruno Gröning*. Film prikazuje delovanje znamenitega zdravnika po drugi svetovni vojni, ki je v življenju posameznikov pustila globoke duševne rane, telesne poškodbe in bolezni. Odgovor na stiske ljudi v tistem in današnjem času je Gröningov sistem duhovne prenovitve človeka in planeta. Film bo na ogled 20. marca 2016 od 14. do 19.30 ure z dvema odmoroma v M hotelu, v dvoranah H ali J. Vstopnice lahko rezervirate na številki 041/ 614 325. Vstop prost. Več na www.bruno-groening-film.org.

Izmenjava rabljenih oblačil za odrasle

Če želite popestriti svojo garderobo in se obenem znebiti oblačil, ki jih iz različnih razlogov ne nosite več, je izmenjava rabljenih oblačil in modnih dodatkov pravi dogodek za vas. Za več informacij o tem, kaj in koliko lahko menjate boste v sliki in besedi našli na www.tekstilnica.si. Tekstilnica - izmenjava rabljenih oblačil za odrasle se bo 30. marca 2016 od 17. do 19. ure dogajala na Waldofski šoli, Streliška 12, Ljubljana. Vstopnina 3 evre. Vabljeni!

Podarimo knjige

Veleposlanik Republike Avstrije v Sloveniji dr. Clemens Koja in predsednik Mohorjeve družbe iz Celovca dekan mag. Ivan Olip sta 11. februarja v prostorih Trubarjeve hiše literature v Ljubljani ob navzočnosti državnega sekretarja na Ministrstvu za kulturo Antona Peršaka in predsednice Parlamentarne skupine Slovensko-avstrijsko prijateljstvo Ljudmile Novak in številnih drugih 10 slovenskim nevladnim organizacijam podarila 2.200 knjig v skupni vrednosti preko 50.000 evrov. Slovesnost je glasbeno obarvala obetavna mlada violinistka Rebeka Kotar.

Ljubljanska galerijska pot

povezuje več razstavno-prodajnih galerij v središču Ljubljane. To so galerija Hest, galerija Equarna, Galerija Zala, Galerija 22, Galerija Exarte, Visconti fine art, Galerija Fotografija, Mestna občina Ljubljana pa je ustanoviteljica dveh javnih zavodov,

ki se ukvarjata z muzejsko in galerijsko dejavnostjo: Muzej in galerije mesta Ljubljane in Mednarodni grafični likovni center. Galerije, ki so izdale skupno zloženko, so skoncentrirane na ozkem območju in predstavljajo pestro likovno ponudbo, kar je neke vrste posebnost kot tudi prednost. Sprehod skozi galerije nam tako razkrije dogajanje na slovenskem likovnem prizorišču od začetkov 20. stoletja do danes. Enkratna priložnost za raziskovanje Ljubljane in njenih likovnih zakladov!

Mediacijski center Ljubljana

V Mediacijski center Ljubljana ste vabljeni vsi občani, ki imate kakršen koli spor in ga želite urediti v postopku mediacije. Mediacija je dopustna le o zahtevkih, o katerih lahko stranke prosto razpolagajo. Lahko gre za spor z drugo fizično osebo ali pravnimi osebami kot uporabniki storitev javnih služb in izvajalci javnih služb v Mestni občini Ljubljana. Vabljeni ste tudi pravne osebe, civilna družba, zaposleni v Mestni občini Ljubljana in država, če ste v sporu z Mestno občino Ljubljana ali organizacijami, ki jih je ustanovila Mestna občina Ljubljana, ter želite spor rešiti s pomočjo mediatorja. Mediacija je postopek alternativnega reševanja spora s pomočjo tretje nevtralne osebe (mediatorja), ki strankam pomaga doseči sporazum. Mediacijski postopek je neformalen, vendar strukturiran – ima določene faze. Postopek je zaupen, zato se stranke počutijo varno, kar prispeva k lažjemu reševanju spora.

Kontakt: Adamič-Lundrovo nabrežje 2, I. nadstropje – soba 142, 1000 Ljubljana, T: 01/306 10 74, E: mediacija@ljubljanasi.si, S: www.mediacije.si
Uradne ure: pon., tor, čet, pet. od 9. do 13. ure, sre. od 14. do 18. ure.

Županovi dnevi odprtih vrat

Župan Zoran Jankovič ima vsak prvi torek v mesecu dan odprtih vrat, ko je v pritličju Mestne hiše, Mestni trg 1, med 14. in 20. uro osebno na voljo za pogovor z meščankami in meščani. Za pogovor se lahko prijavite po telefonu na Odsek za pobude meščanov, na telefonskih številkah 01/306 12 82 ali 01/306 10 65.

Najem poslovnih prostorov

Mestna občina Ljubljana oddaja več poslovnih prostorov v najem. Vse informacije so objavljene na spletni strani <http://www.ljubljana.si/>, dodatne informacije so vam na voljo na tel. št. 01/306-11-37.

● **Ambulanta s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega zavarovanja:** T: 01/437 20 10 (ambulanta), T: 01/437 91 28 (posvetovalnica); ● **TOM - telefon otrok in mladostnikov:** T: 116 111; ● **Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana - klic v duševni stiski:** T: 01/520 99 00 (od 19. do 7. ure); ● **Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Ljubljana, humanitarni center:** T: 01/256 26 35, brezplačen T: 080 88 84, materialna oskrba pon. in tor. od 12. do 16. ure, sredo od 10. do 17. ure, sprejem donacij pon. in tor. od 8.00 do 17. ure, sre. od 8. do 18. ure, čet. od 8. do 16. ure, oskrba brezdomcev čet. in pet. od 10. do 12. ure, E: info@rdcekrizljubljanasi.si; ● **Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja:** Svetovanje ter varne namestitve: T: 080 11 55, E: drustvo-sos@drustvo-sos.si in svetovanje po e-pošti za osebe z izkušnjo nasilja na delovnem mestu: E: mobing@drustvo-sos.si; ● **Društvo za nenasilno komunikacijo,** Svetovanje žrtvam nasilja, varne namestitve in programi za povzročitelje nasilja: T: 01/ 434 48 22 (pon., tor., čet. od 10. do 15. ure), E: info@drustvo-dnk.si, S: www.drustvo-dnk.si; ● **Ženska svetovalnica,** Krizni center za ženske, žrtve nasilja: T: 040 260 656 in 031/233 211 (24ur/dan), E: zenska@svetovalnica.org, S: www.drustvo-zenska-svetovalnica.si; ● **Združenje proti spolnemu zlorabljanju,** Svetovanje žrtvam spolne zlorabe: T: 080 2880, 01/431 33 41 (pon., tor. in čet. od 9. do 17. ure, sre. od 9. do 19. ure, pet. od 9. do 15. ure), E: spolna.zloraba@siol.net, S: www.spolna-zloraba.si; ● **Društvo Ključ – center za boj proti trgovini z ljudmi,** Svetovanje žrtvam trgovine z ljudmi in varna namestitve: T: 080 17 22 (pon.–pet. od 9.00 do 13.00 ure), E: info@drustvo-kljuc.si, S: www.drustvo-kljuc.si; ● **YHD – Društvo za teorijo in kulturo hendikepa;** Neodvisno življenje hendikepiranih – osebna asistenca: T: 01/521 22 77, E: yhd-drustvo@yhd-drustvo.si; ● **Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana,** Prva socialna pomoč kasneje oslepelim in slabovidnim osebami in njihovim svojcem: T: 01/252 23 60, E: info@mdsslj.si; ● **Mestno društvo gluhih Ljubljana:** T: 01/430 30 08, E: mdg-ljubljana@guest.arnes.si; ● **ROZA ALARM!** Prijava homofobne diskriminacije in nasilja, S: www.ljudmila.org/lesbo/alarml; ● **CSD Lj. Moste Polje – skupnostni programi za mlade,** dnevni centri za otroke in mladostnike s težavami v odrasčanju: **Korak:** T: 01/ 520 64 40, 040/777 885, **Cona Fužine:** T: 01/540 08 50, 041/553 569, **Cent' Moste:** T: 01/587 34 37, 040/161 010; **Svetovalnica Fužine:** T: 01/520 64 42, 040 666 320, S: www.csd-ljmostepolje.si; ● **Center za psihološko svetovanje POSVET:** T: 031 704 707, E: posvet@posvet.org in info@posvet.org, S: www.posvet.org, pon.–pet. od 12. do 19. ure; ● **Društvo Al-anon** za družine, v katerih je problem alkohol: T: 041/ 590 789, E: alanon@email.si; ● **Anonimni alkoholiki:** T: 01/433 82 25, E: aa.slo@amis.net, S: www.aa-drustvo.si; ● **Združenje DrogArt** za zmanjševanje škodljivih posledic drog in alkohola med mladimi nudi individualno, telefonsko ali spletno svetovanje: T: 01/439 72 70, 041/730 800, E: info@drogart.org; ● **Zavod MISSS – Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije:** T: 01/510 16 76, 051 300 380, S: www.missss.si, pon. do čet. od 15.30 do 17.30 ure; ● **Pomoč družini na domu: Zavod za oskrbo na domu (ZOD):** T: 01/239 65 02, **Zavod Pristan:** T: 01/547 95 79, 031/702 698; ● **Spominčica, Slovensko združenje za pomoč pri demenci:** T: 059 305 555 (pon. do čet. od 12. do 15. ure); ● **Dnevni centri aktivnosti za starejše:** DCA Mestne zveze upokojevcv: T: 01/430 51 520, 051 664 801; Center aktivnosti Fužine: T: 01/587 46 00, 051/441 791; Dnevni center Društva gluhih in naglušnih Ljubljana: T: 01/528 44 93; ● **Mediacijski center Ljubljana:** T: 01/306 10 74, E: mediacija@ljubljanasi.si, S: www.mediacija.si; ● **Mediacijski center ZDL:** T: 01/2007 636, 01/2007 643, E: mediaciski.center@zd-lj.si, S: www.zd-lj.si; ● **Zavetišče za zapuščene živali Ljubljana:** T: 01/256 02 79; pon.–pet. od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sob., ned. in prazniki od 12. do 15. ure; za oddajo najdenih živali (24 ur/dan); ● **Promet: Oddelek za gospodarske javne službe in promet MU MOL:** T: 01/306 17 14, zapuščena vozila: T: 01/ 306 16 25; **Mestno redarstvo MU MOL:** T: 01/306 16 32; ● **Odsek za pobude meščanov MU MOL:** T: 01/306 12 82; ● **Dežurna številka Inšpektorata MU MOL:** informacije o divjih odlagališčih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnih onesnaževanja okolja: T: 01/306 16 04; ● **Javni holding Ljubljana:** T: 01/474 08 00, pon. od 8. do 13. ure, sre. od 8. do 14. ure in pet. od 8. do 12. ure; ● **JP ENERGETIKA,** Center za pomoč uporabnikom: T: 080 28 82; ● **JP VO-KA,** dežurna služba Vodovod: T: 01/580 81 12, dežurna služba Kanalizacija: T: 01/580 82 12, brezplačen T: 080 86 52; ● **JP SNAGA,** Center za podporo in pomoč uporabnikom: T: 01/477 96 00; ● **JP LPP,** Prevoz na klic in informacije za osebe z oviranostmi v mestnem potniškem prometu: T: 01/582 24 25, 051/ 44 99 92 (24 ur/dan); ● **Varuh človekovih pravic,** informacije in brezplačen T: 080/15 30; ● **Policija:** T: 113; ● **Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja:** T: 112.

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Foto: Dunja Wedam

V znamenju Ljubljane – zelene prestolnice Evrope 2016 je osvetljen tudi Ljubljanski grad.

Kakovost pitne vode novembra 2015

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljane in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni strani www.vo-ka.si v rubriki »Kakšno vodo pijemo«.

Dodatne informacije o rezultatih notranjega nadzora pitne vode so na voljo v podmenijih na spletni strani www.jh-lj.si/vo-ka/informacije/kakšno-vodo-pijemo

Kakovost zraka v Ljubljani novembra in decembra 2015

V tabelah so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice. Na tem merilnem mestu smo v letu 2015 do konca meseca novembra zabeležili 64 dni s preseženo dnevno dovoljeno vrednostjo delcev. Preostali parametri se gibljejo v okviru dovoljenih vrednosti. V celotnem letu 2015 smo na tem mestu zabeležili 85 dni s preseženo dnevno dovoljeno vrednostjo delcev PM₁₀. Preostali parametri se gibljejo v okviru dovoljenih vrednosti. V novembru in decembru smo izmerili povišane vrednosti delcev PM₁₀, ki so bile na dnevni ravni v tem obdobju presežene kar 40 dni. Povišane vrednosti delcev PM₁₀ pripisujemo izrednim vremenskim razmeram (brez padavin, inverzija) in kurjenju lesa v individualnih kuriščih na mestnem obrobju ter v širšem zaledju Ljubljane.

V skladu z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/2011 in 8/2015) veljajo naslednji normativi:

SO₂ (žveplov dioksid): Mejna urna vrednost je 350 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu. Mejna dnevna vrednost je 125 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu.

NO₂ (dušikov dioksid): Mejna letna vrednost je 40 µg/m³. Mejna urna vrednost je 200 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu.

NO_x (dušikovi oksidi): Mejne vrednosti za skupne dušikove okside niso določene.

PM₁₀ (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je 40 µg/m³. Mejna dnevna vrednost delcev PM₁₀ je 50 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna vrednost za benzen je 5 µg/m³.

Rezultati notranjega nadzora novembra 2015

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE	
			KLEČE	ŠENTVID
			4. 11. 2015	4. 11. 2015
pH		6,5 - 9,5	7,5	7,4
Elektroprevodnost (pri 20°C)	µS/cm	2500	465	539
Nitrat	mg/l NO ₃	50	11,1	17,6
Nitrit	mg/l NO ₂	0,5	<0,008	<0,008
Sulfat	mg/l SO ₄	250	10,7	14,1
Klorid	mg/l Cl	250	8,81	14,7
Fluorid	mg/l F	1,5	<0,04	<0,04
Bor	mg/l B	1	0,015	0,026
Krom	µg/l Cr	50	0,48	0,56
Svinec	µg/l Pb	10	0,90	1,1
Atrazin	µg/l	0,1	<0,007	0,010
Desetilatratin	µg/l	0,1	<0,009	0,015
2,6-diklorobenzamid	µg/l	0,1	<0,006	<0,006
Pesticidi - vsota	µg/l	0,5	0,024	0,031
Trihalometani - vsota	µg/l	10	<0,04	<0,08
Trihalometani - vsota	µg/l	100	<4	<4
<i>Escherichia coli</i>	v 100 ml	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d. o. o., januar 2016

Zrak v Ljubljani novembra 2015

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	Benzen	PM ₁₀
Veljavnih podatkov *	99 %	99 %	99 %	100 %	99 %
Maksimalna urna koncentracija	15	108	438	7	139
Maksimalna dnevna koncentracija	4	54	207	5	95
Minimalna dnevna koncentracija	1	19	38	2	15
Srednja (mesečna) koncentracija	3	37	104	4	57
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	-	19

Zrak v Ljubljani decembra 2015

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	Benzen	PM ₁₀
Veljavnih podatkov *	98 %	98 %	98 %	100 %	94 %
Maksimalna urna koncentracija	12	101	447	11	138
Maksimalna dnevna koncentracija	5	49	203	6	107
Minimalna dnevna koncentracija	0	24	48	3	38
Srednja (mesečna) koncentracija	2	34	109	4	62
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	-	21

Vse vrednosti koncentracij so navedene v µg/m³.

* stopnja pokritosti z meritvami v merilnem obdobju.